

Holy Bible

Aionian Edition®

Hiikcaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version
Gospel Primer

Table of Contents

- Preface
- Genesis 1-4
- John 1-21
- Revelation 19-22
- 66 Verses
- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- History
- Destiny
- Illustrations, Doré

Welcome to the *Gospel Primer*. The Aionian Bible invites you to review popular Christian understanding. Is it possible that the most well-known verse in the Bible is mistranslated, John 3:16? Are the destinies of Heaven and Hell really the whole story? And are misunderstandings of this magnitude even possible? First, know that the Aionian Bible does not abandon Christian heritage. We have much to learn from godly people throughout all ages. Yet, this booklet is a new primer to the truly good news of Jesus Christ, the savior of all mankind.

Holy Bible Aionian Edition ®
Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version
Gospel Primer

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 12/28/2024

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0, International

Biblica, Inc., 2009, 2020, 2022

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 4.21.5 (Pro) on 1/28/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Preface

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0/, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

Erga nama achii baasee booddee karaa muka jirenyaatti geessuuuf jedhee
kiirubeelotaa fi goraadee boba'u kan asii fi achi gaggaragaluu tokko
Iddoo Biqiltuu Eedeniitiin gama ba'a biiftuu kaa'e.

Uumama 3:24

Uumama

1 Jalqabatti Waaqni samiiwwanii fi lafa uume. 2 Lafti kan bifaa hin qabnee fi duwwaa ture; 3 Waaqnis, “Ifni uumamawwan lubbu qabeeyyii munyuuqaniin haa ta’u” jedhe; ifnis ni ta’e. 4 Waaqnis akka haa guutamu; simbirroonis lafaa olitti, bantii ifni sun gaarii ta’e arge; ifaa fi dukkanas samii keessa haa barrisan” jedhe. 5 Waaqnis ifa sanaan “Guyyaa” Waaqni uumamawwan galaanaa gurguddaa, jedhe; dukkana sanaan immoo “Halkan” jedhee lubbu qabeeyyii munyuuqan kanneen galaana moggaase. Galgalas ta’e; ganamas ta’e; guyyaa keessa jiraatan hundaa fi simbirroota qoochoo tokkoffaa. 6 Waaqnis, “Bishaanii fi bishaan qaban hundaakkuma gosa isaaniitti uume. gargar baasuuuf bantiin bishaanota gidduu Waaqnis wanni kun akka gaarii ta’e arge. haa jiraatu” jedhe. 7 Kanaafuu Waaqni bantii 8 Waaqnis haa baay’atan” jedhee isaan eebbise. 9 Waaqnis, “Lafti akkuma gosa gosa isaaniitti Waaqnis, “Bishaan samiidhaa gad jiru iddo uumamawwan lubbuu qabeeyyii jechuunis tokkotti walitti haa qabamu; lafti gogaanis haa horii, uumamawwan lafa irra mumunuuqan, mul’atu” jedhe. Akkasumas ta’e. 10 Waaqni bineensota akkuma gosa gosa isaaniitti haa lafa gogaa sanaan “lafa” jedhe; bishaanicha kennitu” jedhe. Akkasumas ta’e. 11 Ammas Waaqni, “Lafti biqiltuuwwan lafa irra mumunuuqanis akkuma gosa gosa haa baastu; biqiltuuwwan akkuma gosa gosa isaaniitti uume. Waaqni wanni kun akka isaaniitti sanyii baasan, mukkeen ija kennanii gaarii ta’e arge. 12 Laftis biqiltuu akkuma gosa isaatti sanyii baasu, muka ija kennu, kan iji isaaS sanyii of keessaa qabu adduma addaan akkuma gosa gosa isaaniitti lafa irratti 13 bifaa isaatti nama uume; akka bifaa Waaqaatti Galgalas ta’e; ganamas ta’e; guyyaa sadaffaa. 14 Waaqnis akkana jedhe; “Guyyaa fi halkan isaan uume. 15 isaanis mallattoowwan waqtileen, jalattis bulfadhaa. Qurxummii galaanaa irratti, guyyoonnii fi waggoonni ittiin beekaman haa simbirroota samii irratti, uumama lafa irra ta’an; 16 isaanis ifawwan bantii samii irraa munyuuqu hunda irratti aangoo qabaadhaa” kan lafaaf ifa kennan haa ta’an.” Akkasumas jedheen. 17 Waaqnis akka isaan lafaaf ifa kennaniif bantii 18 kunis akka isaan guyyaa fi halkan mo’uuf. Akkasuma urjiwwan illee uume. fi muka iji isaa sanyii of keessaa qabu gosa 19 Galgalas ta’e; ganamas dukkana bishaaan irra sosochoa ture. 20 Waaqnis, “Bishaan bishaaan irra sosochoa ture. 21 Kanaafuu gargar baase. 22 Waaqnis, “Horaa; baay’adhaa; bishaan tolchee bishaan bantii jalaatii fi kan bantiin galaanotaas guutaa; simbirroonis lafa irratti olii gargar baase. Akkasumas ta’e. 23 Galgalas bantii sana “samii” jedhee moggaase. Galgalas ta’e; ganamas ta’e; guyyaa shanaffaa. 24 ta’e; ganamas ta’e; guyyaa lammaffaa. 25 Waaqnis, “Lafti akkuma gosa gosa isaaniitti Waaqnis, “Bishaan samiidhaa gad jiru iddo uumamawwan lubbuu qabeeyyii jechuunis tokkotti walitti haa qabamu; lafti gogaanis haa horii, uumamawwan lafa irra mumunuuqan, mul’atu” jedhe. Akkasumas ta’e. 26 Waaqnis, “Kottaa akka jji isaanii immoo sanyii of keessaa qabu adduma addaan akkuma gosa gosa isaaniitti lafa irratti nama uumnaa; isaanis qurxummii galaanaa haa argaman” jedhe. Akkasumas ta’e. 27 Kanaafuu Waaqni akka isaanis ifawwan bantii samii irratti aangoo haa adduma addaan akkuma gosa isaatti baaste. qabaatan” jedhe. 28 Waaqnis isaan eebbise, “Horaa, gargar baasuuuf bantii samii irratti ifawwan baay’adhaas; lafa guutatii harka keessan haa ta’an; isaanis mallattoowwan waqtileen, jalattis bulfadhaa. Qurxummii galaanaa irratti, guyyoonnii fi waggoonni ittiin beekaman haa simbirroota samii irratti, uumama lafa irra ta’an; 29 Ergasii Waaqni akkana jedhe; ta’e. 30 Anis bineensa lafaa

hundaaf, simbirroota samii hundaaf, uumama cina yaa'a. Lagni afuraffaan immoo Efraaxiis lafa irra munyuuqu hundaaf jechuunis waan jedhama. **15** Waaqayyo Waaqni akka inni isa hafuura jireenyaa of keessaa qabu hundaaf misoomsuu fi akka inni isa eeguuf jedhee akka nyaata isaanii ta'uuf biqiltuu lalisa hunda nama fuudhee Iddoo Biqiltuu Eeden keessa nan kenna." Akkasumas ta'e. **31** Waaqnis waan kaa'e. **16** Waaqayyo Waaqnisakkana jedhee hojjete hunda ilaale; wanni sunis dhugumaan nama ajaje; "Muka iddo biqiltuu kana keessa gaarii ture. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa jiru hunda irraa nyaachuu ni dandeessa; **17** ja'affaa.

2 Uumamni samiitii fi lafaa, kan waan isaan keessa jiru hundaas haala kanaan xumurame. **2** Waaqni hojii hojjechaa ture hunda guyyaa torbaffaatti fixe; kanaafuu inni guyyaa torbaffaatti hojii isaa hundumaa irraa boqote. **3** Waaqni sababii gaafa sana hojii waa uumuu kan hojjechaa ture hunda irraa boqoteef guyyaa torbaffaa eebbis eeqlulleesse. **4** Seenaan samiiwaniitii fi lafaa kan yeroo isaan uumamanii, yeroo Waaqayyo Waaqni lafaa fi samiiwan uumee kanaa dha. **5** Sababii Waaqayyo Waaqni bokkaa hin roobsiniif, namni lafa qotus waan hin jiraatiniif margi tokko iyyuu lafa irratti hin mul'anne; biqiltunis lafa qotisaa irratti hin biqille ture. **6** Garuu bishaan lafa keessa burqee lafa hunda obaasa ture. **7** Waaqayyo Waaqni biyyoo lafaa irraa nama tolche; hafuura jirenyyas funyaan isaatti baafate; namnis uumama jiraataa ta'e. **8** Waaqayyo Waaqnis Eeden keessatti gama ba'a biiftuutti iddo biqiltuu qopheesee; nama tolche sanas achi keessa kaa'e. **9** Waaqayyo Waaqni mukkeen gosa hundaa lafa keessa biqilche; inni mukkeen ija namaatti tolaniif fi nyaataafis gaarii ta'an biqilche. Iddoo biqiltuu sana keessas muka jireenyatii fi muka waan gaarii fi waan hamaa nama beeksisu ture. **10** Lagni iddo biqiltuu sana obaasu tokkos Eeden keessaa burqa ture; lagni sun Eedenii ka'ee gargar ba'ee laga afur ta'e. **11** Maqaan laga tokkoffaa Phiishoon; innis guutummaa biyya Hawilala, iddo warqueen jirutti naanna'ee yaa'a. **12** Warqueen biyya sanaa gaarii dha; hapheen urgaa'uu fi sardooniaksiin achitti argamu. **13** Maqaan isa lammaffaa Giihooni; innis guutummaa lafa Itoophiyaatti naanna'ee yaa'a. **14** Maqaan laga sadaffaa Xegroosi; innis karaa ba'a biiftuutiin Asoor

garuu muka waan gaarii fi waan hamaa nama beeksisu sana irraa hin nyaatin; gaafa isa irraa nyaatte dhugumaan ni duutaatii." **18** Waaqayyo Waaqni, "Namni kophaa isaa ta'uun gaarii miti; gargaartuu isatti toltu nan tolchaaf" jedhe. **19** Waaqayyo Waaqnis bineensaa fi simbirroota samii hundumaa lafa irraa tolche. Maqa inni isaaniif baasu ilaaluuf jedhees gara namichaatti isaan fide; wanni namichi sun tokkoo tokkoo uumamawwan lubbu qabeeyyi ittiin waame kam iyyuu maqaa ta'eef. **20** Namichi sunis horii qe'ee hundaaf, simbirroota samii hundaaf, bineensa hundaaf maqaa baase. Addaamiif garuu gargaartuun isatti toltu hin argamne. **21** Kanaafis Waaqayyo Waaqni akka namichi hirribaan of wallaalu godhe; utuma inni rafaa jiruu lafee cinaacha isaa keessa tokko fuudhee iddo sana fooniin duuche. **22** Waaqayyo Waaqni lafee cinaachaa kan namicha keessa fuudhe sana irraa dubartii tolchee gara namichaatti geesse. **23** Namichisakkana jedhe; "Egaa lafeen kun lafee lafee kootii ti; foon kunis foon kootii ti; isheen waan dhiira irraa argamteef 'dubartii' jedhamti." **24** Kanaafuu namni abbaa fi haadha isaa ni dhiisa; niitii isaatti ni maxxana; isaanis foon tokko ta'u. **25** Namichii fi niitiin isaa qullaa isaanii turan; garuu wal hin qaana'an ture.

3 Bineensa Waaqayyo Waaqni uume hunda keessaa bofti haxxee ture. Dubartittidhaanis, "Dhuguma Waaqni, 'Muka iddo biqiltuu keessa jiru kam irraa iyyuu hin nyaatin' isiniin jedheeraa?" jedhe. **2** Dubartittin is deebiftee bofa sanaanakkana jette; "Ija mukkeen iddo biqiltuu keessa jiranii nyaachuu ni dandeenza; **3** garuu Waaqni, 'Muka walakkaa iddo biqiltuu sanaa keessa jiru irraa ija hin nyaatin' itis hin bu'inaa; yoo kanaa achii ni duutuu' jedheera."

4 Bofichis deebisee dubartittiidhaanakkana dubbii niitii keetii dhageessee muka ani ija jedhe; “Isin dhugumaan hin duutan. **5** Waaqni isaa irraa, ‘hin nyaatin’ jedhe irraa nyaatteef, akka yommuu isin ija mukichaa nyaattan iji “Lafti sababii keetiif kan abaramte taati; atis keessan banamu, akka isin waan gaarii fi waan bara jirenya keetii guutuu dadhabbiidhaan hamaa beekuudhaan akka Waaqaa taatan ni ishee irraa nyaatta. **18** Isheen qoraattii fi beekaatii.” **6** Dubartittiis yommuu akka iji sokorruu sitti biqilchiti; atis biqiltuu lafaa ni mukichaa nyaataaf gaarii, kan ija namaatti tolu, nyaatta. **19** Ati waan lafa irraa argamteef, ogummaa argachuufis akka nama gojomaasisu hamma lafatti deebitutti dafqa fuula keetiitiin argitetti fudhattee nyaatte. Dhirsi ishees ishee buddeena nyaatta; waan biyyoo taateefis, gara wajjin ture; isaafis ni latte; innis ni nyaate. **7** Iji biyyootti deebita.” **20** Addaamis sababii isheen lachan isaaniis ni baname; qullaa hafuu isaaniis haadha jiraatoo hundaa taateef niitii isaa beekan; kanaafis baala harbuu hodhanii marxoo “Hewaan” jedhee moggaase. **21** Waaqayyo tolfatani. **8** Akkuma aduuun qabbanoofteenis Waaqni Addaamii fi Hewaaniiif gogaa irraa uffata namichii fi niitiin isaa utuu Waaqayyo Waaqni hojjeteetisaanitti uffise. **22** Waaqayyo Waaqnis, iddo biqiltuu sana keessa deemuu sagalee “Kunoonamni waan gaarii fi waan hamaa isaa dhaga’an; isaanis mukkeen iddo biqiltuu beekuudhaan nu keessaa akka isa tokkoo ta’eera. keessa Waaqayyo Waaqa duraa dhokatan. **9** Ammas harka isaa hiixatee, ija muka jirenyaa Waaqayyo Waaqni garuu namicha waamee, “Ati ciratee nyaachuu, bara baraanis jiraachuu eessa jirta?” jedheen. **10** Namichis deebisee, isaaf eeyyamamuu hin qabu” jedhe. **23** Kanaafuu “Ani utuu ati iddo biqiltuu keessa deemtuu Waaqayyo Waaqni lafa biqiltuu Eeden keessaa nan dhaga’e; waan qullaa koo tureefis nan namicha baasee akka inni lafuma irraa argame sodaadhe; nan dhokadhes” jedheen. **11** Innis, sana misoomsu godhe. **24** Erga nama achii “Eenyutu akka ati qullaa taate sitti hime? Muka baasee booddee karraa muka jirenyaatti geessu ani ija isaa hin nyaatin jedhee si ajaje sana eegsisuuf jedhee kiirubeelotaa fi goraadee irraa nyaatte moo?” jedheen. **12** Namichis, boba’u kan asii fi achi gaggaragaluu tokko Iddoo “Dubartittii ati akka isheen na wajjin jiraattuuf Biqiltuu Eedeniitiin gama ba’a biiftuu kaa’e. naa kennite sanatu ija mukichaa irraa naa kenne; anis nan nyaadhe” jedhe. **13** Waaqayyo Waaqnis dubartittiidhaan, “Wanni ati hojjette kun maali?” jedhe. Dubartittiin immoo, “Bofti na gowwoomsinaanan nyaadhe” jette. **14** Kanaafuu Waaqayyo Waaqni bofichaanakkanaa jedhe; “Ati sababii waan kana gooteef, “Horii hundumaa keessaa, bineensa hundumaa keessas kan abaaramte ni taatal Bara jirenya keetii guutuu garaa keetiin lafa irra loota; biyyoo illee ni nyaatta. **15** Si’ii fi dubartittii, sanyii keetii fi sanyii ishee gidduutti diinummaa nan uuma; inni mataa kee ni tuma; atis koomee isaa ni iddita.” **16** Dubartittiidhaanisakkanaa jedhe; “Yommuu ati mucaa deessutti ani dhiphina kee akka malee nan baay’isa; ciniinsuudhaanis ijoollee ni deessa. Fedhiin kee garuma dhirsa keetii ta’aa; innis srratti ol aantummaa qabaata.” **17** Addaamiin immooakkanaa jedhe; “Waan ati

4 Addaam niitii isaa Hewaan bira ga’e; isheenis ulfooftee Qaayinin deesse. Isheenis, “Ani gargaarsa Waaqayyootiin ilma tokko argadheera” jette. **2** Itti aansitees obboleessa isaa Abeelin deesse. Abeel tiksee hoolotaa ture; Qaayin immoo lafa qota ture. **3** Yeroo muraasa keessatti Qaayin waan lafti baafteef keessaa Waaqayyoof aarsaa dhi’eesse. **4** Abeel immoo hangafoota hoolota isaa keessaa cooma cooma isaa dhi’eesse. Waaqayyo faara tolaadhaan gara Abeeli fi gara aarsaa inni dhi’eesse sanaa ilaale. **5** Gara Qaayinin fi gara aarsaa isaa garuu hin ilaalle. Kanaafuu Qaayin akka malee aaree fuulli isaa gurraacha’e. **6** Waaqayyos Qaayiniinakkanaa jedhe; “Ati maaliif aarte? Fuulli kees maaliif gurraacha’e? **7** Utuu waan qajeelaa hojjettee silaa ati fudhatama argatta mitii? Garuu yoo waan qajeelaa hojjechuu baatte cubbuun balbala kee duratti riphee si eeggata;

si qabachuu barbaadas; ati garuu isa mo'achuu dhaga'a; yaa niitota Laamehii dubbii koo qabda." 8 Qaayinis ergasii obboleessa isaa dhaggeeffadhaa. Nama tokko waan inni na Abeeliin, "Kottu mee dirreetti baanaa" jedhe. madeesseef, dargaggeessa tokko waan inni na Utuma dirree irra jiranguus Qaayin obboleessa miidheef ani isa ajjeeseera. 24 Yoo Qaayiniif isaa Abeelitti ka'ee isa ajjeese. 9 Waaqayyo, dachaa torba haaloon baafame Laamehii immoo "Obboleessi kee Abeel eessa jira?" jedhee Qaayin dachaa torbaatamii torba ni baafama." 25 gaafate. Qaayin immoo, "Ani hin beeku; ani Addaam ammas niitii isaa beeke; isheenis ilma eegduu obboleessa kootiitii?" jedhee deebise. deesse; maqaa isaas, "Erga Qaayin Abeelin 10 Waaqayyo akkana jedhe; "Ati maal goote? ajjeesee as Waaqni iddo Abeel daa'ima biraadhiigni obboleessa keetii lafaa natti iyyaa jira. 11 naa kenneera" jettee "Seeti" jettee moggaafte. Ati amma abaaramaa dha; lafa dhiiga obboleessa 26 Seetiifis ilmi ni dhalate; innis Enoosh jedhee keetii si harkaa fudhachuuf afaan banatte irraas isa moggaase. Bara sana namoonni maqaa ni ari'amta. 12 Yeroo ati lafa qotattutti lafti Waaqayyoo waammachuu jalqaban.

deebitee midhaan siif hin kennitu. Ati lafa irratti joortuu boqonnaa hin qabne taata." 13 Qaayin immoo Waaqayyoon akkana jedhe; "Adabamuun koo waan ani baachuu danda'uun ol. 14 Kunoo ati har'a biyyaa na ari'aa jirta; anis fuula kee duraa nan dhokadha; lafa irratti joortuu boqonnaa hin qabne nan ta'a; namni na argatu kam iyyuu na ajjeesa." 15 Waaqayyo garuu, "Akkana miti; namni Qaayinin ajjeesu kam iyyuu dachaa torba haaloo baafama" jedheen. Waaqayyo akka namni isa argatu tokko iyyuu isa hin ajjeefneef Qaayinitti mallattoo godhe. 16 Ergasiis Qaayin fuula Waaqayyoo duraa ba'ee Eeden irraa karaa ba'a biiftuutiin biyya Noodi keessa jiraate. 17 Qaayin niitii isaa beeke; isheenis ulfooftee Henookin deesse. Qaayinis magaalaa tokko hundeesse; magaalaa sanas Henook jedhee maqaa ilma isaatiin waame. 18 Henook Iiraadin dhalche; Iiraadi Me'eelin dhalche; Mehuuyaa'el Matusaa'elin dhalche; Matusaa'el immoo Laamehin dhalche. 19 Laameh dubartoota maqaan isaamii Aadaa fi Xiilaan jedhamu lamaan fuudhe. 20 Aadaan Yaabaalin deesse; Yaabaalis abbaa warra dunkaana keessa jiraatanii horii horsiisanii ture. 21 Maqaan obboleessa isaa Yuubaal ture; inni immoo abbaa warra kiraara rukutaniitii fi ulullee afuufanii ti. 22 Xiilaan immoo ilma Tuubaal Qaayin jedhamu kan naasii fi sibiila tumee meeshaawwan garaa garaa hojjetu deesse; obboleettiin Tuubaal Qaayinis Na'amaa turte. 23 Laameh niitota isaatiin akkana jedhe; "Aadaa fi Xiilaan na

Yesuusis, "Yaa Abbaa, isaan waan hojjetan hin beekaniitii isaaniif dhiisi"

jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan.

Luqaas 23:34

Yohannis

Eeliyaas moo?" jedhanii isa gaafatan. Innis,
"Lakki, ani isa miti" jedhee deebiseef. Isaanis,
1 Jalqabatti dubbiitu ture; dubbichis Waaqa "Yoos ati Raajichaa ree?" jedhaniin. Inni immoo,
wajjin ture; dubbiin sunis Waaqa ture. **2** "Lakki" jedheen. **22** Isaanis, "Ati eenuy ree? Akka
Innis jalqabatti Waaqa wajjin ture. **3** Wanni warra nu erganiif deebii kenniuuf ati eenuy
hundinuu isaan ta'e; waan ta'e hunda keessaas ofiin jetta?" jedhaniin. **23** Yohannisis dubbii
wanni isa malee ta'e tokko iyyuu hin jiru. Isaayyaas raajichi dubbate sanaan deebisee,
4 Jireenyi isa keessa ture; jireenyi sunis ifa "Ani sagalee gammoojji keessaa, 'Gooftaaf
namootaa ture. **5** Ifni sun dukkana keessatti karaa qajeelchaa" jedhee iyyu sanaa dha"
ni ibsa; dukkanni garuu isa hin mo'anne. **6** jedheen. **24** Fariisonni ergaman tokko tokkos, **25**
Nama Waaqa biraa ergame kan maqaan isaaakkana jedhanii isa gaafatan; "Ati erga Kiristoos
Yohannis jedhamu tokkotu ture. **7** Innis akka yookaan Eeliyaas yookaan raajicha ta'u baattee
namni hundinuu karaa isaatiin amanuu dhuga maaliif cuuphxa ree?" **26** Yohannis immoo
baatuu ta'ee waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uu dhufe cuupha; namni isin isa hin beekne tokko
malee inni mataan isaa ifa hin turre. **9** Ifni garuu isin gidduu dhaabata. **27** Innis isa na
dhugaa kan nama hundaaf ifa kennu sun gara duubaan dhufu kan ani hidhaa kophee isaa
addunyaa dhufaa ture. **10** Inni addunyaa keessa iyyuu hiikuuffi hin mallee dha." **28** Wanni
ture; addunyan isaan uumame; addunyan kun hundi Yordaanos gama iddo Yohannis
garuu isa hin beekne. **11** Innis gara saba isaa itti cuuphaa ture Biitaaniyaa keessatti ta'e. **29**
dhufe; sabni isaa garuu isa hin fudhanne. **12** Guyyaa itti aanutti Yohannis utuu Yesuus gara
Warra isa fudhatanii maqaa isaatti amananiif isaa dhufuu argeeakkana jedhe; "Ilaa Hoolaa
garuu akka ijollee Waaqaa ta'aniif mirga Waaqaa isa cubbuu addunyaa balleessu! **30** Inni
kenne. **13** Isaanis Waaqa irraa dhalatan malee ani, 'Namni na duubaan dhufu na caala; inni na
dhiiga irraa yookaan fedhii foonii irraa yookaan dura tureetii' jedhee waa'ee isaa dubbade sun
fedhii dhiiraa irraa hin dhalanne. **14** Dubbiin isa kana. **31** Ani mataan koo iyyuu isa hin beekun
foon ta'ee nu gidduu jiraate. Nus ulfina isaa, ture; sababiin ani bishaaniin cuuphaa dhufueef
ulfina Ilma Tokkicha ayyaanaa fi dhugaadhaan garuu akka inni saba Israa'elitti mul'ifamuuf."
guutamee Abbaa biraa dhufe sanaa argineerra. **32** Yohannis itti fufeeakkana jedhee dhugaa
15 Yohannisis waa'ee isaa dhugaa ba'e. Sagalee ba'e; "Ani utuu Hafuurri akkuma gugeetti samii
isaas ol fudhateeakkana jedhe; "Inni ani, 'Inni irraa gad bu'ee isa irra jiraatuu nan arge. **33**
na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii' Inni akka ani bishaaniin cuuphuu na erge sun,
jedhee waa'ee isaa dubbade sun isa kana." 'Namichi ati utuu Hafuurri gad bu'ee isa irra
16 Guutama isaa irraas hundi keenya ayyaanaa jiraatuu argitu sun, isa Hafuura Qulqulluudhaan
irratti ayyaanaa arganneerra. **17** Seerri karaa cuuphu dha' jedhee utuu natti himuu baatee
Museetiin kennameetii; ayyaannii fi dhugaan silaa ani iyyuu isa hin beeku ture. **34** Anis
garuu karaa Yesuus Kiristoosiitiin dhufe. **18** argeera; akka inni Ilma Waaqaa ta'es dhugaa
Eenuy iyyuu takkumaa Waaqa hin argine; ba'eera." **35** Guyyaa itti aanutti Yohannis ammas
garuu Ilma Tokkicha Abbaa bira jiru sanatu isa barattoota isaa keessaa lama wajjin achi ture.
beeksise. **19** Yommuu Yihuudoonni lubootaa fi **36** Innis utuu Yesuus achi irra darbuu argee,
Lewwota Yerusaalem Yohannisitti erganii, "Ati "Ilaa, Hoolaa Waaqaa!" jedhe. **37** Barattoonni
eenuy?" jedhanii gaafachiisanitti dhuga ba'umsi lamaanis waan kana dubbachuu isaa dhaga'anii
Yohannis kenne kana ture. **20** Inni dhugaa ba'e Yesuus duukaa bu'an. **38** Yesuusis of irra
malee hin ganne; "Ani Kiristoos miti" jedhee garagalee isa duukaa bu'uu isaanii argee, "Isin
dhugaa ba'e. **21** Isaanis, "Yoos ati eenuy ree? maal barbaaddu?" jedheen. Isaanis, "Rabbii,

ati eessa jiraatta?" jedhaniin. Rabbii jechuu Daadhiin wayinii dhumetti haati Yesuus, "Jarri Barsiisa jechuu dha. **39** Innis, "Kottaatii ilaala" daadhii wayinii hin qaban" isaan jette. **4** Yesuus jedheen. Isaanis dhaqanii akka inni eessa jiraatu immoo deebisee, "Dubartii nana! Maal godhi argan; gaafa sana isa wajjin oolan. Yeroon sunis naan jetta? Yeroon koo amma illee hin geeny" gara sa'atii kurnaffaa ture. **40** Warra waan jedheen. **5** Haati isaas tajaajiltootaan, "Waanuma Yohannis dubbate dhaga'anii Yesuus duukaa inni isinitti himu hunda godhha" jette. **6** bu'an lamaan keessaa inni tokko Indiriyas Gaaniiwwan dhagaa ja'a sirna qulqulleessuu obboleessa Simoon Phexros ture. **41** Innis duraan Yihuudootaatif achi dhaabamanii turan; dursee obboleessa isaa Simoonin argatee, "Nu tokkoon tokkoon isaaniis gara liitiroo 75 hamma Masiihicha arganneerra" jedheen; Masiihii 115 qabata ture. **7** Yesuus tajaajiltootaan, jechuu Kiristoos jechuu dha. **42** Indiriyas "Gaaniiwwanitti bishaan guutaa" jedhe; isaanis Sim'oonin gara Yesuusitti fide. Yesuusis isa hamma afaan gaaniiwwaniitti guutan. **8** ilaalee, "Ati Simoon ilma Yohannis, Keefaa Innis, "Egaa budduuqsaatii abbaa cidhaatti jedhamtee ni waamamta" jedheen. Keefaa kennaa" jedheen. Isaanis akkasuma godhan; **9** jechuu Phexros jechuu dha. **43** Yesuusis guyyaa abbaan cidhaas bishaan gara daadhii wayiniitti itti aanutti Galilaa dhaquu barbaade. Innis geeddarama sana afaaniin qabee ilaale. Daadhiin Fiiliphoosin argee, "Na duukaa bu'i" jedheen. wayinii sun eessaa akka dhufe tajaajiltoota **44** Fiiliphoosis akkuma Indiriyasii fi Phexros bishaan waraabaniit beeka malee abbaan cidhaa nama magaalaa Beetisayidaa ture. **45** Fiiliphoos sun hin beeku ture. Innis misirricha waamee Naatnaa'elin argee, "Isa Museen kitaaba Seeraa **10**akkana jedheen; "Namni hundi daadhii keessatti waa'ee isaa barreessee fi isa raajonnis wayinii isa gaarii jalqabatti dhi'eesssee, erga waa'ee isaa barreessan, ilma Yoosef, Yesuus keessumoonni machaa'anii booddee immoo nama Naazreeti arganneerra" jedheen. **46** daadhii isa laafaa dhi'eessa; ati garuu daadhii Naatnaa'elis, "Naazreeti keessaa wanni gaariin gaarii hamma ammaatti tursite." **11** Yesuus ba'uu ni danda'aa?" jedhee gaafate. Filiphosis, mallattoowwan isaa keessaa isa jalqabaa kana "Kottutii ilaali" jedheen. **47** Yesuusit utuu Qaanaa Galilaa keessatti hojjete. Ulfina isaas Naatnaa'el gara isaa dhufuu argee, "Ilaa ni mul'ise; barattoonni isaas isatti amanan. **12** Israa'elicha dhugaa kan haxxummaan keessa Kana booddees inni haadha isaa, obboloota hin jirre!" jedhee waa'ee isaa dubbate. **48** isaatii fi barattoota isaa wajjin Qifirnaahomitti Naatnaa'elis, "Ati eessatti na beekta?" jedheen. gad bu'e. Isaanis guyyoota muraasa achi Yesuusis, "Utuu Fiiliphoos si hin waamin dura turan. **13** Yesuusis waan Faasiikaan Yihuudootaa yeroo ati muka harbuu jala turtettin si arge" dhi'aateef Yerusaalemitti ol ba'e. **14** Mana jedhee deebiseef. **49** Naatnaa'elis, "Yaa Barsiisa, qulqullummaa keessattis warra loon, hoolotaa ati Ilma Waqaqaa ti! Ati Mootii Israa'el" jedheen. fi gugee gurguratanii fi warra taa'anii maallaqa **50** Yesuus immoo akkana jedheen; "Ati sababii geeddarane arge. **15** Innis quncee irraa qaccee ani muka harbuu jalattan si arge siin jedheef dha'atee nama hundumaa hoolotaa fi loon wajjin amantee? Waan kana caalu iyyuu arguuf jirta." mana qulqullummaa keessaa ari'e; saantima **51** Innis itti dabalee, "Ani dhuguman, dhuguman warra maallaqa geeddaraniis bittinneesse; isiniin jedha; samiin banamee utuu ergamooni minjaala isaaniis garagalche. **16** Warra gugee Waqaqaa Ilma Namaa irra ol ba'anii gad bu'anuu gurguraniinis, "Kana hunda asii baasaa! Mana ni argitu" jedheen.

2 Guyyaa sadappaatti Qaanaa Galilaa keessa
cidha gaa'elaatu ture. Haati Yesuusis achi
ture; **2** Yesuusii fi barattoonni isaa gara
cidha sanaatti waamamanii turan. **3** Yommuu

17 Barattoonni isaas, "Hinaaffaan mana keetii na
gugguba" jedhamee akka barreeffame yaadatan.

18 Yihuudoonis deebisanii, "Kana hunda
hojjechuuf akka taayitaa qabdu mirkaneessuuuf

mallattoo maalii nutti argisiisuu dandeessa?" hundinuu akkanuma." **9** Niqoodemoosis, "Kun jedhanii isa gaafatan. **10** Yesuus, "Mana akkamitti ta'uu danda'a?" jedhee gaafate. **10** qulqullummaa kana jigsaa; ani immoo guyyaa Yesuus akkana jedhee deebiseef; "Ati utuu sadiaatti olin dhaabaa" jedhee deebiseef. **20** barsisaa Israa'el taatee jirtuu waan kana Yihuudoonis deebisanii, "Mana qulqullummaa hin beektuu? **11** Ani dhuguman, dhuguman kana ijaaruun waggaa afurtamii ja'a fudhate; sitti hima; nu waan beeknu dubbanna; waan ati immoo guyyaa sadii keessatti ol dhaabdaa?" argines dhugaa ni baana; isin garuu dhugaa jedhaniin. **21** Manni qulqullummaa kan inni ba'umsa keenya hin fudhattan. **12** Isin yoo ani waa'ee isaa dubbate sun garuu dhagna isaa ti. **22** waan addunyaa isintti himnaan hin amanin, Erga inni du'aa ka'ee booddee barattoonni isaa yoo ani waan samii isintti hime akkamitti waan inni dubbatee ture sana yaadatan. Isaanis amantu ree? **13** Ilma Namaa isa samii irraa Katabbi Qulqulluu fi dubbii Yesuus dubbate gad bu'e malee eenu iyuu samiitti ol hin amanan. **23** Yeroo inni Ayyaana Faasiikaatiif baane. **14** Akkuma Museen gammoojji keessatti jedhee Yerusaalem turetti namoonni baay'een bofa fannisesana Ilmi Namaas fannifamuu mallattoo inni hojjete arganii maqaa isattti qaba. **15** Kunis akka namni isattti amanu amanan. **24** Yesuus garuu waan nama hunda beekuuuf, amanee isaanitti of hin dhiifne. **25** Akka namni tokko iyuu waa'ee namaa isaaaf dhugaa ba'u isa hin barbaachifne; inni waan nama keessa jiru beeka tureetii.

3 Fariisicha Niqoodemoos jedhamu bulchaa

Yihuudootaa tokkotu ture. **2** Innis halkaniin Yesuus bira dhaqee, "Yaa barsisaa, akka ati barsisaa Waaqni isaa wajjin jiru malee namni mallattoo ati hojjettu kana hojjechuu danda'u tokko iyuu hin jiruutii" jedheen. **3** Yesuusis deebisee, "Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni yoo lammata dhalate malee mootummaa Waaqaa arguu hin danda'u" jedheen. **4** Niqoodemoos immoo, "Namni erga dulloomee booddee akkamitti dhalachuu danda'a? Dhalachuuf jedhee lammata gadameessa haadha isaa keessa seenuu danda'aa?" jedhee gaafate. **5** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni yoo bisaanii fi Hafuura irraa dhalate malee mootummaa Waaqaatti galuu hin danda'u. **6** Kan foon irraa dhalate foon; kan Hafuura irraa dhalate garuu hafuura. **7** Jecha ani, 'Ati lammata dhalachuu si barbaachisa siin jedhe hin dinqifatin.' **8** Bubbeen gara fedhetti bubbisa. Atis huursuu isaa dhageessa malee akka inni eessaa dhufee fi akka inni garamitti deemu hin beektu; namni Hafuura irraa dhalate

15 Kunis akka namni isattti amanu hundi jirenya bara baraa qabaatuuf." (aiōnios g166) **16** Kan isattti amanu hundi jirenya bara baraa akka qabaatuuf malee akka hin badneef, Waaqni hamma Ilma isaa tokkicha kennutti addunyaa jaallateeraatii. (aiōnios g166) **17** Waaqni karaa isatiin addunyaa fayyisuudhaaf malee addunyaaatti muruuf Ilma isaa gara addunyaaatti hin ergineetii. **18** Kan isattti amanutti hin muramu; kan isattti hin amanne garuu waan inni maqaa Ilma Waaqaa tokkichaatti hin amaniniif ammuma iyuu itti murameera. **19** Murtiin sunis isa kana: Ifni gara addunyaa dhufe; namoonni garuu waan hojniisaanii hamaa tureef ifa caalaa dukkana jaallatan. **20** Namni waan hamaa hojjetu kam iyuu ifa jibba; akka hojin isaa ifatti hin baafamneefis gara ifaa hin dhufu. **21** Namni dhugaa hojjetu kam iyuu garuu akka hojiin isaa akka fedhii Waaqaatti hojjetamuun isaa mul'atuuf gara ifaa dhufa. **22** Ergasiis Yesuusii fi barattoonni isaa gara biyya Yihuudaa dhaqan; innis isaan wajjin achi ture; ni cuuphes. **23** Yohannisis naannoo Saalem iddo Enoon jedhamutti ni cuupha ture; bisaan baay'een achi tureetii; namoonnis achi dhaqanii cuuphamu turan. **24** Kunis utuu Yohannisis mana hidhaatti hin galfamin ta'e. **25** Yommus barattoota Yohannisisii fi Yihuudii tokko gidduutti waa'ee qulqulleeffamuu irratti wal falmiin uumame. **26** Isaanis Yohannisis bira dhufanii, "Yaa barsisaa, namichi si wajjin

Yordaanos gama ture, kan ati waa'ee isaa Dubartiin Samaariyya sunis Yesuusiin, "Ati utuu dhugaa baate sun kunoo cuuphuutti jira; namni Yihuudii taatee jirtuu akkamitti 'na obaasi' hundis gara isaa dhaquutti jira" jedhaniin. jettee ana dubartii Samaariyya kadhatta?" **27** Yohannisis akkana jedhee deebise; "Namni jetteen. Yihuudoonni warra Samaariyya wajjin yoo samii irraa isaaaf kennname malee homaa walitti dhufeenyaa hin qaban tureetii. **10** Yesuusis fudhachuu hin danda'u. **28** Akka ani, 'Ani deebisee, "Kennaal Waaqaatii fi inni, 'na obaasi' Kiristoos miti; garuu isa dura nan ergame' jedhe siin jedhu kun eenu akka ta'e utuu beektee silaa isin mataan keessan iyuu dhugaa naa baatu. situ isa kadhata ture; innis bishaan jireenyaa **29** Misirrittiin kan misirrichaa ti. Miinjeen siif kenna ture" jedheen. **11** Dubartittiiniis misirricha bira dhaabatuu fi isa dhaggeeffatu, akkana jetteen; "Yaa gooftaa, ati waan ittiin yommuu sagalee misirrichaa dhaga'utti akka waraabattu hin qabdu; boollti bishaanii kunis malee gammada. Gammachuun sun kan koo gad fagoo dha. Yoos bishaan jireenyaa eessaa ti; gammachuun koos amma guutuu ta'eera. argatta? **12** Ati abbaa keenya Yaaqoob isa boolla **30** Inni guddaa ta'u qaba; ani immoo xinnaa bishaanii kana nuu kenne caalta moo? Inni ta'uun qaba. **31** "Kan olii dhufu inni hundumaa mataan isaa, jjoolleen isaatii fi horiin isaa boolla oli; inni lafaa immoo kanuma lafaa ti; waanuma bishaanii kana keessaa dhugaa turan." **13** Yesuus lafaa dubbatas. Kan samii irraa dhufu inni immoo akkana jedhee deebise; "Namni bishaan hundumaa oli. **32** Inni waan argee fi waan kana dhugu hundinuu deebei'ee ni dheeбота; **14** dhaga'e dhugaa ba'a; dhuga ba'umsa isaa garuu garuu namni bishaan ani isaaф kennu dhugu kam eenu iyuu hin fudhatu. **33** Namni dhuga iyuu gonkumaa hin dheeботу. Bishaan ani isaaф kennu isaa keessatti burqaa bishaanii isaa jirenyaa barabaraatiif burqu ni ta'a." (*aiōn g165, aiōnios g166*)

4 Egaa Yesuus Yohannis caalaa barattoota akka baay'ifatee fi akka cuuphe Fariisonni dhaga'uu isaanii Gooftaan ni beeke; **2** ta'us barattoota isatu cuuphaa ture malee Yesuus ofii isaatii hin cuuphine. **3** Inni Yihuudaa dhiisee amma illee Galilaatti deebe'e. **4** Innis Samaariyya keessa darbuu qaba ture. **5** Kanaafuu gara magaalaa Samaariyya kan Siikaar jedhamu tokkoo dhufe; magaalaa sunis lafa Yaaqoob ilma isaa Yooseefif kenne sanatti dhi'oo dha. **6** Boollti bishaanii kan Yaaqoob tokko achi ture; Yesuusis waan karaa deemuudhaan dadhabeeф boolla bishaanii sana bira taa'e. Yeroonis gara sa'atii ja'aa ture. **7** Dubartiin Samaariyya tokkos bishaan waraabachuu dhufte; Yesuusis, "Mee na obaasi" jedheen. **8** Barattooni isaa nyaataa bituuf gara magaalaa dhaqanii turaniitii. **9**

garuu namni bishaan ani isaaф kennu dhugu kam eenu iyuu gonkumaa hin dheeботу. Bishaan ani isaaф kennu isaa keessatti burqaa bishaanii isaa jirenyaa barabaraatiif burqu ni ta'a." (*aiōn g165, aiōnios g166*) **15** Dubartittiiniis, "Yaa Gooftaa, akka ani hin dheebonneef, bishaan waraabuuфis akka ani as hin dhufneef bishaan sana naa kenni" jetteen. **16** Yesuus immoo, "Dhaqitii dhirsa kee waamii kottu!" jedheen. **17** Dubartittiiniis, "Ani dhirsa hin qabu" jetteen. Yesuusis akkana jedheen; "Dhirsa hin qabu jechuun kee sirrii dha; **18** ati dhirsoota shan qabda tureetii; namichi amma si wajjin jirus dhirsa kee miti. Wanni ati amma dubbate dhugaa dha." **19** Dubartittiiniis akkana jette; "Yaa Gooftaa, akka ati raajii taate nan hubadha. **20** Abbootiin keenya tulluu kana irratti sagadaa turan; isin Yihuudoonni garuu iddoon namni itti waaqeffachuu qabu Yerusalem jettu." **21** Yesuusis akkana jedheen; "Dubartii nana, na amani; yeroon isin itti tulluu kana irrattis ta'u yookaan Yerusalemitti Abbaa hin waaqeffanne tokko ni dhufa. **22** Isin waan hin beekne waaqeffattu; nu sababii fayyinni Yihuudoota keessaah dhufuuf kan beeknu waaqeffanna. **23** Warri dhugaan waaqeffatan yeroon isaan itti hafuuraa fi dhugaadhaan Abbaa waaqeffatan tokko ni dhufa; amma iyuu dhufeera; Abbaan

warra akkasitti isa waaqeffatan barbaada. dubbii isaatiinis namoonni bira baay'een isatti 24 Waaqni hafuura; warri isa waaqeffatanis amanan. 42 Isaanis dubartittiidhaan, "Si'achi Hafuuraa fi dhugaadhaan waaqeffachuu qabu." wanni nu amannuuf sababii dubbii ati nutti 25 Dubartittiin, "Ani akka Masihiin Kiristoos himte sanaatiif miti; nu mataan keenya iyyuu jedhamu dhufu nan beeka. Inni yommuu isa dhageenyerraatii; akka inni dhugumaan dhufutti waan hunda nutti hima" jetteen. 26 Fayyisaa addunyaa ta'es beekneerra" jedhan. 43 Yesusis, "Ani, namni amma sitti dubbachaa Guyyaa lamaan sana booddee Yesuus Galilaa jiru kun isuma" jedheen. 27 Barattooni isaa dhaqe. 44 Yesuus mataan isaa iyyuu akka yommusuma deebi'anii utuu inni dubartii tokko raa jiin tokko biyya isaa keessatti kabaja hin wajjin dubbatuu arganii dinqisiifatan. Garuu qabne dubbatee tureetii. 45 Yommuu inni namni, "Maal barbaadda?" yookaan "Maaliif Galilaa ga'ettis warri Galilaa isa simatan. ishee wajjin haasofta?" jedhee isa gaafatu tokko Isaanis sababii Yerusaalem turaniif waan inni iyyuu hin turre. 28 Dubartiin sunis okkotee ishee yeroo Ayyaana Faasiikaatti achitti hojjete dhiiiftee gara magalaatti deebite; namootaanis hunda arganii turan. 46 Kanaafuu inni deebi'ee akkana jette; 29 "Kottaati nama waan ani gara Qaanaa ishee Galilaa keessaa iddo itti hojjedhe hunda natti hime tokko ilaala! Tarii bishaan gara daadhii wayiniitti geeddaree inni Kiristoos ta'innaa?" 30 Isaanis magaalaa ture sanaa dhaqe. Qondaalli mootii kan ilmi keessaa ba'anii Yesuus bira dhufan. 31 Kana isaa dhukkubsate tokkos Qifirnaahom keessa gidduutti barattooni isaa, "Yaa barsiisa, mee ture. 47 Namichi kunis yommuu akka Yesuus waa nyaadhu!" jedhanii isa kadhatan. 32 Inni Yihuudaadhaa ka'ee Galilaa dhufe dhaga'etti garuu, "Ani nyaata isin hin beekne kanan isa bira dhaqee akka inni dhufee ilma isaa nyaadhu qaba" jedheen. 33 Barattooni isas, kan du'u ga'e sana fayyisu isa kadhate. 48 "Namatu nyaata fideefii laata?" jedhanii wal Kana irratti Yesuus, "Isin yoo mallattoo fi gaafatan. 34 Yesuus immoo akkana jedheen; dinqii argitan malee hin amantan!" isaan "Nyaanni koo fedhii isa na ergee guutuu fi jedhe. 49 Qondaaltichis, "Yaa Gooftaa, maaloo hojii isaa raawwachuu dha. 35 Isin, 'Ji'a afurtu utuu mucaan koo hin du'in naa qaqqabi" hafe; ergasii midhaan walitti qabama' jettu jedheen. 50 Yesusis, "Ilmi kee ni jiraataatii mitii? Kunoo, ani isinittan hima; akka midhaan galii!" jedheen. Namichis waan Yesuus isatti bilchaatee walitti qabamuu ga'e mee ol jedhaatii dubbate amanee deeme. 51 Utuu inni deemaa lafa qotiisaa ilaala! 36 Inni midhaan haamu jiruu tajaajiltoonni isaa itti dhufanii akka ilmi amma iyyuu mindaa ni argata; jirenya bara isaa lubbuun jiru itti himan. 52 Innis yeroo baraatiif ija walitti ni qaba; kunis akka inni itti mucaa isaatti wayyaa'e gaafate; isaanis, facaasuu fi inni walitti qabu waliin gammadaniif. "Kaleessa sa'aatii torbatti dhagna gubaan isa (aiōnios g166) 37 Haala kanaan mammaaksi, 'Inni dhiise" jedhaniin. 53 Abbaan mucichaas akka tokko ni facaasa; kaan immoo ni haama' jedhu yeroon sun yeroo Yesuus itti, "Ilmi kee ni sun dhugaa dha. 38 Ani akka isin waan itti hin jiraata" jedheen ta'e hubate. Kanaafuu innis, dadhabin haammattaniifan isin erge. Warri kaan warri mana isaa hundinuu ni amanan. 54 Kun itti dadhabaniiru; isin garuu bu'aa dadhabbi mallattoo lammaffaa Yesuus erga Yihuudaadhaa isaanii galfattu." 39 Sababii dubartittiin, "Inni Galilaa dhufee hojjete dha. waan ani hojjedhe hunda natti hime" jettee 5 Yeroo xinnoo booddee ayyaana Yihuudootaa dhugaa baateef namoonni Samaariyaa warri tokkotu ture; Yesusis Yerusaalemitti ol magaalaasanaa baay'een isatti amanan. 40 ba'e. 2 Yerusaalem keessa Karra Hoolaa Kanaafuu namoonni Samaariyaa yommuu gara bira haroo afaan Ibraayisxiitiin Beetizaataa isaa dhufanitti akka inni isaan wajjin turuuf isajedhamu tokkotu jira; haroon sun gardaafoshan qaba. 3 Gardaafowwan sana keessas kadhatan; innis guyyaa lama achi ture. 41 Sababii

namoonni dhukkubsatan, jechuunis jaamonni, dhuguman, dhuguman isinitti hima; Ilmi ofii warri naafatanii fi warri dhagni irratti du'e isaatiin waan tokko illee hojjechuu hin danda'u; baay'een ciisanii raafama bishaanii eeggachaa inni waanuma utuu Abbaan isaa hojjetuu arge turan. [4 Ergamaan Gooftaa yeroo yerootti qofa hojjechuu danda'a; waanuma Abbaan gad bu'ee bishaanicha ni raasa ture; raafama hojjetu Ilmis akkasuma hojjetaatii. 20 Abbaan bishaanicha booddee namni jalqabatti bishaan Ilma ni jaallataatii; waan hojjetu hundumas sana keessa seenu kam iyyuu dhukkuba qabu isatti ni argisiisa. Akka isin dingisiifattaniifis hunda irraa ni fayya ture.] 5 Namichi waggaa inni hojiwwan hojiwwan kanneen caalan iyyuu soddomii saddeeti dhukkubsate tokko achi ture. isatti ni argisiisa. 21 Akkuma Abbaan warra 6 Yesuusis yommuu isaa achi ciisu argee akka du'an du'aa kaasee jirenya kenuuf sana, Ilmis inni yeroo dheeraa haala kana keessa ture akkasuma abbaa fedheef jirenya ni kenna. beeketti, "Ati fayyuu barbaaddaa?" jedhee isa 22 Abbaan eenyutti illee hin muru; murtii gaafate. 7 Dhukkubsataan sunis, "Yaa Gooftaa, hunda garuu Ilmatti kenneera; 23 kunis akka ani nama na gargaaree yommuu bishaanichi namni hundi akkuma Abbaaf ulfina kennutti raafamutti haroo sana keessa na buusu hin Ilmaafis ulfina kenuuf. Namni Ilmaaf ulfina qabu. Yeroo ani seenuu yaaluttis namni biraa hin kennine, Abbaa isa Ilma ergeefis ulfina na dursee seena" jedheen. 8 Kana irratti Yesuus, hin kenu. 24 "Ani dhuguman, dhuguman "Ka'il Siree kee fudhadhuutii deemi" jedheen. isinitti hima; namni dubbii koo dhaga'u, isa na 9 Namichis yeruma sana fayye; siree Isaas ergettis kan amanu hundi jirenya bara baraa fudhatee deeme. Guyyaan wanni kun ta'e sunis qaba; murtiittis hin dhi'aatu; inni du'a jalaa Sanbata ture; 10 Yihuudoonis namicha fayye gara jirenyaatti darbeera. (aiōnios g166) 25 Ani sanaan, "Har'a Sanbata; seerri siree kee baachuu dhuguman, dhuguman isinitti hima; yeroon si dhowwa" jedhaniin. 11 Inni garuu, "Namicha warri du'an itti sagalee Ilma Waaqaa dhaga'an na fayyisetu 'Siree kee fudhadhuu deemi' tokko ni dhufa; ammuma iyyuu dhufeera; warri naan jedhe" jedheen. 12 Isaanis, "Namichi dhaga'anis ni jiraatu. 26 Akkuma Abbaan ofuma siree kee fudhadhuu deemi siin jedhe sun isaatiin jirenya qabu sana, Ilmis akkasuma eenyu?" jedhaniisa gaafatan. 13 Namichi akka ofuma isaatiin jirenya qabaatuuf isaaf fayye sun sababii Yesuus achi hiiqee tuuta kenneeraatii. 27 Sababii inni Ilma Namaa ta'eefis iddo sana ture keessa seeneef inni eenyu akka Abbaan akka inni murtii kenuuf taayitaa isaaf ta'e hin beekne. 14 Yesuusis ergasii namicha kenneera. 28 "Kana hin dingisiifatin; sa'atiin sana mana qulqullummaa keessatti argee, "Ati itti warri awwaala keessa jiran hundi sagalee kunoo amma fayyiteerta. Wanni kana caalu isaa dhaga'an tokko ni dhufaatii. 29 Warri akka sitti hin dhufneef si'achi cubbuu hin waan gaarii hojjetan du'a ka'u jirenyaatiif, hojjetin" jedheen. 15 Namichis dhaqee kan warri waan hamaa hojjetan immoo du'a ka'u isa fayyise Yesuus akka ta'e Yihuudoontti murtiitiif du'a ni ka'u. 30 Ani ofii kootiin waan hime. 16 Kanaafuu sababii inni Sanbataan tokko illee gochuu hin danda'u; ani akkuman waan kana hojjeteef, Yihuudooni Yesuusin dhaga'utti nan murteessa; ani fedhii isa na ari'achuu jalqaban. 17 Yesuus garuu, "Abbaan ergee malee fedhii mataa kootii waan hin koo hamma ammaatti hojjechaan jira; anis barbaanneef murtiin koo qajeelaa dha. 31 "Ani hojjechaan jira" isaanin jedhe. 18 Sababii kanaaf yoon waa'ee ofii kootii dhugaa ba'e, dhuga Yihuudooni ittuma caalchisanii isa ajjeesuu ba'umsi koo dhugaa miti. 32 Garuu kan waa'ee barbaadan; inni Waaqaan of qixxeessuudhaan koo dhugaa ba'u biraajira; anis akka dhuga Waaqa iyyuu Abbaa ofii isaa godhee waamaa ba'umsi inni waa'ee koo kenu sun dhugaa ture malee Sanbata qofa hin cabsine. 19 ta'e beeka. 33 "Isin Yohannisitti ergitaniirtu; Yesuus immooakkana jedhee deebiseef; "Ani innis dhugaa sanaaf, dhugaa ba'eera. 34 Ani

dhuga ba'umsa namaa hin fudhadhu; garuu jedhe. **6** Kanas Filiphoozin qoruudhaaf jedhee akka isin fayyitaniif wantoota kanneen nan gaafate; inni mataan isaa waan gochuu qabu dubbadha. **35** Yohannis ibsa bobae ifa kenu beeka tureetii. **7** Fiiliphooz immoo, "Akka ture; isinis yeroo xinnoo ifa isaatti gammaduu tokkoon tokkoon isaanii waanuma xinnoo illee barbaaddan. **36** "Ani garuu dhuga ba'umsa, argataniif buddeena ga'u bituuq diinaarii dhibba dhuga ba'umsa Yohannis sana caalu qaba. Hojiin lama fudhata" jedhee deebiseef. **8** Barattoota akka ani raawwadhuuf Abbaan natti kenne, isaa keessaa tokko Indirriyaas, obboleessi kan ani hojjedhu kun iyyuu akka Abbaan na Simoon Phexrosakkana jedheen; **9** "Gurbaan erge mirkaneessaati. **37** Abbaan inni na erges buddeena garbuu shanii fi qurxummii lama ofii isaatii waa'ee koo dhugaa ba'eera. Isin qabu tokko kunoo ti; garuu nama akkana takkumaa sagalee isaa hin dhageeny; bifa isaas baay'atu kanaaf kun maali?" **10** Yesuusis, takkumaa hin argine. **38** Isin sababii isa inni "Namoota teessisa" jedhe. Iddoo sanas marga erge hin amaniniif dubbiin isaa isin keessa hin baay'eetu ture; namoonnis ni tataa'an; dhiira jiraatu. **39** Isin Katabbiwwan Qulqulluudhaan gara kuma shantu achi ture. **11** Yesuusis jireenya bara baraa arganna jettanii waan ergasii buddeena fuudhee, galata galchee warra yaaddaniif Katabbiwwan Qulqulluun sana tataa'aniif hamma isaan barbaadan qoqquode. qorattu. Katabbiwwan Qulqulluun kunneenis Qurxummii sana illee akkasuma godhe. **12** waa'ee koo dhugaa ba'u; (*aiōnios g166*) **40** isin Innis yommuu isaan hundi nyaatanii quufanitti garuu jireenya argachuudhaaf gara koo dhufuu barattoota isatiin, "Hurraa'aa hambifame hin barbaaddan. **41** "Ani nama irraa ulfina hin walitti qabaa. Wanni tokko iyyuu hin badin" fudhadhu; **42** garuu akka isin jaalala Waaqaa jedhe. **13** Kanaafuu isaan hurraa'aa buddeena of keessaa hin qabne nan beeka. **43** Ani maqaa garbuu shananii kan namoonni nyaatanii Abbaa kootiin dhufeera; isin na hin simattan; hambisan walitti qabanii gundoo kudha lama utuu namni biraa maqaa ofii isatiin dhufee guutan. **14** Namoonnis yommuu mallattoo garuu isa ni simattu. **44** Isin yoo wal irraa Yesuus hojjete arganitti, "Kun dhugumaanuu ulfina argattanii ulfina Waaqa tokkicha biraa Raajii gara addunyaa dhufuuf jiru" jedhan. **15** dhufu garuu hin barbaanne akkamitti amanuu Yesuusis akka namoonni sun dhufanii humnaan dandeesuu ree? **45** "Waan ani Abbaa duratti isin qabanii mootii isa gochuu yaadan hubatee himadhu hin se'innaa. Kan isin himatu tokko ammas kophaa isaa gara tulluu deeme. **16** jira; innis Musee isin abdattan sana. **46** Utuu Yommuu galgalaa'etti barattoonni isaa gara Musee amantanii silaa anas ni amantu ture; galaanaatti gad bu'an; **17** achittis bidiruu inni waa'ee koo barreesetii. **47** Isin erga waan yaabbatanii galaana irra gama Qifirnaahomitti inni barreesse hin amannee, dubbii koo immoo qajeelan. Yeroon sun dukkana ture; Yesuus akkamitti amantu ree?"

6 Wantoota kanneen booddee Yesuus Galaana Galilaa isa Galaana Xibeeriyaas jedhamu gama ce'e; **2** namoonni baay'eenis sababii mallattoo inni warra dhukkubsatan fayyisuudhaan hojjete arganiif isa duukaa bu'an. **3** Yesuusis barattoota isaa wajjin gaaratti ol ba'ee taa'e. **4** Yeroo sana Ayyaanni Yihuudootaa, Faasiikaan dhi'aatee ture. **5** Yesuus yommuu ol ilaaletti tuuta guddaa gara isaa dhufaa jiru tokko arge; Fiiliphosiiniis, "Namoota kanneeniif buddeena isaan nyaatan eessaa bitanna?"

Bubbeen jabaan isaa waan bubbisaa tureef bishaanichi ni raafame. **19** Isaanis erga gara kiiloo meetira shanii yookaan ja'aa mooqanii booddee utuu Yesuus galaana irra deema, bidiruu sanattis dhi'aachaa jiruu argan; ni sodaatanis. **20** Inni garuu, "Anumaatii hin sodaatinaa" jedheen. **21** Isaanis bidiruutti ol isa fudhachuu barbaadan; bidiruun sunis yommusuma lafa isaan dhqaqa turan sana ga'e. **22** Guyyaa itti aanutti namoonni galaanicha gamatti hafanii turan akka bidiruun tokko qofti

achi ture, akka Yesuuus barattoota isaa wajjin guutuuf malee, fedhii koo guutachuuf samii bidiruu hin yaabbatinii fi akka isaan kophaa irraa gad hin buuneetii. **39** Fedhiin isa na isaanii deeman hubatan. **23** Bidiruuwan ergees akka ani warra inni natti kenne hunda bira Xibeeriyaasii ka'anii iddoottaa Gooftaan guyyaa dhumaatti du'aa kaasuuf malee akka galata galchee isaanis itti buddeena nyaatan ani isaan keessaa tokko illee balleessuuf miti, sana bira ga'an. **24** Namoonni sunis yommuu **40** Fedhiin Abbaa kootiis akka namni Ilma akka Yesuusii fi barattooni isaa achi hin jirre ilaalee isatti amanu hundi jirenya bara baraa baranitti bidiruuwan yaabbatanii Yesuusin qabaatuuf; anis guyyaa dhumaatti du'aa isa naan barbaaduuf Qifirnaahom dhaqan. **25** Namoonni kaasa.” (**aiōnios g166**) **41** Kana irratti Yihuudoonni yommuu galaanicha gamatti isa arganitti, “Yaa sababii inni, “Ani buddeena samii irraa gad Barsiisa, ati yoom as dhufte?” jedhanii isa bu'ee dha” jedheef isatti guungumuun jalqaban. gaafatan. **26** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; **42** Isaanis, “Kun Yesuuus ilma Yoosef, isa nu “Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin abbaa fi haadha isaa beeknu sana mitii? Yoos waan mallattoo argitaniif utuu hin ta'in, waan inni akkamitti, ‘Ani samii irraa gad bu'eera’ buddeena nyaattanii quuftaniif na barbaaddu. jedha ree?” jedhan. **43** Yesuuus immoo akkana **27** Nyaata jirenya bara baraatiif ta'u kan jedhee deebiseef; “Walitti hin guunguminaa. Ilmi Namaa isinii kennuuf dadhabaa malee **44** Abbaan na erge sun isa harkisu baannaan nyaata baduuf hin dadhabinaa. Waaqni Abbaan namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda'u; chaappaa isaa kan mirkaneessu Ilma irratti anis guyyaa dhumaatti du'aa isa naan kaasa. **45** rukuteeraatii.” (**aiōnios g166**) **28** Isaanis, “Nu akka Raajota keessatti, ‘Isaan hundi warra Waaqa hojji Waaqaa hojjennuuf maal gochuu qabna?” irraa baratan ni ta'u'jedhamee barreeffameera. jedhanii isa gaafatan. **29** Yesuusis, “Isa inni Namni Abbaa irraa dhaga'ee fi kan isa irraa ergetti amanuun keessan kun hojji Waaqaa ti” barate hundi gara koo ni dhufa. **46** Isa Waaqa jedhee deebiseef. **30** Kanaafuu isaan akkana bira Dhufu sana malee namni tokko iyyuu jedhanii isa gaafatan; “Akka nu isa argineesi Abbaa hin argine; isa qofatu Abbaa arge. **47** Ani amannuuf, mallattoo maalii argisiifta? Maal dhuguman isinitti hima; kan amanu jirenya hojjetas? **31** Akka isaan nyaattanii samii irraa **48** Buddeenni barreeffame, abbootiin keenya gammoojji keessatti mannaa nyaatan; ta'us ni du'an. **50** keessatti mannaa nyaatan.” **32** Yesuusis akkana Buddeenni samii irraa gad bu'e garuu isa jedheen; “Ani dhuguman isinitti hima; kan kana; namni isa nyaatu gonkumaa hin du'u. **51** samii irraa buddeena isinii kenne Musee miti; Buddeenni jiraataan samii irraa bu'e ana. Namni kan samii irraa buddeena dhugaa isiniif kennu kam iyyuu yoo buddeena kana irraa nyaate garuu Abbaa koo ti. **33** Buddeenni Waaqaa **52** addunyaatiif kennus foon koo ti.” (**aiōn g165**) **34** Isaanis, “Yaa Gooftaa, yeroo Yihuudoonnis, “Namichi kun akkamitti akka nu hunda buddeena kana nuu kenni” jedhaniin. **35** nyaannuuf foon isaa nuu kennuu danda'a?” Yesuusis akkana isaaniin jedhe; “Buddeenni jedhanii wal falman. **53** Yesuuus immoo akkana jirenyaa ana. Namni gara koo dhufu gonkumaa jedheen; “Ani dhuguman isinitti hima; isin foon hin beela'u; kan anatti amanus gonkumaa hin Ilma Namaa nyaachuu baannaan, dhiiga isaas dheebo. **36** Akkuma ani isinitti hime isin na dhuguu baannaan ofii keessaniin jirenya hin argitaniirtu; garuu amma iyyuu hin amantan. qabdan. **54** Namni foon koo nyaatu fi dhiiga **37** Kan Abbaan naa kennu hundi gara koo ni koo dhugu jirenya bara baraa qaba. Anis dhufa; anis kan gara koo dhufu gonkumaa guyyaa dhumaatti du'aa isa naan kaasa. (**aiōnios alatti hin ari'u. **38** Ani fedhii isa na erge sanaa g166) **55** Foon koo nyaata dhugaatii; dhiigni koos**

dhugaatii dhugaa ti. **56** Namni foon koo nyaatuu ajjeesuu barbaadaniif inni Yihuudaa keessa hin fi dhiiga koo dhugu hundi na keessa jiraata; deddeebine. **2** Ayyaanni Daasii Yihuudootaa anis isa keessa nan jiraadha. **57** Akkuma Abbaan dhi'aatee ture. **3** Obboloonni isaasakkana jiraataan na ergee anis sababii Abbaatiin jedhaniin; “Akka barattoonni kee warri achii jiraadhu sana, namni na nyaatus sababii kootiin waan ati hojjettu arganiif ka'iitii Yihuudaa ni jiraata. **58** Buddeenni samii irraa bu'e isa kana; innis kan akka mannaa Abbootiin keessan nyaatanii du'an sanaa miti; namni buddeena Atis sababii waan kana hojjettuu addunyatti kana nyaatuu bara bараan ni jiraata.” (**aiōn g165**) of mul’isi.” **5** Obboloonni isaa iyuu isatti hin **59** Innis Qifirnaahomitti utuu mana sagadaa amanne tureetii. **6** Yesuusisakkana jedheen; keessatti barsiisaa jiruu waan kana dubbate. “Yeroon koo amma illee hin geenyee; isiniif **60** Barattoota isaa keessaa baay'een yommuu garuu yeroon hundi mijaa'a dha. **7** Addunyaa waan kana dhaga'anitti, “Barsiisni kun cimaa isin jibbuu hin danda'u; ana garuu akka dha; eenyutu fudhachuu danda'a?” jedhan. **61** hojiin isaa hamaa ta'e waanan itti dhugaa Yesuusis akka barattoonni isaa waa'ee waan ba'uuf na jibba. **8** Isin gara Ayyaana sanaa kanaa guunguman hubateeakkana jedheen; dhqaqaa. Ani garuu waan yeroon koo amma “Kun isin gufachiisaa ree? **62** Yoos yoo utuu illee hin ga'inif gara Ayyaanichaatti ol hin Ilmi Namaa iddo dur turetti ol ba'u argitan ba'u.” **9** Inni waan kana isaanitti dubbateeakkam ta'inja ree? **63** Kan jirenya kennu Galilaatti hafe. **10** Garuu erga obboloonni Hafuura; foon faayidaa hin qabu. Dubbiin ani isaa gara Ayyaanichaatti ol ba'anii booddee isinnitti dubbadhe Hafuura; jirenyas. **64** Isin innis utuu ifattihin ta'in dhoksaadhaankeessas warri hin amanne tokko tokko jiru.” ol ba'e. **11** Yihuudoonis Ayyaanicha irratti, Yesuu jalqabumaa kaaseeisaan keessaa eenyu “Namichi sun eessa jira?” jedhanii gaafachaa isakka hin amaninii fi eenyu akka dabarsee barbaada turan. **12** Namoota gidduuttis waa'ee isa kennu ni beeka tureetii. **65** Innis ittuma isaa guungummii guddaatu ture. Namoonni fufee, “Sababiin ani, ‘Yoo Abbaa biraa isaaaf tokko tokko, ‘Inni nama gaarii dha’” jedhan. kennname malee namni kam iyyuu gara koo Warri kaan immoo, “Akkas miti; inni nama dhufuu hin danda'u' isiniin jedheefis kanuma” dogoggorsa” jedhan. **13** Garuu waan Yihuudootajedhe. **66** Yeroo kanaa jalqabee barattoota isaa sodaataniif namni tokko iyyuu ifattikeessaa baay'een duubatti deebi'an; ergasiisisa waa'ee isaa hin dubbanne. **14** Gara walakkawajjin hin deemne. **67** Yesuusis warra Kudha Ayyaanichaattis Yesuus mana qulqullummaa Lamaaniin, “Isinis deemuu barbaadduu?” seenee barsiisuu jalqabe. **15** Yihuudoonis jedhee gaafate. **68** Simum Phexrosisakkana dinqifatanii, “Namichi kun akkamitti utuu hin jedhee deebise; “Yaa Gooftaa, gara eenyuu baratin beekumsaakkanaa qabaate?” jedhan. deemna? Atidubbii jirenya bara bараa qabdaa. **16** Yesuusisakkana jedhee deebiseef; “Barsiisni (**aiōnios g166**) **69** Nu akka ati Qulqullicha Waaqaa koo kan isa na ergeeti malee kan koo mititaate amanneerra; beekneerras.” **70** Yesuusis **17** Namni fedhii Waaqaa gochuu barbaadudeebisee, “Anumatu Kudha Lamaan keessan kam iyyuu barsiisni koo Waaqa biraa dhufuu filate mitii? Ta'us isin keessaa inni tokko fi dhufuu baachuu isaa yookaanani ofuma diyyabiloosii dha!” jedhe. **71** Innis waa'ee kootiin dubbachuu fi dubbachuu baachuu koo Yihuudaa ilma Simum Keeriyotichaa dubbate; ni beeka. **18** Namni ofuma isaatii dubbatu Yihuudaan warra Kudha Lamaan keessaa tokko inni ofuma isaatii ulfina argachuu barbaada; ta'us Yesuusin dabarsee kennuuf tureetii! namni ulfina kan isa erge sanaa barbaadu garuu inni nama dhugaa ti; ja'l'innisisa keessa hin jiru. **19** Museen seera isinii kenneera

7 Kana booddee Yesuus Galilaa keessa deddeebi'aa ture; sababii Yihuudooniisa

mitii? Isin keessaa garuu namni tokko iyyuu jedhan; "Namichi kun akka nu isa hin argineef seera sana hin eegu. Isin maaliif na ajjeesuu eessa dhaquu yaade laata? Gara saba keenya barbaaddu?" **20** Jarris deebisanii, "Hafuura warra Giriikota keessa faffaca'anii dhaqee hamaatu si keessa jira; eenyutu si ajjeesuu Giriikota barsiisaa? **36** 'Isin na barbaaddu; barbaada?' jedhaniin. **21** Yesuusis deebisee garuu na hin argattan; iddo anjirus dhufuu akkana jedheen; "Ani hojji tokko hojjennaan hin dandeessan' jechuun isaas maal jechuu hundi keessan dinqifattan. **22** Museen seera isaatii?" **37** Guyyaa Ayyaanchi itti hobba'u, dhagna qabaa isinii kenne; dhagna qabaa garuu guyyaa guddaa sana, Yesuus ka'ee dhaabatee abbootiitu jalqabe malee Musee miti; isinis sagalee guddaadhaan akkana jedhe; "Eenyu Sanbataan nama dhagna qabdu. **23** Akka seerri iyyuu yoo dheebole, gara koo dhufee haa Musee hin cabneef erga namni tokko Sanbataan dhugu. **38** Akkuma Katabbiin Qulqulluun jedhe dhagna qabachuu danda'ee, isin maaliif sababii nama natti amanu kam iyyuu laga bishaan ani Sanbataan dhagna namaa guutuu fayyiseef jireenyaaat garaa isaa keessaa burqa." **39** natti aartu? **24** Murtii qajeelaa kennaa malee, Kunis waa'ee Hafuura Qulqulluun warri isatti bifa qofa ilaaltanii hin murteessinaa." **25** Kana amanan argachuuf jiranii dubbachuu isaa ti. irratti namoota Yerusaalem keessaa tokko Sababii Yesuus amma illee ulfina hin argatiniif tokko akkana jedhan; "Inni kun namicha isaan Hafuuri Qulqulluun hamma yeroo sanaatti hin ajjeesuu barbaadan sana mitii? **26** Kunoo inni kennamne tureetii. **40** Namoota sana keessaa ifatti ba'ee dubbata; isaanis homaa isaan hin tokko tokko yommuu dubbii kana dhaga'anitti, jenne. Abbootiin taayitaa akka inni Kiristoos "Kun dhugumaanuu Raajicha" jedhan. **41** Warri ta'e sirriitti beekaniiruu laata? **27** Ta'us namichi kaan immoo, "Inni Kiristoosii dha" jedhan. kun nama eessaa akka ta'e nu beekna. Kiristoos Namoonni kaanis akkana jedhan; "Kiristoos yommuu dhufutti garuu inni eessaa akka dhufu Galiilaadhaa dhufaa? **42** Akka Kiristoos sanyii namni tokko iyyuu hin beeku." **28** Yesuus utuu Daawit keessaa dhalatuu fi akka inni Beetlihemii, mana qulqullummaa keessatti barsiisuu sagalee ganda Daawitii dhufu Katabbiin Qulqulluun ni isaa ol fudhatee akkana jedhe; "Isin na beektu; dubbata mitii?" **43** Akkasiin waa'ee Yesuus irratti akka ani eessaa dhufe illee beektu. Ani ofii garaa garummaan waldaa gidduutti uumame. **44** kootiin hin dhufne; inni na erge sun dhuga Isaan keessas tokko tokko isa qabuu barbaadan; qabeessa. Isin garuu isa hin beektan; **29** ani garuu namni tokko iyyuu harkaan isa hin tuqne. garuu sababiin isa biraah dhufee fi sababii inni **45** Eegdonni sun gara luboota hangafootaatii fi na ergeef isa nan beeka." **30** Kana irratti isaan gara Fariisotaatti deebi'an; isaanis, "Isin maaliif isa qabuu yaalan; garuu waan sa'aatiin isaa isa hin fidin?" jedhanii eegdota sana gaafatan. hin ga'iniif namni tokko iyyuu harkaan isa **46** Eegdonnis, "Takkumaa namni akka namicha hin tuqne. **31** Ta'us namoonni baay'een isatti kanaatti hin dubbanne" jedhanii deebisan. **47** amanan. Isaanis, "Kiristoos yommuu dhufutti Fariisonnis deebisanii akkana jedhan, "Isinis namicha kana caalaa mallattoo hojjetaa?" gowwoomfamtaniirtuu? **48** Bulchitoota keessaa jedhan. **32** Fariisonnis utuu namoonni waa'ee yookaan Fariisota keessaa namni tokko iyyuu isaa waan akkanaa guungumanuu dhaga'an. isatti amaneeraa? **49** Sabni seera hin beekne kun Luboonni hangafoonni fi Fariisonni Yesuusin garuu abaaramaa dha." **50** Niqodemoois inni qabsiisuudhaaf eegdota mana qulqullummaa duraan Yesuus bira dhaqee fi isaan keessas ergan. **33** Yesuusis akkana jedheen; "Ani yeroo tokko ta'e sun akkana isaaniin jedhe; **51** "Seerri gabaabaa isin wajjin jira; ergasii gara isa na erge keenya utuu isa irraa hin dhaga'in, waan inni sanaa nan dhaqa. **34** Isin na barbaaddu; garuu hojjetes utuu hin beekin nama tokkotti ni na hin argattan; iddo anjirus dhufuu hin muraa?" **52** Isaanis, "Atis nama Galiilaati? Akka dandeessan." **35** Yihuudoonis akkana waliin raajiin Galiilaadhaa hin kaane qoradhuu bira

ga'!" jedhaniin. [53 Ergasii isaan hundinuu gara mana isaaniitti galan.

8 Yesuus garuu gara Tulluu Ejersaa dhaqe. 2

Ganama bariis deebi'ee mana qulqullummaa dhufe; innis namni hundumtuu isa biratti walitti qabamnaan taa'ee isaan barsiise. 3 Barsiistonni seeraatii fi Fariisonni dubartii ejja irratti qabamte tokko isatti fidan. Gidduu isaaniis dhaabachiisanii, 4 Yesuusiinakkana jedhan; "Yaa barsiisaa, dubartiin kun utuu ejja hoijettuu qabamte. 5 Museen Seera keessatti akka warri akkanaa dhagaadhaan tumaman nu ajajeera. Ati immoo maal jetta?" 6 Isaanis waan ittiin isa himatan argachuuf jedhaniisa qoruudhaaf waan kana gaafatan. Yesuus garuu gad jedhee quba isaatiin lafa irratti barreessuu jalqabe. 7 Isaanis ittuma fufanii isa gaafannaan ol jedhee, "Isin keessaa namni cubbuu hin qabne dursees isheetti dhagaa haa darbatu" jedheen. 8 Ammas gad jedhee lafa irratti barreesse. 9 Isaanis yommuu kana dhaga'anitti maanguddootaa jalqabanii tokko tokkoon ba'anii sokkan; Yesuus immoo dubartittii achuma dhaabattee jirtu wajjin kophaa hafe. 10 Yesuusis ol jedhee, "Dubartii nana, warri si himatan meerre? Namni tokko iyyuu sitti hin murree?" jedheen. 11 Isheenis, "Yaa Gooftaa, namni tokko iyyuu natti hin murree" jetteen. Yesuusis, "Anis sitti hin muruu deemi; garuu si'achi cubbuu hin hoijetin" jedheen.] 12 Yesuus ammas, "Ani ifa addunyaa ti. Namni na duukaa bu'u kam iyyuu ifa jireenyaa qabaata malee dukkana keessa hin deddeebi'u" jedhee isaanitti dubbate. 13 Fariisonnis, "Ati waa'ee mataa keetii dhugaa baata; dhuga ba'umsi kee immoo dhugaa miti" jedhaniin. 14 Yesuusisakkana jedhee deebise; "Ani yoon ofii kootiif dhugaa ba'e illee ani akkan eessaa dhufee fi akkan garam deemu waanan beekuuf dhuga ba'umsi koo dhugaa dha. Isin garuu akka ani eessaa dhufe yookaan akka ani garam deemu hin beektan. 15 Isin akka yaada fooniitti murteessitu; ani nama tokkotti illee hin muru. 16 Garuu ani yoon mure illee murtiin koo dhugaa dha; kan murus na qofa miti. Ani Abbaa na erge sana wajjinan jiraatii.

17 Dhuga ba'umsi nama lamaa akka dhugaa ta'e Seera keessan keessatti barreffameera.

18 Ani ofii kootiif dhugaa nan ba'a; Abbaan na erges waa'ee koo dhugaa ba'a." 19 Isaanis, "Abbaan kee eessa jira?" jedhaniisa gaafatan. Yesuus immoo deebisee, "Isin anas, Abbaa koos hin beektan; utuu na beektanii silaa Abbaa koos ni beektu turtan" jedhe. 20 Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti, kutaa buusiititii kuufamu keessatti barsiisaa jiruu dubbi kana dubbate. Garuu waan sa'aatiin isaa hin ga'iniif namni tokko iyyuu isa hin qabne. 21 Yesuus amma illee, "Ani nan deema; isin na barbaaddu; cubbuu keessaniinis ni duutu. Isin iddoa ani dhaqu dhufuu hin dandeessan" isaanii jedhe. 22 Yihuudoonis, "Isin iddoa ani dhaqu dhufuu hin dandeessan' jechuun isaa of ajjeesuufi laata?" jedhan. 23 Innis ittuma fufeeakkana jedhe; "Isin kan gadii ti; ani kan olii ti. Isin kan addunyaa kanaa ti; ani immoo kan addunyaa kanaa miti. 24 Akka isin cubbuu keessaniin duutan ani isiniti himeera; isin yoo akka ani isat'a' amanuu baattan, cubbuu keessaniin ni duutu." 25 Isaanis, "Ati eenuy?" jedhaniisa gaafatan. Yesuus immooakkana jedhee deebise; "Ani isuma jalqabaa kaasee isiniti dubbachaa turee dha. 26 Ani waa'ee keessan waanan jedhuu fi waanan murteessu baay'een qaba. Garuu inni na erge dhugaa qabeessa; anis waanan isiraahdhaga'e addunyaaatti nan hima." 27 Isaanis garuu akka inni waa'ee Abbaa isaa isaanitti himaa ture hin hubanne. 28 Kanaafuu Yesuusakkana isaanii jedhe; "Yommuu Ilma Namaa ol fuutanitti akka ani isa ta'e, waanuma Abbaan na barsiisen dubbadha malee akka ani ofii kootiinhomaa hin hojennees ni beektu. 29 Inni na erge na wajjin jira; sababii ani yeroo hunda waan isa gammachiisu hojjedhuuf, inni kophaa koo na hin dhiifne." 30 Utuma inni dubbatus, namoonni baay'een isatti amanan. 31 Yesuus Yihuudoona isatti amananiinakkana jedhe; "Yoo dubbi kootti cichitanii jiraattan isin dhuguma barattoota koo ti. 32 Dhugaas ni beektu; dhugaanis bilisa isin baasa." 33 Isaanis, "Nu sanyii Abrahaam; nu eenyumaafuu takkumaa

hin garboomne. Yoos ati akkamitti bilisa baatu immooakkana jedhe; “Hafuurri hamaan na nuun jetta ree?” jedhaniin. **34** Yesuusis deebisee keessa hin jiru; ani Abbaa koo nan kabaja; isin akkana jedhe; “Ani dhuguman, dhuguman garuu na hin kabajjan. **50** Ani ulfina mataa koo isinitti hima; namni cubbuu hojjetu hundi garbicha cubbuu ti. **35** Garbichi bara baaan jira; innis Abbaa murtii ti. **51** Ani dhuguman, mana hin jiraatu; ilmi garuu bara baaan ni jiraata. (**aiōn g165**) **36** Kanaafuu yoo Ilmi bilisa isin baase, isin dhugumaan bilisa ni baatu. **37** Isin sanyii Abrahaam ta’uu keessan anuu beeka. Garuu sababii dubbiin koo isin keessatti iddo Garuu sababii dubbiin koo isin keessatti iddo **38** Ani hin qabneef na ajjeesuu barbaaddu. **39** Yihuudoonis akkana jedhaniin; “Akka hafuurri Isin sanyii Abrahaam ta’uu keessan anuu beeka. Garuu sababii dubbiin koo isin keessatti iddo hamaan si keessa jiru nu amma barreerra. Abrahaam du’eera; raajonnis du’aniiru; ati waanan Abbaa koo biratti argen dubbadha; baraan du’a hin dhandhamu’ jetta. (**aiōn g165**) isinis waanuma abbaa keessan irraa dhageessan **40** Isin ulfinni koo gatii hin qabu. Kan ulfina naa garuu ana nama dhugaa Waaqa irraa dhaga’e kennu Abbaa koo isuma isin Waaqa keenya isinitti hime ajjeesuu barbaaddu. Abrahaam jettaniin sanaa dha. **41** Isin waan abbaan baattan illee ani isa beeka. Ani utuu isa hin keessan hojjete hojjetu.” Isaanis, “Nu ejjaan beeku jedhee silaa akkuma keessan sobduu hin dhalanne. Abbaa tokkicha qabna; innis nan ta’a ture. Ani garuu isa beeka; dubbii isaa Waaqa” jedhaniin. **42** Yesuusis akkana isaaniin illee nan eega. **43** Abbaan keessan Abrahaam jedhe; “Isin utuu Waaqni abbaa keessan ta’ee guyyaa koo arguuf gammadee ture; innis ni silaa na jaallattu turtan; ani Waaqa biraab a’een arge; ni gammades.” **44** Yihuudoonis, “Umuriin dhufeetii. Isatu na erge malee ani ofii kootiin kee waggaa shantama iyuu hin guunne; hin dhufne. **45** Wanni ani dubbadhu maaliif yoos Abrahaamin argiteertaa?” jedhaniin. **46** isinii hin galu? Sababiin isaas waan isin waan Yesuusis, “Ani dhuguman, dhuguman isinitti ani jedhu fudhachuu hin feeneef. **47** Isin ijoollie hima; utuu Abrahaam hin dhalatin iyuu ani abbaa keessanii ijoollie diiyaabiloos; fedhiin anuma” isaaniin jedhe. **48** Kana irratti isaan keessanii hawwii abbaa keessanii raawwachuu isa dha’uuf jedhanii dhagaa guurratan; Yesuus dha. Inni jalqabumaa kaasee nama ajjeesaa garuu dhokatee mana qulqullummaatii ba’ee ture; waan dhugaan isa keessa hin jirreef inni deeme.

dhugaadhaan hin jiraatu. Inni sobduu fi abbaa sobaa waan ta’eef yommuu soba dubbatutti ofuma keessaa fuudhee dubbata. **49** Isin garuu waan ani dhugaa dubbadhuu na hin amantan! **50** Isin keessaa namni cubbuudhaan na himatu enyu? Erga ani dhugaa dubbadhee, isin maaliif na hin amanne? **51** Namni kan Waaqaa ta’ee kam iyuu dubbii Waaqaa ni dhaga’a. Isin waan kan Waaqaa hin ta’iniif hin dhageessan.” **52** Yihuudoonis deebisanii, “Ati nama Samaariyyaati; hafuura hamatu si keessa jira jechuun keenya dhugaa mitii?” jedhaniin. **53** Yesuus

9 Yesuus utuu darbuu namicha dhalootuma isaatii jalqabee jaamaa ture tokko arge. **2** Barattooni isaas, “Yaa barsiisaa, akka namichi kun jaamaa ta’ee dhalatuuf eenyutu cubbuu hojjete? Isuma moo abbaa fi haadha isaa ti?” jedhanii isa gaafatan. **3** Yesuusis akkana jedhee deebise; “Akka hojiin Waaqaa isaan mul’atuuf malee inni yookaan abbaa fi haati isaa cubbuu hojjetanii miti. **4** Utuu guyyaa ta’ee jiruu hojii isa na ergee hojjechuun qabna. Halkan namni tokko iyuu itti hojjechuun hin dandeenye ni dhufa. **5** Ani yommuun addunyaa irra jiru, ifa addunyaa

ti.” **6** Innis erga waan kana dubbatee booddee akka arguu danda’e yookaan ija lafatti tufee dhoqee tolche; dhoqee sanaas isaa eenyu akka baneef nu hin beeknu. Inni ija namichaatti dibe. **7** Innis namicha sanaan, nama ga’aa dha; waa’ee mataa isaa dubbachuu “Dhaqitii Haroo Saliihoomitti dhiqadhu” jedhe. ni danda’; isuma gaafadhaa.” **22** Abbaa fi Saliihoom jechuun kan ergame jechuu dha. haati isaa sababii Yihuudoota sodaatanaiif waan Namichis dhaqee dhiqate; argaas deebi’ee dhufe. kana jedhan; namni kam iyuu yoo Yesuus **8** Olloonni isaatii fi namoonni duraan utuu inni Kiristoos jedhee dhugaa ba’e akka mana inni kadhatuu argan, “Namichi kun isuma sagadaa keessaa ari’amu Yihuudoonni kanaan taa’ee kadhachaa ture sana mitii?” jedhan. **9** dura walii galanii murteessanii turaniitii. **23** Namoonni tokko tokko, “Eeyyee, isa” jedhan. Kanaafuu abbaa fi haati isaa, “Inni nama ga’aa Kaan immoo, “Miti, isa fakkaata malee” jedhan. dha; isuma gaafadhaa” jedhan. **24** Isaanis Inni garuu, “Namichi sun anuma” jedhe. **10** yeroo lammaffaa namicha jaamaa ture sana Jarris, “Iji kee akkamitti baname ree?” jedhaniin. waamanii, “Waaqaaf ulfina kenni. Namichi kun **11** Innis deebisee, “Namicha Yesuus jedhamutu cubbamaa ta’uu isaa nu ni beekna” jedhaniin. dhoqee tolchee ija koo dibee, ‘Gara Haroo **25** Innis, “Cubbamaa ta’uu fi ta’uu baachuu Saliihoom dhaqitii dhiqadhu’ naan jedhe; anis isaa ani hin beeku. Ani waan tokkon beeka. dhaqeen dhiqadhe; arguus nan danda’e.” **12** Ani jaamaan ture; amma garuu nan arga!” Isaanis, “Namichi sun eessa jira?” jedhaniin jedhee deebise. **26** Isaanis, “Inni maal siif isa gaafatan. Inni immoo, “Ani hin beeku” godhe? Ija kees akkamitti siif bane?” jedhaniin jedheen. **13** Isaanis namicha jaamaa ture sana isa gaafatan. **27** Inni immoo, “Ani kanaan Fariisotatti geessan. **14** Guyyaan itti Yesuus dura isinittti himeera; isinis hin dhageenye. dhoqee tolchee ija namichaa bane Sanbata Ammas maaliif dhaga’uu barbaaddu? Isinis ture. **15** Fariisonnis namichi akkamitti akka barattoota isaa ta’uu barbaadduu?” jedheen. **28** arguu danda’e isa gaafatan; namichis, “Inni Isaanisakkana jedhaniisa arrabsan; “Barataan dhoqee tolchee ija koo dibe; anis nan dhiqadhe; namicha kanaa si’i! Nu barattoota Musee til nan arges” jedheen. **16** Fariisota keessaas **29** Akka Waaqni Museetti dubbate nu beekna; tokko tokko, “Namichi kun waan Sanbata hin namichi kun garuu eessaa akka dhufe iyuu hin eegneef, inni Waaqa biraan hin dhufne” jedhan. beeknu.” **30** Namichis deebiseeakkana jedhe; Warri kaan garuu, “Cubbamaan tokko akkamitti “Inni eessaa akka dhufe wallaaluun keessan dinqiiakkanaa hojjechuu danda’?” jedhan. waan nama dinquu dha; garuu inni ija koo Garaa garummaanis isaan gidduuttiuumame. naa bane. **31** Akka Waaqni cubbamoota hin **17** Isaanis amma illee namicha jaamaa ture dhageenye ni beekna. Inni nama isa waaqeffatuu sanaan, “Waa’ee namicha ija kee siif bane sanaa fi fedhii isaa guutu dhaga’a. **32** Eenyu iyuu ija maal jetta?” jedhan. Namichis deebisee, “Inni **33** namicha jaamaa ta’ee dhalate tokkoo akka bane raajii dha” jedhe. **18** Yihuudoonis hamma uumama addunyaatii jalqabee hin dhaga’anne. abbaa fi haadha namicha agartuu isaa argate (**aīōn g165**) **33** Namichi kun utuu Waaqa biraan ta’uu sanaa waamanitti akka inni jaamaa turee fi baatee silaa homaa gochuu hin danda’u ture.” akka inni agartuu isaa argate amma illee hin **34** Isaanis deebisanii, “Ati kan guutummaatti amanne. **19** Isaanis, “Inni kun ilma keessan cubbuun dhalatte, situ nu barsiisa?” jedhaniin. isuma isin jaamaa ta’ee dhalate jettan sanaa? Alattis gad isa baasan. **35** Yesuusis akka isaan Yoos amma immoo akkamitti arguu danda’ gad isa baasan dhaga’e; yommuu isa argettis, ree?” jedhaniii gaafatan. **20** Abbaa fi haati “Ati Ilma Namaatti ni amantaa?” jedheen. **36** namichaas deebisaniiakkana jedhan; “Akka Namichis, “Yaa gooftaa, akka ani isatti amanuuif inni ilma keenya ta’ee fi akka inni jaamaa inni eenyu?” jedhe. **37** Yesuusis, “Ati amma isa ta’ee dhalate ni beekna. **21** Garuu amma argiteerta; inni si wajjin haasa’aa jiru isuma”

jedheen. **38** Namichi sunis, “Yaa Gooftaa, ani Abbaan na beekuttii fiakkuma ani Abbaa nan amana” jedhe; ni sagadeefis. **39** Yesuus beekutti. Anis lubbuu koo hoolotaaf nan kenna. immoo, “Warri hin argine akka arganiif, warri **16** Ani warra gola kanatti galan malees hoolota argan immoo akka jaamaniif ani murtiif gara gara biraan qaba. Isaanis fiduun qaba. Isaanis addunyaa kanaa dhufeera” jedhe. **40** Fariisota sagalee koo ni dhaga’u; karra tokkos ni ta’u; isa wajjin turan keessaa tokko waan kana tikseen isaaniis tokko ta’ a. **17** Kanaafuu Abbaan jechuu isaa dhaga’anii, “Nus jaamota mitii ree?” waan ani deebisee fudhachuuf lubbuu koo jedhanii gaafatan. **41** Yesuusis, “Utuu jaamota dabarsee kennuuf na jaallata. **18** Lubbuu koo taatanii silaa cubbuu hin qabdan ture; isin anumatu ofii kootiin dabarsee kenna malee garuu, ‘Ni argina’ jettu; cubbuun keessan ni eenyu iyyuu narraa hin fudhatu. Ani lubbuu jiraata” jedheen.

10 “Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni balbalaan gola hoolotaa hin seennee, garuu karaa biraatiin koree seenu inni hattuu fi saamtuu dha. **2** Namni balbalaan seenu immoo tiksee hoolotaa ti. **3** Eegduunis balbala isaaf bana; hoolonnis sagalee isaa ni dhaga’u. Innis hoolota isaa maqaa maqaan waamee gad yaasa. **4** Erga warra kan isaa ta’ an hunda gad yaasee booddee isaan dura deema; hoolonni isas waan sagalee isaa beekaniif isaa faana bu’u. **5** Orma garuu ni baqatu malee faana hin bu’an; sagalee ormaa hin beekanitii.” **6** Yesuus fakkeenyaa kana isaanitti hime; isaan garuu akka inni maal isaanitti himaa ture hin hubanne. **7** Kanaafuu Yesuus ammas akkana jedheen; “Dhuguman, dhuguman isinitti hima; ani balbala hoolotaa ti. **8** Warri na dura dhufan hundi hattootaa fi saamtota; hoolonni garuu isaan hin dhageenyee. **9** Balballi ana; namni karaa kootiin ol seenu kam iyyuu ni fayya. Inni ni seena; ni ba’as; lafa dheedaas ni argata. **10** Hattichi hatuuf, ajjeesuu fi balleessuu qofaaf dhufa; ani garuu akka isaan jirenya qabaataniif, jirenya irraa hafaas akka qabaataniif dhufeera. **11** “Tikseen gaariin ana. Tikseen gaariin hoolota isaatif jedhee lubbuu isaa dabarsee kenna. **12** Namni qacaramaa kan tiksee hin ta’ in garuu waan hoolonni kan isaa hin ta’ inif yommuu dhufaatiif yeeyyi argutti hoolota dhiisee baqata. Yeeyyiinis bushaayee ni butata; ni bittinneessas. **13** Namichi waan qacaramaa ta’ eef ni baqata; dhimma hoolotaas hin qabu. **14** “Tikseen gaariin ana; ani hoolota koo beeka; hoolonni koos na beeku; **15** kunis akkuma

koo dabarsee kennuuf taayitaan qaba; deebisee fudhachuufis taayitaan qaba. Ajaja kanas Abbaa koo biraa fudhadheera.” **19** Amma illee sababii dubbi kanaatiif Yihuudootta gidduutti garaa garummaan uumame. **20** Baay’een isaaniis, “Hafuura hamaatu isa keessa jira; inni maraateera. Isin maaliif isa dhageessu?” jedhan. **21** Warri kaan immoo, “Kun jecha nama hafuura hamaadhaan qabame miti. Hafuurri hamaan ija nama jaamaa banuu ni danda’aa?” jedhan. **22** Yeroo sana Ayyaanni mana qulqullummaa haaromsuu Yerusaalemitti ayyaaneffamee ture. Yeroon sunis ganna ture; **23** Yesuusis mana qulqullummaa keessa gardaafuu Soloomoon keessa deddeebi’aa ture. **24** Yihuudoonis isaa marsanii, “Hamma yoomiitti qalbii nu rarraaftaa? Ati yoo Kiristoos taate ifatti baasii nutti himi” jedhaniin. **25** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Ani isinitti himeera; isin garuu hin amantan. Hojiin ani maqaa Abbaa kootiitiin hojjedhu waa’ee koo dhugaa ba’ a. **26** Isin garuu waan hoolota koo hin ta’ inif hin amantan. **27** Hoolonni koo sagalee koo ni dhaga’u; anis isaan beeka; isaanis na faana bu’u. **28** Anis jirenya bara baraa nan kennaaf; isaanis gonkumaa hin badan. Eenyu iyyuu harka koo keessaa isaan hin butatu. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Abbaan koo kan natti isaan kenne sun hunduma caala; namni tokko iyyuu harka Abbaa kootii keessaa isaan butachuu hin danda’u. **30** Anii fi Abbaan tokkuma.” **31** Yihuudooni isaa dha’uuf jedhanii ammas dhagaa guurratan. **32** Yesuusis, “Ani hojii Abbaa kootii gaarii baay’ee isinitti argisiiseera. Hojii kana keessaa isin sababii isa kamiitiif dhagaadhaan na dhooftu?”

jemhee. 33 Yihuudoonnis, "Nu hojii gaariif ergasii barattoota isaatiin, "Kottaa Yihuudaatti jennee dhagaadhaan si hin dhoofnu; garuu deebinaa" jedhe. 8 Barattooni isaa immoo, waan ati Waaqa arrabsitee utumaa nama taatee "Yaa Barsisaa, Yihuudoonni dhi'eenya kana jirtuu Waaqa of gooteef si dhoofna" jedhanii dhagaadhaan si tumuu barbaadaa turan; ati deebisaniif. 34 Yesuus immoo akkana jedhee amma illee deebitee achi dhaqxaa?" jedhaniin. deebiseef; "Seera keessan keessatti, 'Anuu isin, 9 Yesuus isakana jedhee deebiseef, "Guyyaan "waaqota" jedheera' jedhamee barreefameera tokko sa'atii kudha lama qaba mitii? Namni mitii? 35 Inni erga warra dubbiin Waaqaa isaanifi guyyaan deemu waan ifa addunyaa kanaatiin dhufeen 'waaqota' jedhee, Kataabbiin Qulqulluun arguuf hin gufatu. 10 Kan halkaniin deemu immoo waan hin diigamneef, 36 sababii ani, garuu sababii ifni isa keessa hin jirreef ni 'Ani ilma Waaqaa ti' jedheef, isin maaliif isa gufata." 11 Innis erga waan kana dubbatee Abbaan qulqullessee gara addunyatti erge booddee, "Michuun keenya Al'aazaar rafeera; sanaan 'Ati Waaqa arrabsita' jettu? 37 Yoo ani garuu hirribaa isa kaasuu nan dhaqa" ani hojii Abbaa kootii hojjechu baadhe na isaanini jedhe. 12 Barattooni isas, "Yaa hin amaninaa. 38 Yoo ani hojii sana hojjedhe Gooftaa, yoo rafee jiraate ni fayya" jedhaniin. garuu yoo na amanuu baattan illee hojicha 13 Yesuus waa'ee du'a Al'aazaar dubbate; amanaa; kunis akka Abbaan na keessa jiru, barattooni isaa garuu waan inni waa'ee rafitii akka anis Abbaa keessa jiru beektanii akka hirribaa dubbate se'an. 14 Kanaafuu Yesuus hubattaniif." 39 Isaan amma illee isa qabuu akkana jedhee ifatti baasee isaanitti hime; barbaadan; inni garuu isaan harkaa miliqe. "Al'aazaar du'eera; 15 akka isin amantaniif ani 40 Yesuus ergasii deebi'ee Yordaanos gama waan achi hin turiniif waa'ee keessaniif nan iddo Yohannis jalqabatti itti cuuphaa ture gammada. Ta'us kottaa gara isaa dhaqnaa." sana dhaqee achis ture. 41 Namoonni baay'eenis 16 Toomaas inni Didimoos jedhamu immoo gara isaa dhufanii, "Yohannis mallattoo tokko barattoota kaaniin, "Nus akka isa wajjin duunuuf illee hin hoijenne; garuu wannu inni waa'ee ka'aa ni dhaqnaa" jedhe. 17 Yesuus yommuu achi namicha kanaa dubbate hundinuu dhugaa ga'etti Al'aazaar erga awwaalamee guyyaa afur dha" jedhan. 42 Achittis namoonni hedduun akka ture beeke. 18 Biitaaniyaan Yerusaalem Yesuusitti amanan.

11 Namichi Al'aazaar jedhamu kan Biitaaniya keessa jiraatu tokko dhukkubsatee ture. Biitaaniyaan ganda Maariyaamii fi obboleettiin ishee Maartaan keessa jiraatanii dha. 2 Maariyaam isheen obboleessi ishee Al'aazaar dhukkubsate kun, isheedhuma Gooftaa shittoo dibdee rifeensa mataa isheetiin miilla isaa haqxee sanaa dha. 3 Kanaaf obboleettonni isaa, "Yaa Gooftaa, inni ati jaallattu kunoo dhukkubsatee jira" jedhanii Yesuusitti dhaaman. 4 Yesuus isommuu waan kana dhaga'etti, "Dhibeen kun akka Ilmi Waaqaa ittiin ulfaatuuf, ulfina Waqaatiif dhufe malee du'aan hin ga'u" jedhe. 5 Yesuus Maartaa fi obboleetti ishee, Al'aazarin is jaallata ture. 6 Innis yommuu akka Al'aazaar dhukkubsate dhaga'etti guyyaa lama idduma jiru sana ture. 7 Innis

Yihuudoonni baay'een Maartaa fi Maariyaamin sababii obboleessa isaanitiif isaan jajjabeessuu dhaqanii turan. 20 Maartaan yommuu dhufatii Yesuus dhageessetti isa simachuu gad baate; Maariyaam garuu mana teesse. 21 Maartaanis Yesuusiin akkana jette; "Yaa Gooftaa, utuu ati as jiraattee silaa obboleessi koo hin du'u ture. 22 Ammas taanaan akka waan ati Waaqa kadhattu hunda Waaqni siif kenuu nan beeka." 23 Yesuus, "Obboleessi kee ni ka'a" jedheen. 24 Maartaanis deebiftee, "Akka inni du'aa ka'u guyyaa dhumaa sanatti ka'u anuu beeka" jetteen. 25 Yesuus immoo akkana isheedhaan jedhe; "Du'aa ka'u fi jireenyi ana. Namni natti amanu yoo du'e iyyuu ni jiraata; 26 kan na keessa jiraatu fi kan natti amanu hundinuu bara baraan hin du'u. Kana ni amantaa ree?" (aiōn)

g165) 27 Isheenis, “Eeyyee yaa Gooftaa, akka ati dubbatee, “Al'aazaar, as ba'il!” jedhee sagalee Kiristoos Ilma Waaqaa kan gara addunyaa dhufu guddaadhaan iyye. **44** Namichi du'e sunis sana taate nan amana” jetteen. **28** Isheenis akkuma harki isaatii fi miilli isaa huccuudhaan erga akkas jettee dhaqxee obboleettii ishee kafanamee, fuulli isasaa wayyaadhaan marametti Maariyaamin kophatti waamtee, “Barsisaan gad ba'e. Yesuusis, “Isa hiikaa, haa deemu” dhufeera; si waamas” jetteen. **29** Maariyaamis isaaniin jedhe. **45** Kanaafuu Yihuudoota gara yommuu waan kana dhageessetti ariitiin kaatee Maariyaam dhufanii waan Yesuus hojjete argan gara isaa dhaqxee. **30** Yesuus yeroo sana iddo keessaa hedduun isatti amanan. **46** Isaan keessaa Maartaan itti isa simatte ture malee amma tokko tokko garuu Fariisota bira dhaqanii illee ganda sana hin seenne. **31** Yihuudoonni waan Yesuus hojjete itti himan. **47** Kana Maariyaamin jajjabeessaa mana keessa ishee irratti luboonni hangafoonni fi Fariisonni wajjin turanis yommuu akka isheen ariitiidhaan yaa'ii Yihuudootaa waaman. Isaanisakkana kaatee gad baate arganitti waan isheen achitti jedhanii gaafatan; “Namichi kun mallattoo boo'uuf jettee gara awwaalaa dhaqxu se'anii baay'ee argisiisa jira. Maal haa goonu? **48** ishee duukaa bu'an. **32** Maariyaamis yommuu Yoo akkasumatti isa dhiifne namni hundi isatti iddo Yesuus ture sana geessee isa argitetti, amana; warri Roomaas dhufanii iddo keenyaa fi miilla isaa irratti kuftee, “Yaa Gooftaa utuu ati saba keenya nurraa fudhatu.” **49** Isaan keessas as jiraattee silaa obboleessi koo hin du'u ture” namichi Qayyaaffaa jedhamu kan bara sana jetteen. **33** Yesuusis yommuu boo'uu ishee, luba ol aanaa ture tokko akkana isaaniin jedhe; Yihuudoonni ishee wajjin dhufanis boo'uu “Isin waan tokko illee hin beektan! **50** Sabni isaanii argetti hafuuraan akka malee jeeqame; guutummaatti dhumuur irra namni tokko sabaaf ni dhiphates. **34** Innis, “Eessa isa keessan?” du'uun akka isinii wayyu hin hubattan.” **51** jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Yaa Gooftaa, Inni bara sana waan luba ol aanaa tureef, akka kottuu ilaali” jedhaniin. **35** Yesuusis imimmaan Yesuus saba sanaaf du'u raajii dubbachuu isaati dhangalaase. **36** Yihuudoonis, “Inni hammam malee dubbii kana of keessaa fuudhee hin akka isa jaallatu mee ilaalaal!” jedhan. **37** dubbanne; **52** kunis ijoollee Waaqaa kanneen Isaan keessaa tokko tokko garuu, “Inni kan ija bittinnaa'an walitti qabee tokko gochuuf malee namicha jaamaa sanaa bane, akka namichi kunis saba sana qofaaf miti. **53** Kanaafuu isaan gaafasii hin duune gochuuf hin danda'u turee?” jedhan. jalqabanii isa ajjeesuuuf malachaa turan. **54** **38** Yesuus ammas akka malee jeeqamee gara Kanaafuu Yesuus ifatti ba'e Yihuudoota gidduu awwaala sanaa dhaqe. Awwalli sunis holqa hin deddeebine. Achii ka'ee gara magaalaa balballi isaa dhagaadhaan cufame tokko ture. Efreet jedhamu kan gammoojjiitti dhi'aatu **39** Yesuusis, “Dhagaa kana achi irraa fuudhaa!” tokkoo dhaqe; barattoota isaa wajjinis achi jedhe. Maartaan obboleettiin isa du'e sanaa ture. **55** Faasiikaan Yihuudootaa waan dhi'aatee garuu, “Yaa Gooftaa, inni erga awwaalamee tureef, namoonni hedduun utuu Faasiikaan hin waan guyyaa afur tureef yoona ni ajaa'a” jetteen. ga'in of qulqulleessuuuf jedhanii baadiyyaadhaa **40** Yesuus immoo, “Ati yoo amante akka ulfina Yerusaalemitti ol ba'an. **56** Isaanis Yesuusin Waaqaa argitu ani sitti hin himnee?” jedheen. **41** barbaadaa turan; mana qulqullummaa keessas Kanaafuu isaan dhagicha irraa kaasan. Yesuusis dhaabatanii, “Isin maal seetu? Inni gara Ayyaana ol ilaaleeakkana jedhe; “Yaa Abbaa, waan ati kanaa hin dhufuu laata?” waliin jedhan. **57** na dhageesseef sin galateeefadha. **42** Akka ati Luboonni hangafoonni fi Fariisonni garuu yeroo hunda na dhageessu ani beekeera; garuu Yesuusin qabuuf jedhanii namni iddo inni jiru akka namoonni as dhadhaabatan kunneen akka beeku yoo jiraate akka isaanitti himuuf ajaja ati na ergite amananiif ani isaaniif jedheen kennanii turan.
waan kana dubbadeh.” **43** Yesuusis waan kana

12 Faasiikaa dura guyyaa ja’affaatti Yesuuus yaadatan. **17** Namoonni baay’een yommuu inni gara Biitaaniyaa ganda Al’aazaar, kan Al’aazaarin awwaala keessaa waamee du’aa Yesuuus du’aa isa kaase sun jiraachaa turee dhaqe. kaasetti isa wajjin turanis ittuma fufanii dhugaa **2** Achitti irbaata qopheessanii. Maartaanis ni ba’an. **18** Namoonni baay’eenis sababii mallattoo tajaajilti turt; Al’aazaaris warra isa wajjin kana gochuu isaa dhaga’aniif isa simachuu irbaatatti dhi’aatani keessaa tokko ture. **3** ba’an. **19** Kanaafuu Fariisonni, “Isin akka waa Maariyaamis shittoo Naardoos qulqulluu gatiin tokko illee gochuu hin dandeenye argitanii? isaa guddaa kan gara liitirii walakkaa ta’u Ilaa, addunyaan guutuun akkamitti akka isa fiddee miilla Yesuuus dibde; rifeensa mataa duukaa bu’e ilaalaal!” waliin jedhan. **20** Warra isheetiiniis miilla isaa haqxee. Manichis urgaa yeroo Ayyaanchaatti waqaeffachuuf ol ba’an shittoo sanaatiin guutame. **4** Barattoota isaa keessaa tokko tokko Giriikota turan. **21** Isaanis keessaa tokko kan dabarsee isa kennuuf jiru Fiiliphoo namicha Beetsayidaa Galilaati Yihuudaa Keeriyotichi garuuakkana jedhe; **5** dhufe sanatti dhi’aatani, “Yaa gooftaa, Yesuuus “Shittoon kun maaliif diinaarii dhibba sadii” arguu barbaanna” jedhaniin. **22** Fiiliphosis gurguramee hiyyeeyyiif hin kennamne?” **6** dhagee Indiriiyaasitti hime; Indiriiyaasiti fi Akkana jechuun isaa waan hattuu tureef malee Fiiliphoo immoo dhaqanii Yesuuusitti himan. **23** hiyyeeyyiif yaade miti. Innis sababii korojoon Yesuuus immooakkana jedhee isaaniif deebise; maallaqaa harka isaa tureef, waan achi keessa “Sa’atiin Ilmi Namaa itti ulfina argatu ga’eera. buufamu irraa ofii isatii fudhachaa ture. **7** **24** Ani dhuguman, dhuguman isiniti hima; Yesuuus deebiseeakkana jedhe; “Isheen shittoo iji qamadii tokko yoo lafa bu’ee du’uu baate kana guyyaa awwaala kootiitiif haa tursituutii kophaa isaa hafa. Yoo du’e garuu ija baay’ee ishee dhiisa. **8** Hiyyeeyyiif yeroo hunda of biraqabdu; ana garuu yeroo hunda of biraahin qabdan.” **9** Yihuudoonni baay’een akka Yesuuus achi jiru beekanii Yesuuus qofaaf jedhaanii utuhin ta’in, Al’aazaarisa inni du’aa kaases ilaaluuf tajaajilu kam iyyuu na faana haa bu’u; iddo dhufan. **10** Kanaafuu luboonni hangafoonni tajaajilu kam iyyuu na faana haa bu’u; iddo Al’aazaarinis ajjeesuuuf mari’atan; **11** Yihuudoona keessaa namoonni baay’een sababii isatiif lubbuun isaa ni dhaba; kan addunyaakana irratti achi jiru tajaajilaan koos ni jiraata. Abbaan koo lubbuun isaa jibbu immoo jirenya bara baraatiif lubbuun isaa kaa’ata. (**aiōnios g166**) **25** Namni lubbuu isaa jaallatu kam iyyuu lubbuun isaa ni dhaba; kan addunyaakana irratti lubbuun isaa jibbu immoo jirenya bara baraatiif lubbuun isaa kaa’ata. (**aiōnios g166**) **26** Namni naqata. **27** “Amma lubbuun koo dhiphatteerti; egaa dhaqanii Yesuuusitti amanaa turanii. **12** Guyyaa ani maal jedhu ree? ‘Yaa Abbaa, sa’atii kana itti aanutti namoonni Ayyaanchaaf dhufanii jalaa na baasi;’ garuu ani sababii kanaafan gara turan baay’een akka Yesuuus gara Yerusaalem sa’atii kanaa dhufe. **28** Yaa Abbaa, maqaa kee dhufaa jiru dhaga’an. **13** Isaanis damee meexxi ulfeessi!” Ergasii sagaleen, “Ani isa ulfeesseera; harkatti qabtanii isaa simachuu ba’an; iyyaniis ammas nan ulfeessa” jedhu tokko samiidhaa akkana jedhan; “Hoosaa’inaa!” “Inni maqaa dhufe. **29** Tuunni achi dhaabachaa ture yommuu Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!” “Mootiin sagalee kana dhaga’etti, ‘Ni kakawwise’ jedhe. Israa’el eebbifamaa dha!” **14** Yesuuus ilmoo Warri kaan immoo, “Ergamaa Waaqaatu isatti harree tokko argatee yaabbate; kunis akkuma dubbate” jedhan. **30** Yesuuus akkana jedhee akkana jedhamee barreeffamee dha; **15** “Yaa deebise; “Sagaleen kun sababii keessanii dhufe Intala Xiyoont, hin sodaatin; kunoo, mootiin malee sababii kootiif miti. **31** Yeroon itti kkee, ilmoo harree yaabbatee dhufuutti jira.” addunyaakana muramu amma; bulchaan **16** Barattooni isaa jalqabatti waan kana hin addunyaakana amma gad gatama. **32** Ani hubanne. Erga Yesuuus ulfina argatee booddee garuu yeroon lafa irraa ol fuudhamutti nama garuu akka wannibarreeffamee kun waa’ee isaa hunda ofitti nan harkisa.” **33** Innis akka du’ata’ee fi akka isaanis waanuma kana isaa godhan akkamii du’uuf jiru argisiisuuf kana jedhe. **34**

Tuunnis deebisee, "Akka Kiristoos bara baaan jiraatu nu Seera irraa dhageenyeerra; yoos ati akkamitti, 'Ilmi Namaa ol fuudhamuu qaba' jetta? 'Ilmi Namaa' kunis eenyu?" jedheen.

(aiōn g165) 35 Yesuus immooakkana jedheen; "Ifni yeroo gabaabaadhaaf isin bira jira. Akka dukkanis isin hin liqimsineef utuu ifa qabdanuu deddeebi'aa. Namni dukkanis keessa deddeebi'u eessa akka dhaqu hin beekutii. 36 Ijoollee ifaa akka taataniif utuu ifa qabdanuu ifa sanatti amanaa." Yesuus erga waan kana dubbatee fixee booddee iddo sanaa ka'ee isaan duraa dhokate. 37 Yesuus fuula isaanii duratt mallattoo heddu hoijetu iyyuu, isaan isatti hin amanne. 38 Kunis dubbiin Isaayyaas raja jichaakan: "Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyutu amane? Irreen Gooftas eenyutti mul'ate?" jedhu sun akka raawwatamuuf ture. 39 Sababii kanaaf isaan amanuu hin dandeeny; Isaayyaas iddo biraattiakkana jedheeraati; 40 "Ija isaaniiitiin akka hin argineef, qalbii isaaniiitiin akka hin hubanneef, akka ani isaan fayyisuufis akka gara kootti hin deebineef, inni ija isaanii jaamseeraati; garaa isaanii jabeesseera." 41 Isaayyaas sababii ulfina isaa argee waa'ee isaas dubbateef waan kana jedhe. 42 Ta'us hooggantoota keessaa iyyuu namoonni baay'een isatti amanan. Garuu waan mana sagadaati nu baasu jedhanii Fariisota sodaataniif amantiisaanii ifatti hin baafne; 43 isaan ulfina Waaqaar irra ulfina namaa jaallataniiruutii. 44 Yesuus isyyeeakkana jedhe; "Namni natti amanu isana erge sanatti amana malee natti miti. 45 Kan na argus isa na erge sana arga. 46 Akka namni natti amanu hundinuu dukkanis keessa hin jiraanneef ani ifa ta'ee gara addunyaa dhufeera. 47 "Namni yoo dubbi koo dhaga'ee eeguu baatee kan isatti muru ana miti; ani addunyaa fayyisuufin dhufe malee itti muruuf hin dhufneetii. 48 Namni na didu kan dubbiikoos hin fudhanne abbaa murtii tokko qaba; dubbiin ani dubbadhe sun guyyaa dhumaatti isatti mura. 49 Garuu Abbaa isuma na erge sanatu akka ani waanan dubbadhe sana jedhu na ajaje malee ani ofii kootiin hin dubbanne.

50 Akka ajajni isaa jirenya bara baraa ta'e nan beeka. Kanaafuu wanni ani dubbadhu kam iyyuu waan akka ani dubbadhuuf Abbaan natti himee dha." (aiōnios g166)

13 Yeroon sun Ayyaana Faasiikaatiin dature. Yesuus is akka addunyaa kana keessaa gara Abbaa dhaquudhaaf sa'aatiin isaa ga'e ni beeke. Innis warra kan isaa ta'an kanneen addunyaa keessa turan ni jaallate; hamma dhumaattis isaan jaallate. 2 Yeroo irbaataatti diiyaabiloos akka inni Yesuusin dabarsee kennuuf Yihuudaa Keeriyoticha ilma Simoon keessa duraan dursee yaada kaa'e. 3 Yesuus is akka Abbaan waan hunda harka isatti kenne, akka Waaqa biraa dhufee fi akka gara Waaqaatti deebi'u illee beeka ture; 4 kanaaf irbaata irraa ka'ee, wayyaa isaa kan irraan uffate of irraa fuudhee lafa kaa'e; fooxas mudhiitti hidhate. 5 Ergasii gabateetti bishaan naqatee miilla barattootaa dhiquu fi fooxaa mudhiitti hidhate sanaanis haqu jalqabe. 6 Inni gara Simoon Phexros dhufe; Phexrosis, "Yaa Gooftaa, situ miilla koo naa dhiqaa?" jedheen. 7 Yesuus immoo deebisee, "Waan ani hoijectaa jiru ati amma hin beektu; booddee garuu ni hubatta" jedheen. 8 Phexrosis, "Hin ta'u; ati gonkumaa miilla koo naa hin dhiquxu" jedheen. Yesuus is deebisee, "Yoo ani siif dhiquu baadhe ati na biraa qooda hin qabaattu" jedheen. (aiōn g165) 9 Simoon Phexrosis deebisee, "Yaa Gooftaa, yoos harka koo fi mataa koos malee miilla koo qofa hin ta'in" jedheen. 10 Yesuus, "Namni dhagna isaa dhigate tokko miilla isaa qofa dhiqachuu isa barbaachisa; dhagni isaa guutuun qulqulluu dha. Isin qulqulluu dha; garuu hunda keessan miti" jedheen. 11 Innis nama dabarsee isa kennuuf jiru beeka tureetii; sababiin inni, "Qulqulluun hunda keessan miti" jedheefis kanuma. 12 Innis erga miilla isaanii dhiquee booddee, uffata isaa uffatee iddo isatti deebi'ee taa'e. Akkanas jedheen; "Isin waan ani isiniif godhe hubattanii?" 13 Isin, 'Barsiisaa', 'Gooftas' naan jettu; anis waan isuma isin jettan ta'eef isin dhuguma jettan. 14 Yoos erga ani Gooftaa fi Barsiisaan keessan miilla keessan isinii dhiquee, isinis akkasuma

miilla walii dhiquu qabdu. **15** Akkuma ani isinii Yesuusakkana jedhe; “Amma Ilmi Namaa godhe kana isinis akka gootaniif ani fakkeenya ulfaateera; Waaqnisisaan ulfina argateera. isinii kenneera. **16** Ani dhuguman, dhuguman **32** Waaqni erga isaan ulfina argatee, Waaqnisiiniti hima; garbichi gooftaa isaa hin caalu; ofuma isaatiin Ilma ulfeessa; inni takkumaanisa ergamaanis kan isa erge hin caalu. **17** Egaa isin ulfeessa. **33** “Yaa iijolle, ani yeroo gabaabaaf isin yoo waan kana beektanii hojii irra oolchitan isin wajjinan jira. Isin na barbaaddu; ani akkuma eebbifamoo dha. **18** “Ani waa’ee hunda keessamii Yihuudootaan, ‘Idoo ani dhaqu isin dhufuu hin dubbachaa hin jiru; ani warran filadhe nan dandeessan’ jedhe sana ammas isiniin nan jedha. beeka. Kun garuu dubbiin Katabbi Qulqulluu **34** “Akka isin wal jaallattaniif ani ajaja haaraakan, ‘Inni buddeena koo nyaate koomee isaa isiniifin kenna. Akkuma ani isin jaalladhettinatti ol fudhate’ jedhu sun akka guutamuuf. isinis akkasuma wal jaalladhaa. **35** Yoo isin **19** “Isin yommuu wanni kun ta’utti akka ani jaalala waliif qabaattan namoonni hundinuu Isa ta’e akka amantaniif utuu inni hin ta’in akka isin barattoota koo taatan kanaan ni amma isinittin hima. **20** Ani dhuguman, beeku.” **36** Simoon Phexrosis, “Yaa Gooftaa, dhuguman isinittihima; kan nama ani ergu eessa dhaqxaa?” jedhee isa gaafate. Yesuusis, “Atikam iyyuu simatu hundinuu na simata; kan amma iddo anidhaqu na faana dhaquu hin na simatu hundisisa na erge sana simata.” **21** dandeessu; gara booddeetti garuu na duukaa Yesuusis erga kana dubbatee booddee hafuuraan buuta” jedhee deebiseef. **37** Phexrosis, “Yaa jeeqamee, “Ani dhuguman, dhuguman isinittihima; maaliifan amma si duukaa bu’uuhima; isin keessaa tokko dabarsee na kenna” hin dandeenyee? Ani siif jedhee lubbuu koo jedhee dhugaa ba’e. **22** Barattooni akka inni nan kenna” jedheen. **38** Yesuusis deebisee, “Ati waa’ee eenyuu dubbatee wallaalanii wal ilaalan. dhuguma naaf jettee lubbuu kee ni kennitaa? **23** Barattoota keessas inni Yesuusisaan jaallatu Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati utuu tokko Yesuusitti irkatee maaddiitti dhi’aatee indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta” ture. **24** Simoon Phexrosis, “Mee eenyuu jechuu jedheen.

isaa akka ta’e isa gaafadhu!” jedhee nyaaraanabarataan sanatti hime. **25** Innis qoma Yesuusiiitti hirkatee, “Yaa Gooftaa, eenyu innii?” jedhee gaafate. **26** Yesuusis deebisee, “Namichi anibuddeena afaan kaa’ata tokkoo caabii keessa cuuphee kennuufisa” jedhe. Innis buddeena caabii keessa cuuphee Yihuuda ilma Simoon Keeriyotichaatiif kenne. **27** Yihuudaanakkuma inni buddeenicha fudhateen Seexanni itti gale. Yesuusis, “Waan gochuuf jirtu dafii godhi” isaan jedhe. **28** Warra nyaataaf tataa’an keessas namni tokko iyyuu waan inni akkasisaan jedheef hin hubanne. **29** Sababii Yihuudaankorojoo maallaqaa baachaa tureefis isaan keessaa namoonni tokko tokko waan Yesuus, akka inni waan Ayyaanaaf barbaachisu bituyookaan akka inni hiyyeeyyiif waa kennu isatti himese’an. **30** Yihuudaanisakkuma buddeena sana fudhateen gad ba’e. Yeroon sunis halkanture. **31** Erga Yihuudaan gad ba’ee booddee

14 “Garaan keessan hin raafamin. Waaqattiamanaa; nattis amanaa. **2** Mana Abbaakoo keessa iddo jirenyaa baay’etetu jira; utuuakkana ta’uu baatee silaa isinittihima ture. Ani iddo isinii qopheessuuf achin dhaqaatii. **3** Anis yoon dhaqee iddo isinii qopheesse, akka isinis iddo anijiru jiraattaniif deebi’ee dhufeen ofitti isin fudhadha. **4** Isinis karaa iddo anidhaquu ni beektu.” **5** Toomaasis, “Yaa Gooftaa, ati eessa akka dhaqxu nu hin beeknu; yoosakkamitti karaa sana beekuu dandeenyaree?” jedheen. **6** Yesuusisakkana jedhee deebiseef; “Karaa fi dhugaan, jirenyis anuma. Yoo anaantae’malee eenyu iyyuu gara Abbaa hin dhufu. **7** Utuu na beektanii silaa Abbaakoosakkasumani beektu turtan; ammaa jalqabdaniisa beektu; isas argitaniirtu.” **8** Filiphoo, “Yaa Gooftaa, Abbaanuttiaargisiisi; kun nu ga’atii” jedheen. **9** Yesuusisakkanaisaan jedhe; “Yaa Filiphoo, ani yeroo dheeraaakkanaa isin wajjin jiraadhee,

ati amma illee na hin beeknee? Namni na arge isin wajjin jiruu waan kana isinitti dubbadheera. Abbaas argeera. Yoos ati akkamitti, ‘Abbaa nutti **26** Jajjabeessaan sun, Hafuurri Qulqulluun kan argisiisi’ jechuu dandeessa ree? **10** Akka ani Abbaan maqaa kootiin ergu garuu waan hunda Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru isin barsiisa; waan anि isinitti hime hundas ati hin amantuu? Ani dubbii isinitti dubbadhu isin yaadachiisa. **27** Ani nagaa isin biratti nan kana ofuma kootiin hin dubbadhu. Garuu Abbaa hambisa; nagaa koos isiniif nan kenna. Ani isa na keessa jiraatutu hojii isaa hojjeta. **11** Akka akka addunyaan kennutti isiniif hin kenuu. ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa Garaan keessan hin raafamin; hin sodaatinis. **28** jiru na amanaa; yookaan sababii hojii sanaatiif “Isin akka ani, ‘Ani nan deema; deebi’ees gara na amanaa. **12** Ani dhuguman, dhuguman isinitti keessan nan dhufa’ jedhe dhageessaniirtu. Utuu hima; namni natti amanu hojii ani hojjedhu na jaallattanii silaa gara Abbaa dhaquu kootti ni ni hojjeta. Ani waanan gara Abbaa dhaquuf gammaddu turtan; Abbaan na caalaatii. **29** Akka inni waan kana caalu iyyuu ni hojjeta. **13** yommuu wanni kun ta’utti isin amantaniif utuu Akka Abbaan Ilmaan ulfina argatuuf ani waan wanni kun hin ta’in ani amma duraan dursee isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu nan isinitti himeera. **30** Waan bulchaan addunyaa raawwadha. **14** Yoo isin maqaa kootiin waan kanaa dhufuuf, ani si’achi isin wajjin baay’ee kam iyyuu na kadhattan anि nan raawwadha. hin dubbadhu; inni narraa homaa hin qabu; **15** “Isin yoo na jaallattan ajaja koo eegaa. **16** **31** garuu akka ani Abbaa jaalladhu addunyaa akka beekuuf, ani akkuma Abbaan na ajajetti nan hojjedha. “Ka’aa, asii ni deemnaa.

isiniif kenna; (**aīōn g165**) **17** inni Hafuura dhugaa ti.

Addunyaaan waan isa hin arginee fi waan isa hin beekneef isa fudhachuu hin danda’u. Isin garuu waan inni isin wajjin jiraatuuf, isin keessas waan jiruuf isa ni beektu. **18** Ani akka ijoollee haadhaa fi abbaa hin qabneetti isin hin dhiisu; gara keessan nan dhufa. **19** Yeroo muraasa booddee addunyaaan deebi’ee na hin argu; isin garuu na argitu. Sababii ani jiraadhuuf isinis ni jiraattu. **20** Akka ani Abbaa koo keessa jiru, akka isin na keessa jirtan akka anis isin keessa jiru gaafas ni beektu. **21** Namni ajajawwan koo qabu, isaanis kan eegu, inni na jaallata. Nama na jaallatu Abbaan koo ni jaallata; anis isa nan jaalladha; isattis of nan mul’isa.” **22** Yihuudaa Keeriyoticha utuu hin ta’in inni Yihuudaan kaan, “Yaa Gooftaa, ati maalif addunyaaatti utuu hin ta’in nutti of mul’isuu barbaadda?” jedheen. **23** Yesusisakkana jedhee deebiseef; “Namni na jaallatu kam iyyuu dubbii koo ni eega. Abbaan koo isa ni jaallata; nus gara isaa ni dhufna; iddo jirenyaas isa wajjin ni godhanna. **24** Namni na hin jaallanne dubbii koo hin eegu. Dubbiin isin dhageessan kunis kan Abbaa na erge sanaati malee kan koo miti. **25** “Ani utuman

15 “Ani muka wayinii dhugaa ti; kan dhaabes

Abbaa koo ti. **2** Inni damee koo kan ija hin naqanne hunda muree gata; damee ija naqatu immoo akka inni caalaatti naqatuuf irraa qora. **3** Isin dubbii ani isinitti dubbadheen amma qulqullu dha. **4** Na keessa jiraadhaa; anis isin keessa nan jiraadhaa. Akkuma dameen yoo muka wayiniitti jiraate malee ofuma isaatiin ija naqachuu hin dandeenyne, isinis yoo na keessa jiraattan malee ija naqachuu hin dandeessan. **5** “Ani muka wayinii ti; isini immoo dameewwan. Namni yoo na keessa jiraate, anis yoon isa keessa jiraadhe inni ija baay’ee naqata; isin narraa gargar baatanii homaa gochuu hin dandeessaniitii. **6** Namni na keessa hin jiraanne akka damee gad gatamee goguu ti. Dameewwan akkanaa walitti qabamanii ibiddatti naqamu; ni gubamus. **7** Isin yoo na keessa jiraattan, dubbiin koos yoo isin keessa jiraate, waanuma feetan kadhadhaa; innis isiniif ni kennama. **8** Isin yoo ija baay’ee naqattanii fi yoo barattoota koo taatan, kanaan Abbaan koo ulfina argata. **9** “Akkuma Abbaan na jaallatetti anis akkasuma isin jaalladheera. Egaa jaalala koo keessa jiraadhaa. **10** Akkuma ani ajajawwan Abbaa kootii eegee

jaalala isaa keessa jiraadhu, isinis yoo ajajawwan dhufutti waa'ee koo dhugaa ba'a. 27 Isinis koo eegdan jaalala koo keessa ni jiraattu. 11 jalqabaa kaaftanii waan na wajjin turtaniif Akka gammachuun koo isin keessa jiraatuu fi dhugaa baatu.

akka gammachuun keessanis guutuu ta'uuf ani waan kana isinitti himeera. 12 Ajajni koo isa kana: Akkuma ani isin jaalladhetti isinis wal jaalladhaa. 13 Eenyu iyuu jaalala guddaa kan namni lubbuu isaa dabarsee michoota isatiif kenuu sana irra caalu hin qabu. 14 Waan ani isin ajaje yoo raawwattan isin michoota koo ti. 15 Garbichi waan gooftaan isaa hoijetu waan hin beekneef, ani si'achi garboota isiniin hin jedhu. Qooda kanaa ani michoota isiniin jedheera; ani waanan Abbaa koo irraa dhaga'e hundumaa isin beeksiseeraatii. 16 Isinis akka dhaqxanii ija naqattaniif, iji keessanis akka jiraatuuf anatu isin filatee isin muude malee isin na hin filanne. Kunis akka Abbaan waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyuu isinii kenuuuf. 17 Ajajni koo isa kana: Wal jaalladhaa. 18 "Yoo addunyaan isin jibbe, akka inni isin dura na jibble beekaa. 19 Utuu isin kan addunyaa taatanii silaa addunyaa kan ofii isaa ni jaallata ture. Amma garuu waan ani addunyaa keessaa isin filadheef isin kan addunyaa miti. Kanaafuu addunyaa isin jibba. 20 Dubbii ani, 'Garbichi gooftaa isaa hin caalu' jedhee isinitti hime sana yaadadhaa. Isaan erga na ari'atani, isinis ni ari'atu. Yoo dubbii kootiif ajajaman, dubbii keessaniifis ni ajajamu. 21 Isaan waan Isa na erge sana hin beekneef, sababii maqaa kootiitiif waan kana hunda isin irratti raawwatu. 22 Utuu ani dhufee isaanitti himuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta'u ture. Amma garuu cubbuu isaaniitiif sababii dhi'eeffatan hin qaban. 23 Namni na jibbu Abbaa koos ni jibba. 24 Utuu ani hojji namni biraa tokko iyuu hin hojjetin gidduu isaaniitti hojjechuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta'u ture. Amma garuu utuma waan ani hojjedhe arganuu anas Abbaa koos jibbaniiru. 25 Kunis akka dubbiin Seera isaanii keessatti, 'Isaan akkasumaan na jibban' jedhamee barreffame sun raawwatamuuf ta'e. 26 "Jajjabeessaan ani Abbaa biraa isinii ergu, jechuunis Hafuurri Dhugaa inni Abbaa keessaa ba'u sun yommuu

16 "Ani akka isin hin gufanneef jedhee wantoota kanneen isinitti himeera. 2 Isaan mana sagadaa keessaa isin ari'u; dhugumaan yeroon itti namni isin ajeeesu kam iyuu akka waan Waaqa tajaajiluutti yaadu tokko ni dhufa. 3 Isaanis waan Abbaa yookaan na hin beekiniif wantoota kanneen godhu. 4 Anis akka isin yommuu yeroon sun ga'utti isaan yaadattaniif wantoota kanneen isinitti himeera. Ani waanan isin wajjin tureef jalqabatti wantoota kanneen isinitti hin himne. 5 "Amma garuu ani gara isa na ergee nan dhaqa; ta'us isin keessaa namni, 'Ati eessa dhaqxa?' jedhee na gaafatu tokko iyuu hin jiru. 6 Garuu waan ani wantoota kanneen isinitti himeef garaan keessan gaddaan guutameera. 7 Ani garuu dhuguman isinitti hima; deemuun koo bu'aa isiniif qaba; yoo ani deeme malee Jajjabeessaan sun gara keessan hin dhufu; ani yoon deeme garuu isa isiniif nan erga. 8 Innis yommuu dhufutti akka addunyaa waa'ee cubbuu, waa'ee qajeelummaatii fi waa'ee murtii dogoggoree jiru mirkaneessa; 9 waa'ee cubbuu, sababii namoonni natti hin amanoeff; 10 waa'ee qajeelummaa, sababii ani gara Abbaa dhaquu fi sababii isinis si'achi na hin argineef; 11 waa'ee murtii immoo sababii bulchaa addunyaa kanaatti murameef. 12 "Ani amma iyuu waanan isinitti himu baay'ee qaba; isin garuu amma baachuu hin dandeessan. 13 Hafuurri dhugaa sun yommuu dhufutti gara dhugaa hundaatti isin geessa. Inni waan dhaga'u qofa dubbata malee ofuma isaatiin hin dubbatu; waan dhufuuf jirus isinitti hima. 14 Inni sababii waanuma koo fuudhee isinitti beeksisuuf ulfina naa kenna. 15 Wanni Abbaan qabu hundinuu kan koo ti. Inni waanuma koo fuudhee isinitti beeksisa jechuun koos kanumaaf. 16 "Isin yeroo muraasa booddee na hin argitan; yeroo muraasa booddee immoo deebitanii na argitu." 17 Barattoota isaa keessaa tokko tokko, "Inni, 'Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf immoo deebitanii na argitu' akkanumas 'Ani waanan gara Abbaa

dhaquuf' nuun jechuu isaa maal jechuu isaa yeroon isin itti kophaatti na dhiiftanii tokkoon ti?" waliin jedhan. **18** Isaanis, "Yeroo muraasaaf' tokkoon keessan gara feetanitti bittinnooftan jechuu isaa maal jechuu isaa ti? Maal jechuu tokko ni dhufa. Ammuma iyyuu dhufeera. isaa akka ta'e nu hin beeknu" jedhan. **19** Yesuus Garuu waan Abbaan koo na wajjin jiruuf immoo akka isaan isa gaafachuu barbaadan ani kophaa koo miti. **33** "Akka isin anaan beekee akkana jedheen; "Wanni ani, 'Isin yeroo nagaa qabaattaniif ani wantoota kanneen muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf isinitti himeera. Addunyaa kana irratti rakkinni immoo deebitaniif na argitu' jedhe sun maal isin argata. Garuu jabaadhaa! Ani addunyaa jechuu koo akka ta'e wal gaafachaa jirtuu? **20** mo'adheeraa."

Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin ni boossu; ni gadittus. Addunyaa garuu ni gammada. Isin ni gadditu; gaddi keessan garuu gammachuutti ni geedarama. **21** Dubartiin yommuu ciniinsifattu, waan yeroon ishee ga'eef ni gadditi; erga daa'ima deessee booddee garuu waan addunyaa irratti namni dhalateef, isheenis waan gammadduuf dhiphina sana hin yaadattu. **22** Isinis akkasuma amma gadditaniirtu; ani garuu deebi'een isin ilaala; garaan keessanis ni gammada. Gammachuu keessanis eenyu iyyuu isin irraa hin fudhatu. **23** Gaafas isin homaa na hin kadhattan. Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; Abbaan waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu isinii kenna. **24** Isin hamma ammaatti maqaa kootiin homaa hin kadhanne. Akka gammachuun keessan guutuu ta'uuf kadhadhaa ni argattu. **25** "Ani wantoota kanneen fakkeenyaaan isinitti himeera; garuu yeroon ani deebi'ee fakkeenyaaan isinitti hin dubbanne ni dhufa; yommus ani waa'ee Abbaa koo ifaan ifatti isinittin hima. **26** Isin gaafas maqaa kootiin ni kadhattu. Ani Abbaa isiniif nan kadhadha isiniin hin jedhu. **27** Isin waan na jaallattaniif, Waaqa biraa ba'uu koo waan amantaniif Abbaan mataan isaa isin jaallata. **28** Ani Abbaa biraa ba'ee gara addunyaa dhufeera; ammas addunyaa dhiisee gara Abbaa nan dhaqa." **29** Barattooniisaas akkana jedhan; "Kunoo, ati amma iyyuu fakkeenyaaan utuu hin ta'in ifaan ifatti dubbachaa jirta. **30** Akka ati waan hunda beektuu fi akka namni tokko iyyuu gaaffii si gaafachuu hin barbaachifne nu amma ni beekna. Kanaanis nu akka ati Waaqa biraa baate ni amanna." **31** Yesuusis deebisee akkana jedheen; "Isin amma ni amantuu? **32** Kunoo

17 Yesuus wantoota kanneen dubbatee gara samii ol ilaalee akkana jedhe: "Yaa Abbaa, sa'aatiin sun ga'eera. Akka Ilmi kees ulfina siif kennuuf, ati Ilma keetiif ulfina kenni. **2** Akka inni warra ati isaaaf kennite hundaaf jireenya bara baraa kennuuf, nama hunda irratti taayitaa isaaaf kenniteertaati. (aiōnios g166) **3** Jireenyi bara baraa kana: innis akka isaan si'i Waaqa dhugaa tokkichaa fi Yesuus Kiristoos isa ati ergite sana beekaniif. (aiōnios g166) **4** Ani hojii ati akka ani hojjedhuuf natti kennite sana raawwachuduudhaan lafa irratti ulfina siif kenneera. **5** Yaa Abbaa, amma immoo ati ulfina ani utuu addunyaa hin uumaminiin dura si biratti qabaadhe sanaan of biratti na ulfeessi. **6** "Ani namoota ati addunyaa keessaa naa kennitetti maqaa kee beeksiseera. Isaan kan kee turan; ati isaan naa kennite; isaanis dubbii kee eeganiiru. **7** Isaan akka wanni ati anaaf kennite hundumtuu si biraa dhufe amma beekaniiru. **8** Ani dubbii ati anaaf kennite isaaniif kenneeraati; isaanis fudhataniiru. Akka ani si biraa ba'es dhugumaan beekaniiru; akka ati na ergites amananiiru. **9** Ani isaaniif nan kadhadha. Warri ati naa kennite waan kan kee ta'aniif isaaniifin kadhadha malee addunyaaaf hin kadhadhu. **10** Wanni ani qabu hundinuu kan kee ti; wanni ati qabdu hundinuu kan koo ti. Anis kanaan ulfina nan argadha. **11** Ani si'achi addunyaa keessa hin turu; isaan garuu amma iyyuu addunyaa keessa jiru; ani gara kee nan dhufa. Yaa Abbaa Qulqulluu, akkuma nu tokko taane sana isaanis tokko akka ta'aniif maqaa kee kan naa kennite sanaan isaan eegi. **12** Ani yeroo isaan wajjin turetti, maqaa kee kan ati naa kennite sanaan isaan nan eege;

isaan eegeeras. Akka Katabbiin Qulqulluun gama iddoor biqiltuun ture tokkotti ce'e; innis, raawwatamuufis ilma badii sana malee isaan barattooniisaas achi keessa seenan. 2 Yesuus keessaa namni tokko iyyuu hin badne. 13 "Amma yeroo baay'ee barattoota isaa wajjin achitti wal garuu ani gara kee nan dhufa; gammachuun argaa waan tureef, Yihuudaan inni Yesuusin koos akka isaan keessatti guutuu ta'uuf, ani dabarsee kennu sunis iddoor sana beeka ture. amma iyyuu utuman addunyaa keessa jiruu 3 Kanaafuu Yihuudaan tuuta loltootaatii fi wantoota kanneen nan dubbadha. 14 Ani dubbii qondaaltota luboota hangafootaa fi Fariisota kee isaaniif kenneera; akkuma ani kan addunyaa biraa ergaman dura deemaa achi dhufe. Isaanis hin ta'in, isaanis waan kan addunyaa hin ta'iniif, guca, ibsaa fi mi'a lolaa qabatanii turan. 4 addunyaaan isaan jibbeera. 15 Ani akka ati isa Yesuusis waan isa irra ga'uuf jiru hunda hamaa sana isaan irraa eegduuf malee akka beeknaan gad ba'ee, "Isin eeyun barbaaddu?" ati addunyaa keessaa isaan baaftuuf si hin jedhee isaan gaafate. 5 Isaanis deebisanii, kadhadhu. 16 Akkuma ani kan addunyaa hin "Yesuus isa Naazreetti" jedhan. Yesuus immoo, ta'in isaanis akkasuma kan addunyaa miti. 17 "Ani isaa dha" jedhe. Yihuudaan inni dabarsee Dhugaaadhaan isaan qulqulleessi; dubbiin kee isa kennu sunis jara wajjin achi dhaabachaa dhugaa dha. 18 Akkuma ati gara addunyaatti na ture. 6 Yommuu Yesuus, "Ani isaa dha" ergite sana anis gara addunyaatti isaan ergeera. isaaniin jedhetti dugda duubatti deebi'anii 19 Akka isaanis dhugumaan qulqulla'anii, ani lafatti kukkufan. 7 Inni ammas, "Isin eeyun isaaniif jedhee of nan qulqulleessa. 20 "Ani barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, warra dubbii isaaniitiin natti amananiifis malee "Yesuus isa Naazreetti" jedhan. 8 Yesuusis isaan kana qofaaf hin kadhadhu; 21 kunis yaa deebisee, "Ani, 'Ani isaa dha' isiniin jedheera. Abbaa, akkuma ati na keessa jirtu, anis si keessa Kanaafuu, isin yoo na barbaaddan namoota jiru sana, akka hundi isaanii tokko ta'aniif. Akka kanneen dhiisaa haa deemanii!" jedhe. 9 Kunis ati na ergite addunyaaan akka amanuuf isaanis akka dubbiin inni, "Ani warra ati naa kennite nu keessa haa jiraatan. 22 Akkuma nu tokko keessaa tokko illee hin ganne" jedhee dubbate taane isaanis tokko akka ta'aniif, ulfina ati naaf sun raawwatamuuf ta'e. 10 Simum Phexros kennite sana anis isaaniif kenneera; 23 kunis goraadee qabu luqqifatee garbicha luba ol akka isaan guutummaatti tokko ta'aniif ani aanaa dha'ee gurra isaa mirgaa irraa kute. isaan keessa nan jiraadha; ati immoo na keessa Maqaan garbicha sanaas Maalkoosii dha. 11 jiraatta. Yoos akka ati na ergitee fi akkuma na Yesuusis Phexrosiin, "Goraadee kee man'ee jaallattetti akka isaanis jaallatte addunyan ni isaatti deebisi! Ani xoofoo Abbaan naa kenne beeka. 24 "Yaa Abbaa, akka warri ati naa kennite hin dhuguu?" jedhe. 12 Tuunni loltootaa, kunneen iddoor ani jiru na wajjin jiraatanii fi ajajaan isaaniitii fi eegdonni Yihuudootaaas akka isaan ulfina koo kan ati utuu addunyan Yesuusin qabanii hidhan. 13 Isaanis duraan hin uumaminiin dura waan na jaallatteef naa dursanii Haannaasitti isa geessan; Haannaas kennite sana arganis nan barbaada. 25 "Yaa abbaa niittii Qayyaaffaa ti; Qayyaaffaan immoo Abbaa Qajeelticha, addunyan si hin beeku; bara sana luba ol aanaa ture. 14 Qayyaaffaan isa ani garuu sin beeka; isaan kunis akka ati na akka namni tokko uummataaf du'uun wayyu ergite ni beeku. 26 Akkan jaalalli ati ittiin na Yihuudoota gorsee turee dha. 15 Simum jaallatte sun isaan keessa jiraatuuf, anis akka Phexrosii fi barataan biraa Yesuus faana bu'an. isaan keessa jiraadhuu ani akka maqaan kee Barataan sunis waan luba ol aanaa biratti isaan biratti beekamu godheera; akka beekamus beekamaa tureef, Yesuus wajjin dallaa luba ol nan godha."

18 Yesuus wantoota kanneen dubbatee barattoota isaa wajjin Sulula Qeediroon

balbal aegdutti himee Phexrosin ol seensise. nu silaa isa dabarsinee sitti hin kenninu ture” **17** Intalli balbal aegdu sunis Phexrosiin, “Atis jedhanii deebisaniif. **31** Phiilaaxoosis, “Isin barattoota namicha kanaa keessaa tokko mitii?” ofuma keessanii isa fuudhaatii akka seera jette. Inni immoo deebisee, “Ana miti” jedhe. **18** keessaniitti itti muraa” jedheen. Yihuudoonnis, Yeroon isaa waan dhaamocha tureef garboonni “Nu garuu nama tokko illee ajjeesuuf mirga fi eegdonni ibidda qabsiifatanii dhadhaabatanii hin qabnu” jedhaniin. **32** Kunis wanni Yesuus qaqqammachaa turan. Phexrosis isaan wajjin akka du'a akkamiitiin du'uuf jiru argisiisuuf dhaabatee qaqqammachaa ture. **19** Yommus jedhee dubbate sun akka raawwatamuuf ta'e. lubni ol aanaan Yesuusin waa'ee barattoota **33** Phiilaaxoos ammas masaraa mootummaa isaati fi waa'ee barsiisa isaa gaafate. **20** Yesuusis seene; Yesuusinis ofitti waamee, “Ati mootiiakkana jedhee deebiseef; “Ani ifaan ifatti Yihuudootaatii?” jedhee isa gaafate. **34** Yesuusis, addunyatti dubbadheera; iddo Yihuudooni “Waan kana sumatu jedhe moo namoota biraatu hundi itti walitti qabamanitti, manneen waa'ee koo sitti hime?” jedhee gaafate. **35** sagadaattii fi mana qulqullummaa keessattis ani Phiilaaxoosis deebisee, “Anatu Yihuudiidhaa yeroo hunda barsisaan ture. Ani waan tokko ree? Kan dabarsee natti si kenne sabuma illee icciitidhaan hin dubbanne. **21** Ati maaliif keetii fi luboota hangafoota. Garuu ati maali na gaafatta? Warra waan ani isaaniin jedhee gooteeti?” jedheen. **36** Yesuusis, “Mootummaa dhaga'an gaafadhu. Kunoo isaan waan ani jedhe koo kan addunyaa kanaati miti. Utuu kan beeku.” **22** Yommuu Yesuus wantoota kanneen addunyaa kanaa ta'ee silaa akka ani dabarfamee jedhetti qondaaltota achi ijajja turan keessaa Yihuudootatti hin kennamneef tajaajiltoonni tokko, “Luba ol aanaafakkana deebiftaa?” koo naa lolu turan. Amma garuu mootummaan jedhee isa kabale. **23** Yesuusis deebisee, koo kan addunyaa kanaa miti” jedhe. **37** “Yoo ani waan hamaa dubbadhee jiraadhe, Phiilaaxoosis, “Yoos ati mootii dha kaal!” waan hamaa sana dhugaa ba'i. Yoo ani waan jedheen. Yesuus immoo, “Akka ani mootii ta'e qajeelaa dubbadhee jiraadhe garuu ati maaliif atuu jette. Dhugumaan wanni ani dhaladhee na rukutta?” jedhe. **24** Haannaasis Yesuusin gara addunyaa dhufefis dhugaadhaaf dhugaaakkuma inni hidhamee jirutti gara lubicha ba'uuf. Namni dhugaaf dhaabatu hundinu ol aanaa, gara Qayyaaffaatti erge. **25** Simoon sagalee koo dhaga'a” jedhee deebise. **38** Phexros dhaabatee ibidda qaqqammachaa ture. Phiilaaxoosis, “Dhugaan maal inni?” jedheen. Kanaafuu isaan, “Atis barattoota isaa keessaa Innis erga waan kana dubbatee booddee amma tokko mitii?” jedhaniin. Inni immoo, “Ana mitii” illee Yihuudootatti gad ba'eeakkana jedheen; jedhee haale. **26** Garboota luba ol aanaa keessas “Ani balleessaa tokko illee isa irratti hin arganne. firri namicha Phexros gurra isaa irraa kute sanaa **39** Garuu isin akka ani yeroo Faasiikaatti nama tokko, “Ani iddo biqiltuutti isa wajjin si hin tokko gad isinii dhiisu bartee godhattaniirtu. arginee?” jedheen. **27** Phexros ammas ni gane; Kanaafuu akka ani, ‘Mootii Yihuudootaa’ gad yommusuma indaanqoon iyye. **28** Yihuudoonnis isiniif dhiisu barbaadduu?” **40** Isaan amma Yesuusin mana Qayyaaffaatti fuudhanii masaraa illee iyyanii, “Lakki, Barabbaas malee isa mitil!” bulchaa warra Roomaatti geessan. Yeroon sun jedhan. Barbaas kun saamtuu ture.

ganama barii ture; Yihuudoonnis akka hin xuroofneef jedhanii masaraa ol hin seenne; kunis akka Faasiikaa nyaachuu danda'aniif. **29** Kanaafuu Phiilaaxoos gara isaaniitti gad ba'ee, “Himanni isin namicha kana irratti dhi'eessitan maali?” jedhee gaafate. **30** Isaanis, “Utuu namichi kun yakka hojjechuu baatee

19 Phiilaaxoosis Yesuusin fuudhee garafsiise. **2** Loltoonis gonfoo qoraattii micciiranii dha'anii mataa isaa irra kaa'an. Isaanis uffata dhiilgee isatti uffisanii, **3** “Akkam ree, yaa Mootii Yihuudootaa!” jechaa gara isaatti deddeebi'aa turan. Isas ni kabalani. **4** Phiilaaxoos amma illee gad ba'ee Yihuudootaan, “Akka ani

balleessaa tokko illee isa irratti hin argatin fannoo ofii isaa baadhatee iddoo Buqqee Mataa akka beektaniif kunoo ani isa gad isiniifin kan afaan Ibraayisxiitiin Golgootaa jedhamutti baasa” jedhe. 5 Yesuusis gonfoo qoraattii ol ba’e. 18 Isaanis achitti isa fannisan; isa kaa’atee, wayyaa dhiilgees uffatee gad ba’e; wajjinis namoota biraa lama, isa tokko garanaan, Phiilaaxoosis, “Namichi kunoo til!” isaaniin kaan immoo garasiin, Yesuusin immoo gidduu jedhe. 6 Luboonni hangafoonnii fi qondaaltonni isaaniitti fannisan. 19 Phiilaaxoosis Katabbii, isaanii yommuu isa organitti, “Fannisi! Fannisi!” Yesuus Isa Naazreeti, Mooticha Yihuudoottaa, jedhanii iyyan. Phiilaaxoos immoo deebisee, jedhu tokko barreessee fannoo sanatti “Isin ofuma keessanii fuudhaatii isa fannisaax maxxanse. 20 Iddoon Yesuus itti fannifame malee ani balleessaa tokko iyyuu isa irratti hin waan magalaatti dhi’oo tureef Yihuudoonni arganne” jedheen. 7 Yihuudoonnis deebisanii, hedduun katabbii sana dubbisaniiru; katabbiin “Nu seera qabna; namichi kun waan Ilma sunis afaan Ibraayisxiitiin, Laatiinii fi Giriikiin Waaqaa of godheef akka seera keenyaatti du’uu barreeffame. 21 Luboonni Yihuudoottaa qaba” jedhan. 8 Phiilaaxoosis yommuu dubbii hangafoonni Phiilaaxoosiin, “Namichi kun, kana dhaga’etti ittuma caalchisee sodaate. “Ani mootii Yihuudoottaa ti” jedheera’ jedhii 9 Innis masaraatti ol deebi’ee, “Ati nama barreessi malee, ‘Inni Mootii Yihuudoottaa ti’ eessaati?” jedhee Yesuusin gaafate. Yesuus jettee hin barreessin” jedhan. 22 Phiilaaxoosis, garuu deebii tokko iyyuu hin kennineef. 10 “Ani waanan barreesse, barreesseera” jedhee Phiilaaxoosis, “Ati na jalaa dubbachuu diddaa? deebise. 23 Loltoonni sunis erga Yesuusin Akka ani gad si dhiisuuf taayitaa qabuu fi fannisanii booddee kittaa isaa hambisanii akka ani si fannisuuf taayitaa qabu ati hin wayyaa isaa fuudhanii akka tokko tokko isaan beektuu?” jedheen. 11 Yesuus immoo, “Ati ga’uuf iddoof afuritti hiratan. Kitaaan sun utuu olii siif kennamuu baatee silaa taayitaa hin hodhamne; olii hamma gadiittis dha’aa tokko illee narratti hin qabdu ture. Kanaaf inni tokko ture. 24 Kanaafuu isaan, “Kottaa hin dabarsee sitti na kenne sun cubbuu cubbuu caalu tarsaasnuu; garuu ixaa buufannee akka inni qaba” jedhee deebiseef. 12 Phiilaaxoosis yeroo kan eenyuu ta’u ilaallaa” waliin jedhan. Kunis sanaa jalqabee Yesuusin gad dhiisuuf barbaada akka Katabbiin Qulqulluun, “Isaan wayyaa koo ture; Yihuudoonni garuu, “Ati yoo namicha hiratan; uffata koottis ixaa buufatan” jedhu sun kana gad dhiifte michuu Qeesaar miti. Namni raawwatamuuf ta’e. Wanni loltoonni godhanis mootii of godhu kam iyyuu Qeesaariin morma” kanuma. 25 Fannoo Yesuus biras haati isaa, jedhanii iyyan. 13 Phiilaaxoosis yommuu dubbii obboleettiin haadha isaa, Maariyaam niitiin kana dhaga’etti Yesuusin gad baasee, iddo Qilophaatii fi Maariyaam isheen Magdalaa “Dhagaa Afamaa” kan afaan Ibraayisxiitiin dhaabatanii turan. 26 Yesuusis yommuu haadha “Gabataa” jedhamutti barcuma murtii irra isaatii fi barataa inni jaallatu sana utuu inni taa’ee. 14 Guyyaan sunis guyyaa Qophii Faasiikaa ishee cina dhaabatuu argetti haadha isaatiin, ture; yeroon isaaS gara sa’atii ja’aa ture. “Dubartii nana! Kunoo, ilma kee” jedhe. 27 Phiilaaxoosis Yihuudootaan, “Mootii keessan Barataa sanaan illee, “Kunoo haadha kee” jedhe; kunoo til” jedhe. 15 Isaan garuu, “Isa balleessi! barataan sunis sa’atii sanaa jalqabee gara Isa balleessi! Isa fannisi!” jedhanii iyyan. mana isaatti ishee fudhate. 28 Ergasii Yesuus Phiilaaxoos immoo, “Mootii keessan fannisu akka wanni hundinuu raawwatame beekee akka moo?” jedhee gaafate. Luboonni hangafoonnis, Katabbiin Qulqulluun raawwatamuuf, “Nan “Nu Qeesaar malee mootii biraa hin qabnu” dheebodhe” jedhe. 29 Qodaan dhangaggaa’aa jedhanii deebisanii. 16 Kanaaf Phiilaaxoos qabu tokko achi ture; isaanis dhangaggaa’aa akka inni fannifamuuf dabarsee isaanitti kenne. sana keessa ispoonjii cuuphanii hiisophiitti Isaanis Yesuusin fuudhanii deeman. 17 Innis kaa’anii afaan isaatti qaban. 30 Yesuusis

dhangagga'aan sana fudhatee, "Raawwateera" Phexrosii fi gara barataan biraan kan Yesuus jedhe. Mataa buusees hafuura isaa kenne. **31** isa jaallate sanaa dhaqxee, "Gooftaa awwaala Guyyaan sun guyyaa Qophii ture; guyyaan itti keessaa fudhataniiru; eessa akka isa kaa'anis aanus Sanbataa addaa ture. Kanaafuu akka reefi hin beeknu!" jetteen. **3** Kanaafuu Phexrosii isaanii Sanbataan fannoo irra hin oolle gochuuf fi barataan kaan ba'anii gara awwaalichaajedhanii akka miilli isaanii cabsamee fannoo dhaqan. **4** Lachan isaanii iyuu ni fiigu turan; irraa gad buufamuuf Yihuudoonni Phiilaaxoosin barataan kaan garuu Phexros bira darbee kadhatan. **32** Kanaafuu loltoonni dhaqanii fiiguudhaan dursee iddo awwaalaa sana ga'e. miilla namicha jalqabaa, miilla namicha Yesuus **5** Innis gad jedhee ilaalee huccuu quncee talbaa wajjin fannifame kaaniis cabsan. **33** Yommuu irraa hojjetame lafatti arge malee awwaalicha gara Yesuus dhufanitti garuu inni du'e waan keessa hin seenne. **6** Simoon Phexros immoo arganiif miilla isaa hin cabsine. **34** Loltotta isa duubaan dhufee awwaalicha keessa seene. sana keessaa inni tokko garuu eeboodhaan Huccuu sanas lafatti arge; **7** akkanumas cinaacha isaa waraane; yeruma sana dhiignii huccuu mataa Yesuusitti maramee ture arge. fi bishaan ba'e. **35** Namni waan kana arge Huccuun sunis kophaa isaa dachaafamee iddo rageesseera; ragaan isaaas dhugaa dha. Inni biraat ure malee huccuu quncee talbaa irraa akka dhugaa dubbatu ni beeka; inni akka isinis hojjetame sana bira hin turre. **8** Ergasiis amantaniif dubbata. **36** Kunis wanni Kataabbiin barataan biraan inni jalqabatti awwaalicha bira Qulqulluun, "Lafeen isaa tokko iyuu hin ga'e sun keessa seene. Innis argee amane. **9** cabsamu" jedhe sun akka raawwatamuuf ta'e. **37** Isaan akka Yesuus warra du'an keessaa ka'u Ammas Kataabbiin Qulqulluun bira, "Isaanis isa Kataabbi Qulqullu irraa amma iyuu hin waraanan sana ni ilaalu" jedha. **38** Ergasiis Yoosef beekne tureetii. **10** Barattoonni sunis gara mana namni Armaatiyya kan sababii Yihuudoota isaaanittideebi'an. **11** Maariyaam garuu alaan sodaateef dhoksaan barataa Yesuus ture sun awwaala bira dhaabattee boo'aa ture. Utuma reefa Yesuus fudhachuuf Phiilaaxoosin kadhat, boossuus awwaallatti gad jettee ilaalte; **12** Phiilaaxosis isaaaf eeyyame; kanaafuu inni isheen ergamoota lama kanneen uffata adaadii dhaqee reefa Yesuus fudhate. **39** Niqoodemoos uffatanii iddo reefi Yesuus kaa'amme ture inni duraan halkaniin gara Yesuus dhufee sana, inni tokko mataa duraan, kaan immoo tures walmakaa qumbiitii fi argeessa gara miilla jalaan taa'an argite. **13** Isaanis, "Dubartii kiiloo giraamii soddomii afur ulfaatu qabatee nana, maaliif boossa?" jedhaniin. Isheen immoo, dhufe. **40** Isaanis reefa Yesuus fuudhanii akka "Gooftaa koo fudhataniiru; eessa akka isa duudhaa Yihuudootaatti awwaaluuf urgooftuu kaa'anis ani hin beeku" jetteen. **14** Yommuu wajjin huccuu quncee talbaa irraa hojjetameen waan kana dubbathee of irra gara galtettis kafanan. **41** Iddoo Yesuus itti fannifames lafa Yesuus isaa achi dhaabatu argite; garuu Yesuus biqiltuu tokkotu ture; lafa biqiltuu sana keessas ta'uu isaa hin beekne. **15** Yesuusis, "Dubartii iddo awwaalaa haaraa kan namni tokko iyuu nana, maaliif boossa? Eenyun barbaadda?" duraan itti hin awwaalamin tokkotu ture. **42** jedheen. Isheen immoo, nama iddo biqiltuu Sababii guyyaan sun guyyaa Qophii Yihuudoottaa keessa hojjetu seetee, "Yaa gooftaa, ati yoo isa turee fi iddoon awwaalaa sunis waan dhi'oo fuutee jiraatte, akka ani dhaqee fudhadhuuf tureef Yesuusin achi keessa kaa'an. **16** eessa akka isa keesse natti himi" jetteen. **16** Yesuusis, "Maariyaam!" jedheen. Isheen isatti gara galtee afaan Ibraayixxiitiin, "Rabbuunii!" jetteen. Hiikkaanisaas "Barsiisaa" jechuu dha. **17** Yesuus immoo, "Ani amma illee waan gara Abbaatti ol hin ba'iniif na hin tuqin. Garuu

20 Guyyaan jalqaba torban sanaa ganama barii utuma dukkanaa'ee jiruu Maariyaam isheen Magdalaa gara awwaalaa dhaqxee akka dhagaan afaan awwaala sanaa irraa fuudhame argite. **2** Kanaafuu isheen fiigaa gara Simoon

obboloota koo bira dhaqitii, ‘Ani gara Abbaa hedduu hojjete. **31** Wantoonni kunneen garuu kootii fi Abbaa keessaniitti, gara Waaqa kootii fi akka Yesuus inni Kiristoos Ilma Waaqaa ta’e Waaqa keessaniitti ol nan ba’ a’ jedheera jedhiiti akka amantaniif, amanuudhaanis akka maqaa isaanitti himi” jedheen. **18** Maariyaam isheen isatiin jirenya qabaattaniif barreeffame.

Magdalaas gara barattootaa dhaqxee, “Ani Gooftaa argeera!” jette. Akka inni waan kana isheen jedhes isaanitti himte. **19** Guyyaa jalqaba torban sanaa galgala utuu barattoonni waan Yihuudoota sodaataniif balbala cufatanii walitti qabamanii jiranuu Yesuus dhufee isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u” jedheen. **20** Innis erga waan kana dubbatee booddee harka isatiif fi cinaacha isaa isaanitti argisiise. Barattoonis yommuu Gooftaa arganitti akka malee gammadan. **21** Yesuus amma illee, “Nagaan isiniif haa ta’u! Akkuma Abbaan na erge sana anis isinan erga” jedheen. **22** Innis erga waan kana jedhee booddee Hafuura isaanitti baafateeakkana jedheen; “Hafuura Qulquluu fudhadhaa. **23** Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiiftan isaaniif ni dhiifama; yoo isaaniif dhiisu baattan immoo isaaniif hin dhiifamu.” **24** Garuu yeroo Yesuus dhufetti warra Kudha Lamaan keessaa Toomaas inni Didimoos jedhamu tokko barattoota wajjin hin turre. **25** Kanaafuu barattoonni warri kaan, “Nu Gooftaa argineerra!” jedhanii isatti himan. Inni garuu, “Ani iddo mismaaraan waraaname harka isaa irratti argu malee, quba koo iddo mismaaraa sana keessa kaa’u malee, harka koos cinaacha isaa keessa kaa’u malee hin amanu” jedheen. **26** Guyyaa saddeeti booddee barattooni isaa ammas mana keessa turan; Toomaasis isaan wajjin ture. Utuma balbalichi cufamee jiruus Yesuus ol galee isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u!” jedheen. **27** Innis Toomaasiin, “Quba kee as fidi; harka koo ilaali. Harka kee diriirfadhuutii cinaacha koo keessa kaa’i. Amani malee amantii hin dhabin” jedhe. **28** Toomaas immoo, “Gooftaa koo! Waaqa koo!” jedheen. **29** Yesuusis, “Ati waan na argiteef amante; warri utuu hin argin amanan eebbfamoo dha” jedheen. **30** Yesuus barattoota isaa duratti mallattoowwan biraa kanneen kitaaba kana keessatti hin barreeffamin

hedduu hojjete. **31** Wantoonni kunneen garuu kootii fi Abbaa keessaniitti, gara Waaqa kootii fi akka Yesuus inni Kiristoos Ilma Waaqaa ta’e Waaqa keessaniitti ol nan ba’ a’ jedheera jedhiiti akka amantaniif, amanuudhaanis akka maqaa isaanitti himi” jedheen. **21** Wantoota kanneen booddee Yesuus ammas galaana Xibeeriyaas biratti barattoota isatti of mul’ise. Haallii inni ittiin of mul’ises akkana ture: **2** Simum Phexros, Toomaas inni Didimoos jedhamu, Naatnaa’el namichi Qaanaa Galilila, ilmaan Zabdewoosii fi barattoonni biraalama walii wajjin turan. **3** Simum Phexrosis, “Ani qurxummii qabuu nan dhaqa” isaaniin jedhe; isaanis, “Nus si wajjin dhaqna” jedhanii. Gad ba’aniis bidiruu yaabbatan; halkan sana garuu homaa hin qabne. **4** Ganama bariidhaanis Yesuus qarqara galaanicha irra dhaabachaa ture; barattoonni garuu akka inni Yesuus ta’e hin beekne. **5** Innis isaan waamee, “Ijoolle, qurxummii tokko illee hin qabdani?” jedhee gaafate. Isaan immoo, “Hin qabnu” jedhanii deebisan. **6** Innis, “Karaa mirga bidiruutiin kiyyoo gad darbadhaa; qurxummii ni argattuu” jedheen. Kanaafuu isaan kiyyoo sana gad darbatan; sababii baay’ina qurxummiitiifis kiyyoo sana harkisuu dadhaban. **7** Barataan inni Yesuus isa jaallachaa ture sunis, “Inni Gooftaa dhal” jedhee Phexrossitti hime. Kanaafuu Simum Phexros yommuu “Inni Gooftaa dha” jechuu isaa dhaga’etti waan marxoo isaa of irraa baaseetureef, marxoo isaa marxfatee bishaanitti gad uataale. **8** Barattoonni kaan garuu waan qarqara galaanaa irraa dhundhuma dhibba lama caalaa hin fagaatiniiif kiyyoo qurxummiin keessa guute sana harkisaa bidiruudhaan dhufan. **9** Yommuu lafatti ba’anittis ibidda cilee kan qurxummiin irra jiruu fi buddeena achitti argan. **10** Yesuusis, “Mee qurxummii amma qabdan irraa waa fidaa!” isaaniin jedhe. **11** Simum Phexrosis bidiruu sana yaabbatee kiyyoo qurxummiin gurguddaan 153 guute sana gara lafaatti harkise. Kiyyoon sunis qurxummii akkas baay’attuun guutamu illee hin tarasaane. **12** Yesuusis, “Kottaa ciree nyaadhaa!” isaaniin jedhe. Barattoota keessaa namni ija jabaatee, “Ati eenu?” jedhee isa gaafate tokko iyuu hin turre. Isaan akka

inni Gooftaa ta'e beekaniiruutii. **13** Yesuusis barreesse barataadhuma kana. Akka dhuga dhufee buddeena sana fuudhee isaaniif kenne; ba'umsi isaa dhugaa ta'es nu beekna. **25** Kana qurxummichas akkasuma godhe. **14** Egaa Yesuus malees Yesuus waan biraat baay'ee hojjeteera. erga du'aa kaafamee, kana wajjin yeroo sadaffaa Utuu tokkoon tokkoon isaanii barreeffamanii barattoota isaatti mul'ate. **15** Yesuus erga isaan jiraatanii silaa ani waan addunyaan mataan ciree nyaatanii booddee Sim'oon Phexrosiin, ishee iyyuu kitaabota barreeffaman sanaaf "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati warra kana iddoog a'u qabdu hin se'u.
caalaa na jaallattaa?" jedhe. Innis, "Eeyyee, yaa Gooftaa; akka ani si jaalladhu atuu ni beekta" jedheen. Yesuusis, "Ilmoolee hoolaa koo soori" jedheen. **16** Yesuus amma illee, "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?" jedheen. Innis deebisee, "Eeyyee, yaa Gooftaa, akka ani si jaalladhu atuu ni beekta" jedheen. Yesuus immoo, "Hoolota koo tiksi" jedheen. **17** Yeroo sadaffaas, "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?" jedheen. Phexrosis sababii Yesuus yeroo sadaffaas, "Ati na jaallattaa?" jedhee isa gaafateef gaddee, "Yaa Gooftaa, ati waan hunda beekta; akka ani si jaalladhus ni beekta" jedheen. Yesuusisakkana jedheen; "Hoolota koo soori. **18** Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati yeroo dargaggeessa turtetti, ofuma keetiin mudhii kee hidhattee lafa barbaadde dhaqxa turte; yeroo dulloomtutti garuu harka kee ni diriirfatta; namni biraas mudhii kee siif hidhee lafa ati hin barbaannetti si geessa." **19** Yesuusis akka Phexros du'a akkamiitiin Waqa ulfeessu argisiisuuf jedhee waan kana dubbate; ergasii, "Na duukaa bu'i" jedheen. **20** Phexrosis garagalee utuu barataan inni Yesuus isa jaallatu sun isaan duukaa bu'uu arge. Barataan kunis isa yeroo irbaataatti qoma Yesuusiitti irkatee, "Yaa Gooftaa, inni dabarsee si kennu eenyu?" jedhe sanaa dha. **21** Phexrosis yommuu isa argetti, "Yaa Gooftaa, namichi kun hoo?" jedhee Yesuusin gaafate. **22** Yesuusis deebisee, "Hamma ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo ta'e, maaltu si dhibe? Ati na duukaa bu'i" jedheen. **23** Kanaaf oduun, "Barataan kun hin du'u" jedhu obboloota gidduutti odeeffame. Yesuus garuu, "Hamma ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo ta'e maaltu si dhibe?" jedhe malee, "Inni hin du'u" hin jenne. **24** Inni dubbi kana dhugaa ba'u, kan waan kanas

Anis magaalaa qulqullittiin Yerusaalem haaraan akkuma misirroo dhirsa isheetiif
miidhagfamteetti qophooftee samii keessaa Waaqa biraan utuu gad buutuu nan arge. Sagalee
guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoon Waaqni jiraatu
namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaas
isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a.

Mul'ata 21:2-3

Mul'ata

19 Kana booddee waan akka huursaa sagalee

tuuta namootaa guddaa tokko samii irraa
nan dhaga'e; innisakkana jedha: "Haalleluuyaal
Fayyinni, ulfinni fi humni kan Waaqa keenyaa
ti; 2 murtiin isaa dhugaa fi qajeelaadhaati. Inni
sagaagaltittii guddoo, ishee sagaagaltummaa
isheettiin lafa xureessite sanatti mureera; dhiiga
garboota isaatiifis isheetti haaloo ba'eera." 3
Ammas, "Haalleluuyaal Aarri ishees bara baraa
hamma bara baaatti ol ni ba'a" jedhanii iyyan
(aiōn g165) 4 Maanguddoonti digdamii afranii fi
uumamawwan lubbuu qabeeyyiin afran kufanii
Waaqa teessoo irra taa'ee jiru sanaaf sagadar;
sagalee guddaadhaanis, "Aemeen; Haalleluuyaal!"
jedhan. 5 Ergasisi sagaleen, "Isin garboonni
isaa hundinuu, warri isa sodaattan, xinnaanis
guddaanis, Waaqa keenya jajadhaa" jedhu
tokko teessicha keessaa ni ba'e. 6 Anis utuu
sagaleen akka sagalee tuuta nama baay'ee,
akka sagalee bishaan baay'etii fi akka sagalee jedhee iyye; "Kottaa, irbaata Waaqaa
kakawwee guddaan tokkoakkana jedhuu guddaaf walitti qabamaa; 18 kunis akka isin
nan dhaga'e: "Haalleluuyaal Waaqni keenya foon moototaa, foon ajajoota waraanaa, foon
Gooftaan Waan Hunda Danda'u mo'eeraatii. 7 Kottaa ni gammanna; ni lilchinas; ulfinas
isaaaf ni kennina! Yeroon fuudha Hoolichaa
ga'eeraatii; misirittiin isaaas of qopheessiteerti.
8 Akka uffattuufis uffanni haphiin qunce talbaa
irraa hojjetame, adii fi qulqulluun isheedhaaf
kennameera." Uffanni haphiin qunce talbaa
irraa hojjetame sun hojii qulqullootaa isaa
qajeelaa sana argisiisa. 9 Ergamaan Waaqaa
sunis, "Warri gara irbaata cidha fuudha
Hoolichaatti affeeraman eebbfamoo dha!" jedhii
barreessi" naan jedhe; innis, "Dubbii kun
dubbii Waaqaa isaa dhugaa dha" naan jedhe. 10
Anis isaa sagaduuf jedhee miilla isaa irrattin
kufe. Inni garuuakkana naan jedhe; "Naaf hin
sagadin! Anis garbicha si'ii fi obboloota kee
warra Yesuusiif dhugaa ba'an wajjin tajaajiluu
dha. Waaqaaf sagadi! Dhuga ba'umsi Yesuus
hafuura raajiitii." 11 Anis samii baname nan
farda sana yaabbatus Amanamaa fi Dhugaa
jedhama. Innis qajeelummaadhaan murteessa;
waraana kaasas. 12 Iji isaa akka arraba ibiddaa
ti; mataa isaa irras gonfoo baay'eetu jira.
Innis maqaa isa irratti barreeffame kan isa
malee namni tokko iyyuu hin beekne tokko
qaba. 13 Innis uffata dhiiga keessa cuuphame
tokko uffata; maqaan isaaas Dubbii Waaqaa
haphii qunce talbaa irraa hojjetame adaadii fi
qulqulluun uffatanii, fardeen adaadii yaabbatanii
isa duukaa bu'an. 15 Afaan isaa keessaas
goraadee qaramaa inni itti saboota dha'u
tokkotu ba'a; "Innis bokkuu sibiilaatiin isaa
bulcha." Iddoo cuunfaa wayinii dheekkamsa
ni dhidhiita. 16 Innis uffata isaatii fi gudeeda isaa
irratti maqaa barreeffame tokko qaba; maqaan
sunisakkana jedha: Mootii Moototaa fi Gooftaa
guddaanis, "Kottaa, irbaata Waaqaa
namoota jajjaboo, foon fardeeniitii fi foon
warra farda yaabbatanii akkasumas foon nama
hundaa jechuunis foon nama birmaduu ta'eetii
walitti qabamanuu nan arge. 20 Bineensichi
garuu ni qabame; raajichi sobaa kan fuula
ture sunis isa wajjin qabame. Innis hojiwwan
dinqqi hojjechaa
fi loltoota isatti waraana kaasuu jedhanii utuu
walitti qabamanuu nan arge. 20 Bineensichi
garuu ni qabame; raajichi sobaa kan fuula
bimeensichaa duratti hojiwwan dinqqi hojjechaa
fudhatanii fi warra fakkii isaatif sagadan ni
gowwoomse. Isaan lachuu utuma lubbuu
jiranuu haroo ibiddaa kan dinyiidhaan boba'u
keessatti gad darbataman. (Limnē Pyr g3041 g4442)
21 Warri hafan immoo goraadee afaan isa farda
yaabbatu sanaa keessaa ba'een ajjeefaman;
allaattiin hundinuu foon isaanii nyaatanii
arge; kunoo, farda adii tokkotu ture; inni quufan.

20 Utuu ergamaan tokko furtuu Boolla Qileetti fi foncaa guddaa tokko harkatti qabatee samii irraa gad bu'uu nan arge. (*Abyssos g12*) 2 Ergamaan sunis bineensicha jawwee fakkaatu, nan arge; kitaabonnis ni banaman; akkasumas bofa durii sana jechuunis diiyyabiloos yookaan Seexana qabee waggaan kuma tokko hidhe. 3 Hamma waggaan kumaa sun dhumuttis akka inni deebi'ee saboota hin gowwoomsineef Boolla Qileetti gad isa durbatee itti cufe. Chaappaas irratti chaappesse; ergasii immoo yeroo gabaabaadhaaf hiikamuu qaba. (*Abyssos g12*) 4 Anis teessoowwan nan arge; warri akka murtii kennaniif taayitaan kennameef teessoowwan sana irra taa'anii turan. Lubbuwwan namoota sababii Yesuusif dhugaa ba'anii fi sababii dubbii Waaqaatiif jedhanii gorra'amaniis nan arge. Isaanis bineensichaaf yookaan fakkii bineensichaatiif hin sagadne; mallattoo isaas adda isaanii irratti yookaan harka isaanii irratti hin fudhanne. Isaanis du'aa ka'anii Kiristoos wajjin waggaan kuma tokko mo'an. 5 Warri du'an kaan garuu hamma waggaan kumni sun dhumutti deebi'anii lubbuudhaan hin jiraanne. Kunis du'aa ka'uu jalqabaa ti. 6 Warri du'aa ka'uu jalqabaa keessatti qooda qaban eebbfamoo fi qulqulloota. Warri akkasii luboota Waaqaatiif luboota Kiristoos ta'anii waggaan kuma tokko isa wajjin mo'u malee duuti lammafaan isaan irratti taayitaa hin qabu. 7 Yommuu waggaan kumni sun dhumutti Seexanni iddo 8 innis saboota golee lafaa afran jiran jechuunis Googii fi Maagoogin gowwoomsuuf ni ba'a; hunduma isaanii waraanaaf walitti ni qaba. Baay'inni isaanii akka cirracha qarqara galaanaa ti. 9 Isaanis lafa hunda irratti faffaca'anii qubata qulqulloataatii fi magaalattii jaallatamtuu marsan. Garuu ibiddi samii irraa gad bu'ee isaan fixe. 10 Diiyyabiloos inni isaan gowwoomse sunis gara haroo dinyii boba'uutti iddo bineensichii fi raajichi sobaa itti darbataman sanatti gad darbatame. Isaanis bara baraa hamma bara baraatti halkanii guyyaa ni dhiphifamu. (*aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442*) 11 Anis teessoo adii guddaa tokkoo fi isa teessicha irra taa'e nan arge. Laftii fi samiin fuula isaa duraa ni baqatan; iddoonis isaaniif hin argamne. 12 Warri du'anis xinnaa guddaan fuula teessichaa dura dhaabatanii ni baname. Warra du'anis akkuma kitaabota keessatti galmeeffametti, akkuma hojii isaan duraan hoijetaniitti murtiin ni kennameef. 13 Galaannis warra du'an kanneen isa keessa turan of keessa baasee kenne; duutii fi Sii'oolis warra du'an kanneen isaan keessa turan of keessa baasanii kennan; namni hundis akkuma hojii isaatti murtii argate. (*Hadēs g86*) 14 Ergasiis duutii fi Sii'ool haroo ibiddaatti gad darbataman. Haroon ibiddaa kunis du'a lammaffaa ti. (*Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442*) 15 Namni maqaan isaa kitaaba jirenyaa keessatti hin galmeeffamin kam iyyuu haroo ibiddaatti gad darbatame. (*Limnē Pyr g3041 g4442*)

21 Anis ergasii samii haaraa fi lafa haaraa nan arge; samiin duraatii fi lafti duraa sun badaniiruutii; galaannis si'achi hin jiraatu. 2 Anis magaalaa qulqullittiin Yerusaalem haaraan akkuma misirroo dhirsa isheetiif miidhagfamteetti qophooftee samii keessaa Waaqa biraa utuu gad buutuu nan arge. 3 Sagalee guddaa teessoo keessa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoon Waaqni jiraatu namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaas isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a. 4 Inni imimmaan hunda ija isaanii irraa ni haqa. Si'achi duuti yookaan gaddi yookaan boo'ichi yookaan dhiphinni hin jiraatu; sirni moofaan sun darbeeraatii." 5 Inni teessoo sana irra taa'es, "Kunoo, ani waan hundumaa nan haaromsa!" jedhe; innis, "Dubbii kun waan amanamaa fi dhugaa ta'eef, kana barreessi" naan jedhe. 6 Innis akkana naan jedhe: "Raawwatameera. Alfaa fi Oomeegaan, Jalqabaa fi Dhummni anuma. Ani nama dheebooteef burqaa bishaan jirenyaa irraa tola nan kenna. 7 Inni mo'u waan kana hunda ni dhaala; ani Waaqa isaa nan ta'aaf; innis ilma koo ni ta'a. 8 Garuu quodni sodaattotaa,

kan warra amantii hin qabnee, kan xuraa'otaa, kan warra nama ajjeesanii, kan halaleewwanii, kan warra falfala hoijetanii, kan warra waqaota tolfamoo waqaaffatanii fi kan sobduuwwan hundaa haroo ibiddaatii fi dinyii boba'uu keessa ta'a; kunis du'a lammaffaa ti.” (**Linnē Pyr g3041 g4442**) **9** Ergamoota torban warra waciitii kirispiraasisiin, kudha tokkoffaan yaakintii, torban dha'icha dhumaal torbaniin guutaman kudha lammaffaan immoo ametiisxinoosiin qaban keessaas inni tokko dhufee, “Kottu, miidhagfame. **21** Karrawwan kudha lamaan misirrittii niitii Hoolichaa sitti nan argisiisaati” lula kudha lama turan; tokkoon tokkoon karra naan jedhe. **10** Innis Hafuuraan na fuudhee sanaas lula tokko irraa hoijetame. Daandiin tulluu guddaa fi dheeraa tokkotti na geesse; magaalaa sanaas warqee qulqulluu akkuma utuu Yerusaalem Magaalaa Qulqullittiin samii bilillee keessaan waa argamuu ti. **22** Waaqni keessaa Waaqa biraa gad buutuu natti argisiise. Gooftaan Waan Hunda Danda'uu fi Hoolichi **11** Isheenis ulfina Waaqaatiin ni ibsiti turte; mana qulqullummaa ishee waan ta'aniif ani cululuqni ishees akkuma cululuqa dhagaa gatii magaalattii keessatti mana qulqullummaa guddaa, akka dhagaa yaasphiidi qulqulluu akka tokko illee hin argine. **23** Aduun yookaan ji'i bilillee ture. **12** Magaalattiinis dallaa guddaa fi magaalattii ifsbuun hin barbaachisu; ulfinni ol dheeraa karra kudha lama qabu qabdi turte. Waaqaa ifa kennaaifiitii; Hoolichis ibsaa ishee ti. Karrawwan sana irras ergamoota kudha lamatu **24** Saboonni ifa isheetti deddeebi'u; moottonni dhaabatee ture; karra kudha lamaan sana lafaas ulfina isaanii gara isheetti fidu. **25** Sababii irrattis maqaan gosoota Israa'el kudha lamaanii halkan achi hin jirreef karrawwan magaalattii barreffamee ture. **13** Karaa ba'a biiftuutiin gonkumaa guyyaa tokko iyuu hin cufaman. **26** karra sadii, karaa kaabaatiin karra sadii, karaa lixa biiftuutiinis Warra maqaan isaanii kitaaba jirenyaa kan karra sadii ture. **14** Dallaan magaalattiiis Hoolichaa keessatti galmeeffame malee wanni hundee kudha lama qaba ture; hundeeewwan xuraa'aan tokko iyuu yookaan namni waan sana irrattis maqaan ergamoota Hoolichaa jibbisiisaa hoijetu yookaan namni nama sobu kudha lamaanii barreffamee ture. **15** Ergamaan kam iyuu magaalaa sana hin seenu.

natti dubbate sunis magaalattii, karrawwan isheetii fi dallaawwan ishee safaruudhaaf ulee safartuu kan warqee qaba ture. **16** Magalaalan sunis golee afur qabdi turt; dheerinni isheetii fi garaan ishee wal qixxee ture. Ergamaan sunis ulee isaatiin magaalattii safare; bal'inni ishees garaa kiiloo meetira 2,200 ta'e; dheerinni ishee, garaan isheetii fi ol dheerinni ishees wal qixxee ture. **17** Dallaa magaalattiis ni safare; innis akka safara namaa kan ergamichi ittiin safaraa ture sanaatti dhundhuma 144 ta'e. **18** Dallaan sun dhagaa yaasphiidiitiin ijaarame; magalaalan sun immoo warqee qulqulluu akka bilillee qulqulluu ta'en ijaaramte. **19** Hundeewwan dallaa magalaalaa sanaas dhagaa gatii guddaa gosa hundumaatiin miidhagfaman. Hundeen

22 Ergamaan sunis laga bishaan jireenyaa, qulqulluu akka bilillee kan teessoo Waaqaatii fi Hoolichaa keessaa burqu tokko natti argisiise; **2** bishaan sunis walakkaa daandii magaalattii irra yaa'aa ture. Gamaa gamana lagichaa irras mukni jireenyaa ija gosa kudha lama naqatu dhaabatee ture; innis ji'uma ji'aan ija naqata ture. Baalli muka sanaas saboota fayyisa ture. **3** Si'achi abaarsi tokko iyuu hin jiraatu. Teesson Waaqaatii fi Hoolichaa magaalattii keessatti argama; garboonni isaas istajaajilu. **4** Isaan fuula isaa ni argu; maqaan isaas adda isaanii irratti ni argama. **5** Si'achi halkan hin jiru. Ifni ibsaa yookaan ifni biiftuu isaan hin barbaachisu; Waaqni Gooftaan ifa isaanii Imaan tii. Isaa is laab haan, haan, haan,

22 Ergamaan sunis laga bishaan jireenyaa,

qulqulluu akka bilillee kan teessoo
Waaqaatii fi Hoolichaa keessaa burqu tokko
natti argisiise; 2 bishaan sunis walakkaa daandii
magaalattii irra yaa'aa ture. Gamaa gamana
lagichaa irras mukni jireenyaa ija gosa kudha
lama naqatu dhaabatee ture; innis ji'uma ji'aan
ija naqata ture. Baalli muka sanaas saboota
fayyisa ture. 3 Si'achi abaarsi tokko iyuu
hin jiraatu. Teessoon Waaqaatii fi Hoolichaa
magaalattii keessatti argama; garboonni isaas isa
tajaajilu. 4 Isaan fuula isaa ni argu; maqaan isaas
adda isaanii irratti ni argama. 5 Si'achi halkan
hin jiru. Ifni ibsaa yookaan ifni biiftuu isaan
hin barbaachisu; Waaqni Gooftaan ifa isaaniiif
kennaatii. Isaanis bara baraa hamma bara

baraatti ni mo'u. (aiōn g165) 6 Ergamaan Waaqaa kam iyyuu yoo dubbii kitaaba raajii kana sunis, "Dubbiin kun amanamaa fi dhugaa dha. keessaa waan tokko illee hir'ise, Waaqni muka Gooftaan, Waaqni hafuurota raajotaa sun waan jireenyatii fi magaalattii qulqulluu kitaaba dafee ta'uu qabu garboota isaatti argisiisuuf kana keessatti ibsaman keessaa qooda isaa jedhee ergamaa isaa ergeera" naan jedhe. 7 hir'isa. 20 Inni waan kana dhugaa ba'us, "Eeyyee, "Kunoo, ani dafee nan dhufa! Namni dubbii ani dafee nan dhufa" jedha. Ameen. Yaa Gooftaa raajii kitaaba kana keessa jiruu eegu eebbfamaa Yesuus kottu. 21 Ayyaanni Gooftaa Yesuus dha." 8 Kan wantoota kanneen dhaga'ee fi arge qulqulloota hundumaa wajjin haa ta'u. Ameen. ana Yohannis. Anis yommuu wantoota kanneen dhaga'ee argetti ergamaa wantoota kanneen natti argisiisaa ture sanaaf sagaduudhaaf miilla isaa irrattin kufe. 9 Inni garuu, "Kana hin godhin! Anis garbicha si'ii fi obboloota kee raajota wajjin, akkasumas warra dubbii kitaaba kanaa eegan wajjin tajaajiluu dha. Waaqaaf sagadii!" naan jedhe. 10 Inniakkana naan jedhe; "Sababii yeroon sun dhi'aateef dubbii raajii kitaaba kanaa chaappaadhaan hin cufin. 11 Jal'an jal'ina isaatti haa fufu; xuraa'aan xuraa'ummaa isaatti haa fufu; qajeelaanis qajeelummaa isaatti haa fufu; qulqulluun immoo qulqullummaa isaatti haa fufu." 12 "Kunoo, ani dafee nan dhufa! Gatiin koo na bira jira; tokkoo tokkoo namaatiifis akkuma hojii isaatti nan kenna. 13 Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa Duraatii fi isa Booddee ti; isa Jalqabaatii fi isa Dhumaatis. 14 "Warri akka muka jirenyaa irratti mirga qabaatanii fi akka karrawaniin magaalattii seenaniif uffata isaanii miicatan eebbfamoo dha. 15 Garuu saroonni, falfatoonni, halaleewan, warri nama ajjeesanii fi warri waaqota tolfamoo waaqeffatan akkasumas warri soba jaallatanii fi warri soba dubbatan hundinuu alatti hafu. 16 "Ani Yesuus, akka inni wantoota kanneen waldoota kiristaanaa keessatti dhugaa isinii ba'uuf ergamaa koo ergeera. Ani Hiddaa fi Sanyii Daawit, Bakkalcha Barii kan ifuu dha." 17 Hafuurichii fi misirittiin, "Kottu!" jedhu; namni dhaga'us, "Kottu!" haa jedhu; namni dheebote haa dhufu; kan barbaadu bishaan jirenyaa tola haa fudhatu. 18 Nama dubbii raajii kitaaba kanaa dhaga'u hunda nan akekkachiisa: Yoo namni kam iyyuu dubbii kanatti waan tokko illee dabale, Waaqni dha'ichawwan kitaaba kana keessatti ibsaman isatti dabala. 19 Namni

66 Verses

Afaan Oromoo at AionianBible.org

The Bible is a library of 66 books in the Protestant Canon written by 40 different men over a span of 1,500 years from 1435 BC to 65 AD with one consistent message. From the first page through the last, Jesus. Genesis promised our deliverer is coming, Jesus. Moses said our better prophet is coming, Jesus. Isaiah prophesied our Messiah will be a suffering servant, Jesus. John announced our Anointed One is here, Jesus. Jesus himself testified he is our Lord God, Yahweh. The gospels agree our conqueror of death has risen, Jesus. The Apostles witnessed our victor ascend to his throne in Heaven, Jesus. And Revelation promises Jesus' return for our final judgment. Are you ready? Read the Bible cover to cover at AionianBible.org and answer these questions. How did I get here? Why am I here? How do I determine right or wrong? How can I escape condemnation? What is my destiny? Begin with the primer verses below.

Uumama 9:8 Ergasii Waaqni Nohii fi ilmaan isaa warra isaa wajjin turaniin akkana jedhe; 9:9 “Kunoo ani isinii fi sanyii keessan warra isin booddee wajjin kakuu koo nan hundeessa. 9:10 Akkasumas uumamawwan lubbu qabeeyyii isin wajjin turan hunda jechuunis simbirroota, horii fi bineensota lafaa hunda, waan isin wajjin doonii keessaa ba'e hunda, uumamawwan lafa irra jiraatan hunda wajjinis kakuu koo nan hundeessa. 9:11 Akka si'achi wanni lubbuu qabu hundi deebi'ee bishaan badiisaatiin hin badneef, si'achi bishaan badiisaa lafa balleessuuuf gonkumaa akka hin dhufneef ani isin wajjin kakuu koo nan hundeessa.” 9:12 Waaqni akkana jedhe; “Mallattoon kakuu kan ani ofii kootii fi isin gidduutti, uumamawwan lubbuu qabeeyyii isin bira jiran hunda gidduutti, dhaloota dhufuuf jiru hundaaf galu kanaa dha. 9:13 Ani sabbata koo duumessa keessa dhaabeera; innis kakuu anaa fi lafa gidduu jiruuf mallattoo ta'a.

Ba'u 14:13 Museen akkana jedhee saba sanaaf deebise; “Hin sodaatinaa; jabaadhaa dhaabadhaa! Fayyisuu Waaqayyoo kan inni har'a isinii godhu ilaala! Warra Gibxi kan har'a argitan kana lammata deebitanii hin argitan. 14:14 Waaqayyo isiniif lola; isin gab jedhaa.”

Lewwota 20:26 Sababii ani Waaqayyo qulqulluu ta'ee fi akka isin kan koo taataniifis saboota kaan irraa addaan isin baaseef, isin qulqulloota naaf ta'aa.

Lakkobsa 6:24 ““Waaqayyo si haa eebbisu; si haa eegus; 6:25 Waaqayyo fuula isaa siif haa ibsu; garaa siif haa laafu. 6:26 Waaqayyo fuula isaa gara keetti haa deebisu; nagaas siif haa kennu.””

Keessa Deebii 18:18 Ani raajii akka keetii obboloota isaanii gidduudhaa isaaniif nan kaasa; dubbi koo afaan isaa keessa nan kaa'a; innis waan ani isa ajaju hunda isaanitti hima. 18:19 Nama dubbi koo kan raajiin maqaa kootiin dubbatu dhaga'u didu kam iyyuu, ani mataan koo isa nan gaafadha.

Iyyaasuu 1:7 “Cimi; ija jabaadhus. Seera garbichi koo Museen siif kenne hundumaaf of eeggannaadhaan ajajami; akka gara deemtu hundumatti siif milkaa'uufis mirgatti yookaan bitaatti hin gorin. 1:8 Kitaabni Seeraa kun afaan keetii hin bu'in. Waan isa keessatti barreeffame hunda gochuuf akka of eeggattuuufis halkanii guyyaal itti yaadi. Akkasiinis ati ni badhaata; ni milkooftas. 1:9 Ani akkana jedhee si hin ajajnee? Cimi; ija jabaadhus. Waan Waaqayyo Waaqni kee iddo ati deemtu hundumatti si wajjin ta'uuf, hin sodaatin; abdiis hin kutatin.”

Abbootii Murtii 2:7 Uummanni bara jirenya Iyyasuu guutuu fi bara maanguddoota erga inni du'ee as hafanii jiraatanii waan guddaa Waaqayyo Israa'eliif godhe argan sunis Waaqayyoon tajaajilan.

Ruut 1:16 Ruut garuuakkana jettee deebifte; "Akka ani si dhiisu yookaan si biraa deebi'u na hin dirqisiisin. Iddoo ati deemtu nan deema; iddo ati jiraattus nan jiraadha. Sabni kee saba koo ni ta'a; Waaqni kees Waaqa koo ni ta'a. 1:17 Iddoo ati itti duututti anis nan du'a; achittis nan awaalama. Si'achi yoo duuti gargari nu baase malee yoo ani si dhiisee deeme Waaqayyo na haa adabu; adabbiin sunis akka malee haa cimu."

1 Saamu'eel 16:7 Waaqayyo garuu Saamu'eeliin, "Ani isa tuffadheeraatii bifa isaa yookaan hojjaa isaa hin ilaalin. Waaqayyo waan namni ilaalu hin ilaalu. Namni bifa ilaala; Waaqayyo garuu waan garaa keessa jiru ilaala" jedhe.

2 Saamu'eel 7:22 "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati akkam guddaa dha! Kan akka keetii tokko iyyuu hin jiru; akka nu gurruma keenyaan dhageenyetti si malee Waaqni biraa hin jiru.

1 Mootota 2:3 waan Waaqayyo Waaqni kee barbaadu eegi; akka waan hojjettu hundaa fi lafa deemtu hundatti milkooftuuf akkuma seera Musee keessatti barreeffametti karaa isaa irra deemi; sirnaa fi ajaja isaa, seeraa fi dambii isaa eegi;

2 Mootota 22:19 "Sababii ati yeroo waan ani waa'ee iddo kanaatii fi waa'ee saba isaa akka isaan abaaramanii barbadeeffaman waan hamaa dubbadhe dhageessetti garaan kee tuqamee fuula Waaqayyoo duratti gad of qabdeef, sababii uffata kee tarsaaftee fuula koo duratti boosseef, ani si dhaga'eera" jedha Waaqayyo.

1 Seenaa 29:17 Yaa Waaqa koo akka ati garaa qortuu fi qajeelummaa jaallattu ani beeka. Anis waan kana hunda amanumummaa fi fedhiidhaanan kenne. Ammas akka sabni kee kan as jiru kun fedhiidhaan siif kenne ani argee gammadeera.

2 Seenaa 7:14 yoo sabni koo kan maqaa kootiin waamamu gad of qabee na kadhate, yoo inni fuula koo barbaadee karaa isaa hamaa sana irraa deebi'e, ani samii irraa dhaga'ee cubbuu isaa dhiiseefii biyya isaa nan fayysi.

Izraa 7:10 Izraan Seera Waaqayyoo qu'achuu fi eeguudhaaf akkasumas labsii fi ajaja seerichaa Israa'el keessatti barsiisuudhaaf of kennee tureetii.

Nahimiyya 6:3 kanaafuu aniakkana jedhee ergamoota isaanittin erge; "Ani waan hojii guddaa hojjechaa jiruuf gad bu'uu hin danda'u. Yeroo ani hojii dhiisee gara keessanitti gad bu'utti hojiin maaliif dhaabata?"

Asteer 4:14 Yoo ati yeroo kanatti cal'ifte gargaarsaa fi furamni Yihuudootaa iddo biraatii ni dhufa; atii fi manni abbaa keetii garuu ni baddu. Maaltu beeka? Ati taayitaa mootummaa qabachuu kee yeroo akkanaatiif ta'atii."

Iyyoob 19:25 Ani akka furiin koo jiraataa ta'e, akka inni dhuma irratti lafa irra dhaabatus nan beeka.

Faarfanna 23:1 Faarfanna Daawit. Waaqayyo tiksee koo ti; ani homaa hin dhabu. 23:2 Inni marga lalisa keessa na boqochiisa; gara bishaan tasgabbaa'aattis na geessa; 23:3 inni lubbuu natti deebisa. Maqaa isaatiif jedhees karaa qajeelaa irra na deemsisa. 23:4 Ani yoon sulula gaaddisa du'aa keessa deeme illee ati waan na wajjin jirtuuf, homaa hin sodaadhu; uleen

keetii fi bokkuun kee na jajjabeessu. **23:5** Ati utuma diinonni koo ilaalanuu fuula koo duratti maaddii naa qopheessita. Mataa koo zayitii dibda; xoofoon koos guutuu irraan dhangala'aa dha. **23:6** Dhugumaan gaarummaan keetii fi araarii kee, bara jirenya kootii hunda na duukaa bu'u; anis bara bараан, mana Waaqayyoo keessa nan jiraadha.

Fakkeenya **3:5** Garaa kee guutuu Waaqayyo amanadhu; hubannaa kees hin abdatin; **3:6** karaa kee hunda keessatti isa dursi; innis daandii kee siif qajeelcha.

Lallaba **3:10** Ani ba'aa Waaqni namoota irra kaa'e argeera. **3:11** Inni waan hunda yeruma isaatti midhagsee tolcheera. Akkasumas yaada baraa baraa garaa namootaa keessa kaa'e. Ta'us isaan waan Waaqni jalqabaa hamma dhumaatti hojjete beekuu hin danda'an.

Weedduu **2:4** Inni galma cidhaatti na geesse; akeekni inni naaf qabu jaalala.

Isaayyaas **9:6** Mucaa nuuf dhalateera; ilmi nuuf kennameera; mootummaan gatiittii isaa irra jiraata. Innis Gorsaa Dinqisiisa, Waaqa Jabaa, Abbaa Bara baraa, Mootii Nagaa jedhamee ni waamama. **9:7** Babal'inni mootummaa isaatii fi nagaan isaa dhuma hin qabu. Innis murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan hundeesee jabeesee dhaabuudhaan yeroo sanaa jalqabee bara baraan teessoo Daawit irra taa'ee mootummaa isaa bulcha. Hinaaffaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uus waan kana ni raawwata.

Ermiyaas **1:4** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **1:5** "Ani utuu gadameessa keessatti si hin uumin dura si beeke; utuu ati hin dhalatin dura addaan si baafadhe; akka ati sabootaaf raajii taatuufis si muude." **1:6** Anis, "Wayyoo, yaa Waaqayyo Gooftaa ani akkamitti akkan dubbadhu hin beeku; ani mucaa xinnoo dha" nan jedhe. **1:7** Waaqayyo garuuakkana naan jedhe; "Ati, 'Ani mucaa xinnoo dha' hin jedhin. Ati gara nama anि itti si ergu hundaa dhaqxee waan ani si ajaju hunda dubbachuu qabda. **1:8** Ati jara hin sodaatin; ani si baasuuf si wajjinan jiraatti" jedha Waaqayyo. **1:9** Ergasiis Waaqayyo harka isaa hiixatee afaan koo tuqeeakkana naan jedhe; "Kunoo, ani dubbii koo afaan kee keessa kaa'eera. **1:10** Ilaa, ani akka ati buqqiftuu fi diigduuf, akka barbadeessituu fi garagalchituuf, akka ijaartuu fi dhaabduuf har'a sabootaa fi mootummoota irratti si muudeera."

Faaruu **3:21** Ta'us ani waan kana nan qalbeeffadha; kanaafuu ani abdii qaba. **3:22** Nu sababii jaalala Waaqayyoo guddaa sanaatiif hin badnu; gara laafinni isaa hin dhumuutii. **3:23** Isaan ganama hunda haaraa dha; amanamummaan kees guddaa dha.

Hisqi'eel **36:26** Ani onnee haaraa isiniif nan kenna; hafuura haaraas isin keessa nan kaa'a; onnee dhagaa isin keessaa baasee onnee foonii isiniif nan kenna. **36:27** Akka isin dambii koo duukaa buutanii fi seera koo sirriitti eegdaniif ani Hafuura koo isin keessa nan kaa'a.

Daani'el **3:16** Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoon deebisanii mootichaan akkana jedhan; "Yaa Nebukadnezar, nu fuula kee duratti waan kana falmachuun hin barbaannu. **3:17** Yaa Mootii, nu yoo boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatamne, Waaqni nu isa tajaajillu sun nu oolchuu danda'a; harka keetii illee nu baasuu danda'a. **3:18** Yaa Mootii, yoo inni nu baasuu baate iyuu nu waaqota kee akka hin tajaajille yookaan fakkii warqee ati dhaabde sanaaf akka hin sagadne akka beektu barbaanna."

Hoose'aa **6:6** Ani araaran fedha malee aarsaa hin fedhuutii; aarsaa gubamu caalaa Waaqa beekuu nan fedha.

Yoo'eel **2:28** "Anis kana booddee, Hafuura koo nama hunda irratti nan dhangalaasa. Ilmaanii fi intallan keessan raajii dubbatu; jaarsoliin keessan abjuu abjootu; dargaggooni keessan mul'ata

argu. 2:29 Bara sana keessa, garboota koo warra dhiiraa fi dubartii irratti illee Hafuura koo nan dhangalaasa. 2:30 Ani ol samii irratti dinqii, gad lafa irrattis dhiiga, ibiddaa fi hurrii aaraa nan argisiisa. 2:31 Utuu guyyaan Waaqayyoo inni guddichii fi sodaachisaan sun hin dhufin dura, aduun dukkanatti geeddaramti; ji'i immoo dhiigatti geeddarama. 2:32 Namni maqaa Waaqayyoo waammatu hundinuu ni fayya; akkuma Waaqayyo dubbatettis Tulluu Xiyoon irraa fi Yerusaalem keessa, furamatu jiraata; hambaa gidduuttis warri Waaqayyo isaan waame ni argamu.

Amoos 5:24 Garuu murtiin qajeelaan akkuma lagaa, qajeelummaanis akkuma burqaa hin gognee haa yaa'u!

Obaadiyya 1:15 "Guyyaan Waaqayyoo saboota hundaaf dhi'ateera. Akkuma ati hojjette sittis ni hojjetama; hojiin kees matuma keetti deebi'a.

Yoonaas 2:6 Ani gara hundee tulluuwaniittin gad liqimfame; balballi lafa jalaas bara bараан natti cufame. Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ati garuu lubbuu koo boolla keessaa ol baafte. 2:7 "Yaa Waaqayyo, yeroo lubbuun koo dadhabdetti ani sin yaadadhe; kadhannaan koos gara kee gara mana qulqullummaa kee qulqullichaatti ol ba'e. 2:8 "Warri waaqota tolfamoo faayidaa hin qabnetti cichan araara Waaqaa irraa garagalu. 2:9 Ani garuu faarfannaa galataatiin aarsaa siif nan dhi'eessa. Ani wareegan wareege sanas nan baasa. Anis, 'Fayyinni Waaqayyo biraad dhufa'" nan jedha.

Miikiyaas 6:8 Yaa nama, inni waan gaarii si argisiiseera. Waaqayyo maal sirraa barbaada? Murtii qajeelaa kennuu fi araara jaallachuu, akka ati gad of qabdee Waaqa kee wajjin deemtu sirraa barbaada mitii?

Naahoom 1:2 Waaqayyo Waaqa hinaafuu fi Waaqa haaloo ba'uu dha; Waaqayyo haaloo ni ba'a; dheekkamsaanis guutameera. Waaqayyo diinota isaa haaloo ni ba'a; dheekkamsa isaa amajaajota isatiif ni kuusa. 1:3 Waaqayyo dheekkamuuf hin jarjaru; humni isaa immoo guddaa dha; Waaqayyo nama balleessaa qabu utuu hin adabin hin dhiisu. Bubbee hamaa fi dha'aa galaanaa keessaas karaa qaba; duumessi immoo awwaara miilla isaa ti.

Anbaaqoom 3:17 Yoo mukni harbuu daraaruu baatee iji wayinii muka wayinii irra jiraachuu baate iyuu, yoo mukni ejersaa ija naqachuu didee lafti qotiisaa midhaan dhowwate iyuu, yoo hoolonni gola keessaa, loonis dallaa keessaa dhabaman iyuu, 3:18 ani garuu Waaqayyotti nan gammada; Waaqa isa na fayyisutti nan gammada. 3:19 Waaqayyo Gooftaan jabina koo ti; inni miilla koo akka miilla borofaa godha; lafa ol ka'aa irras na deemisa. Dura bu'aa faarfannaatiif. Meeshaa koo kan ribuutiin kan faarfatame.

Sefaaniyya 3:17 Waaqayyo Waankee inni si wajjin jiru jabaa dha. Inni baay'ee sitti gammada; inni jaalala isatiin si boqochiisa; faarfannaadhaanis sitti gammada."

Haagee 1:4 "Yeroon kun yeroo isin utuu manni kun diigamee jiruu manneen keessan kanneen miidhafaman keessa jiraattaniidha?" 1:5 Ammas Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Yaada keessan karaa keessan irra kaa'adhaa. 1:6 Isin sanyii baay'ee facaafattanii waan xinnoo haammattaniirtu. Isin ni nyaattu; garuu hin quuftan. Ni dhugdu; garuu dheebeuu hin baatan. Wayyaa ni uffattu; garuu isinitti hin ho'u. Namni mindaa fudhatu akkuma nama mindaa isaa korojoo tarsa'aa keessa kaa'atuu ti." 1:7 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Karaa keessan hubadhaa.

Zakkaariyas 12:10 "Ani mana Daawitii fi jiraattota Yerusaalem irratti hafuura surraatii fi kadhannaan nan dhangalaasa. Isaan ana isa waraanan sana ni ilaalu; isaan akkuma nama ilma tokkichaaf boo'uutti ni boo'uuf; akkuma nama ilma hangafaaf baay'isee gadduuttis ni gadduuf.

Miilkyaas 4:2 Isin warra maqaa koo kabajjaniif garuu Aduun qajeelummaa qoochoo isaa jalatti fayyina qabatee ni ba'a. Isinis baatanii akkuma jabbii golaa gad dhiijamteetti burraaqxu. 4:3 Ergasii isin hamoota ni dhidhiittu; isaanis guyyaa ani wantoota kanneen hojjedhutti faana miilla keessanii jalatti daaraa ni ta'u" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u.

Maatewos 28:18 Yesuus immoo isaanitti dhi'aateeakkana jedhe; "Taayitaan hundinuu samii fi lafa irratti naa kennameera. 28:19 Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa Ilmaatti, maqaa Hafuura Qulqulluuttis cuuphaatii barattoota taasisaa; 28:20 akka waan ani isin ajaje hunda eeganiifis isaan barsiisaa. Kunoo, ani hamma dhuma addunyaatti guyyaa hunda isin wajjinan jira." (aiōn g165)

Maarqos 1:14 Erga Yohannis mana hidhaatti galfamee booddee, Yesuus wangeela Waaqaa lallabaa Galilaa seene. 1:15 Innis, "Barri sun ga'eera; mootummaan Waaqaa dhi'aateera; qalbii jijiirradhaatii wangeelatti amanaa!" jedhe. 1:16 Yesuus utuu qarqara Galaana Galilila irra deemaa jiruu Simeonii fi obboleessa isaa Indiriyaas utuu isaan kiyyoo galaanatti darbachaa jiranuu arge; isaan qurxummii qabdoota turaniitii. 1:17 Yesuus, "Kottaa, na duukaa bu'aa; anis akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan erga" jedheen. 1:18 Isaanis yommusuma kiyyoo isaanii dhiisanii isa duukaa bu'an.

Luqaas 4:18 "Hafuurri Gooftaa narra jira; akka ani hiyyeyyiitti oduu gaarii lallabuuf, inni na dibeeraatii. Inni akka ani akka warri hidhaman hiikaman, akka warri jaaman argan, akka warri cunqurfamanis bilisa ba'an lallabuuf na ergeera;

Yohannis 3:16 Kan isatti amanu hundi jirenya bara baraa akka qabaatuuf malee akka hin badneef, Waaqni hamma Ilma isaa tokkicha kennutti addunyaa jaallateeraatii. (aiōnios g166) 3:17 Waaqni karaa isaatiin addunyaa fayyisuudhaaf malee addunyaaatti muruuf Ilma isaa gara addunyaaatti hin engineetii.

Hojii 1:7 Inni immooakkana isaaniin jedhe; "Yeroo yookaan guyyaa Abbaan aangoo isaatiin murteesse beekuun hojii keessan miti. 1:8 Yeroo hafuurri Qulqulluun isin irra bu'utti garuu humna ni argattu; isinis Yerusaalem keessatti, Yihuudaa hundaa fi Samaariyaa keessatti, hamma qarqara lafaattis dhuga baatota koo ni taatu."

Roomaa 11:32 Waaqni hunduma isaaniitiifaraara buusuuf jedhee namoota hunda ajajamuudiduu jala galche. (eleēsē g1653) 11:33 Badhaadhummaan ogummaatii fi beekumsa Waaqaa hammagad fagaata! Murtiin isaa qoramee bira hin ga'amu! Karaan isaaS barbaadamee itti hin ba'amu! 11:34 "Eenyetu yaada garaa Gooftaa beeke? Yookaan enyedu gorsaa isaa ture?" 11:35 "Yookaan akka Waaqni deebisee isaaaf kennuuf jedhee, enyedu takkumaa Waaqaf waa kenne?" 11:36 Wantihundinuua isaa irraa dhufe; isumaan dhufe; isaaaf dhufe. Bara baaan ulfinni isaaaf haa ta'u! Ameen. (aiōn g165)

1 Qorontos 6:9 Isin akka jal'oonee moottummaa Waaqaa hin dhaalle hin beektanii? Hin gowwoominaa: halaleewwan yookaan warri Waaqa tolfamaa waaqeffatan yookaan ejjitoonnyookaan dhiironni sagaagaltoonni yookaan dhiironni dhiira wajjin sagaagal, 6:10 yookaan hattoonni yookaan doqnoonni yookaan machooftonni yookaan warri maqaa nama balleessanyookaan saamtonni moottummaa Waaqaa hin dhaalan. 6:11 Gariin keessan akkas turtan. Ta'us isin maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi Hafuura Waaqa keenyaatiin dhiqamtaniirtu; qululloftaniirtu; qajeeltotas taasifamfaniirtu.

2 Qorontos 5:17 Kanaafuu enyuuy yoo Kiristoositti jiraate inni uumama haaraa dha; wannimoofaan darbeera; kunoo wanniahaaraan dhufeera. 5:18 Kun hundinuus Waaqa Kiristoosiin offitti

nu araarsee fi tajaajila araaraa nuu kenne sana irraa dhufe; **5:19** kunis, Waaqni cubbuu namootaa isaanitti lakkaa'uu dhiisuudhaan Kiristoosiin addunyaa ofitti araarsaa ture jechuu dha. Innis ergaa araaraa sana imaanaa nutti kenneera. **5:20** Kanaafuu nu bakka bu'ota Kiristoos; Waaqnis karaa keenyaan isin sossobata; nus akka isin Waaqatti araaramtaniif qooda Kiristoos taanee isin kadhanna. **5:21** Akka nu isumaan qajeelummaa Waaqaa taanuuf Waaqni nuuf jedhee Kiristoos isa cubbuu hin qabne sana cubbuu godhe.

Galaatiyya **1:6** Akkana ariifattanii isa karaa ayyaana Kiristoosiin isin waame sana dhiisuudhaan wangeela biraan duukaa bu'uun keessan baay'ee na dinqeera; **1:7** wangeelli biraan illee hin jiru. Garuu namoonni isin dogoggorsanii wangeela Kiristoos jal'isuu yaalan tokko tokko jiru.

Efesoon **2:1** Isin irra daddarbaa keessanii fi cubbuu keessaniin duutanii turtan; **2:2** kunis isuma isin yeroo jireenya addunyaa kanaatii fi bulchaa mootummaa qilleensaa jechuuni hafuura amma iyyuu warra hin ajajamne keessatti hojjetu duukaa buutanitti keessa jiraachaa turtanii dha. (**aiōn g165**) **2:3** Hundi keenyaan yeroo tokko dharraa foon keenyaan guutaa, hawwii fi yaada isaa duukaa bu'aa isaan gidduu jiraanne. Uumama keenyaanis akkuma warra kaanii dheekkamsa jala turre. **2:4** Garuu Waaqni araaraan guutame sun sababii jaalala guddaa nuu qabuuf, **2:5** yeroo nu irra daddarbaa keenyaan duunee turretti illee Kiristoos wajjin jiraattota nu taasise; isinis ayyaanaan fayyina argattan. **2:6** Waaqnis Kiristoos wajjin du'aa nu kaase; karaa Kiristoos Yesuusiinis isa wajjin iddo samii irra nu teessise; **2:7** innis bara dhufuuf jiru keessa badhaadhummaa ayyaana isaa kan gita hin qabne sana arjummaa karaa Kiristoos Yesuusiin nuuf qabu argisiisuuuf jedhee waan kana godhe. (**aiōn g165**) **2:8** Isinis ayyaanaan karaa amantiitiin fayyitaniirtutii; kunis kennaa Waaqaati malee hojii ofii keessanii miti; **2:9** akka namni tokko iyyuu of hin jajneefis kun hojjiidhaan miti. **2:10** Nu hojii harka isaatii; hojii gaarii Waaqni duraan dursee akka nu hojjennuuf qopheesse sana akka hojjennuufis karaa Kiristoos Yesuusiin uumamne.

Filiphisiyuus **3:7** Garuu waan na fayyadada ture amma Kiristoosif jedhee akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. **3:8** Dhugumaanuu sababii Gooftaa koo Kiristoos Yesuus isa waan hundumaa caalu sana beekuutiif ani waan hundumaa akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. Ani isaaf jedhee waan hundumaa dhabeera; Kiristoosin argachuufis waan hundumaa akka kosiitti nan ilaala; **3:9** kunis qajeelummaa mataa koo kan seera eeguun argamu utuu hin ta'in qajeelummaa Kiristoositti amanuu argamu jechuuni akka ani qajeelummaa Waaqa biraa amantiidhaan dhufu qabaadhee isa keessa jiraadhuuf.

Qolosaayis **1:15** Inni fakkaattii Waaqa hin mul'anne sanaa ti; uumama hundaafis hangafa. **1:16** Wanni hundinuu isumaan uumameetii: Wanni samii keessaa fi lafa irraa, wanni mul'atuu fi hin mul'anne, teessoowwan yookaan humnooni yookaan bulchitoonni yookaan taayitaawwan, wanni hundinuu isumaan, isumaaf uumaman. **1:17** Inni waan hunda dura jira; wanni hundinuu isumaan wal qabatee dhaabata. **1:18** Inni mataa dhagna isaa, mataa waldaa kiristaanaa ti; waan hunda irratti ol aantummaa akka qabaatuufis inni kan jalqabaa ti; warra du'an keessaa kaafamuudhaanis hangafa. **1:19** Waaqni guutummaan isaa hundi isa keessa jiraachuu isaatti gammadeeraatii; **1:20** dhiiga isaa kan fannoo irratti dhangala'e sanaanis nagaa buusuudhaan waan lafa irra yookaan waan samii keessa jiru hunda karaa isatiin ofitti araarseeraatii.

1 Tasaloniiqee **4:1** Kana malees yaa obboloota, Waaqa gammachiisuuf akkamitti akka jiraachuu qabdan nu isin barsiifneerra; isinis akkuma sanatti jiraachaa jirtu. Ammas akka ittuma caalchiftanii waan kana gootan Gooftaa Yesuusiin isin kadhanna; isin gorsinas. **4:2** Nu taayitaa Gooftaa Yesuusiin ajaja maalii akka isinii kennee beektuutii. **4:3** Fedhiin Waaqaa akka isin qulqulloftanii dha; kunis akka isin halalummaa irraa fagaattaniif; **4:4** tokkoon tokkoon keessan

akkamitti akka karaa qulqulluu fi ulfina qabeessa ta'een dhagna keessan eeggattan beekuu qabdu; **4:5** kunis akka ormoota Waaqa hin beekneetti hawwii fooniitiin hin ta'in;

2 Tasaloniiqee **3:6** Yaa obboloota, isin obboleessa dhibaa'aa fi kan akka bartee isin nurraa argattan sanaattis hin jiraanne hunda irraa akka fagaattaniif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isin ajajna. **3:7** Isin mataan keessan akkamitti akka fakkeenya keenya duukaa bu'u qabdan ni beektuutii. Nu yeroo isin bira turretti dhibaa'ota hin turre; **3:8** nus akka isin keessaa nama tokkotti illee ba'aa hin taaneef jennee, dadhabbi fi tattaaffii guddaan halkanii guyyaa hojjechaa turre malee buddeena nama tokkoo illee tola hin nyaanne. **3:9** Nu fakkeenya isinii ta'uuf waan kana goone malee waan aangoo hin qabneef miti. **3:10** Nu yommuu isin bira turretti ajaja, "Namni hojjechuu hin barbaanne kam iyuu hin nyaatin" jedhu isinii kenninee turreetii.

1 Xiimotewos **2:1** Egaa ani akka waammachuun, kadhnnaan, namaaf kadhachuu fi galanni maqaa nama hundaatiin dhi'eefdamu duraan dursee nan gorsa; **2:2** nus akka Waaqa sodaachuu hundumaan, ulfinaanis jirenya nagaatii fi tasgabbiin jiraannuuf moototaa fi warra taayitaa qaban hundumaa fis akkasuma haa godhamu. **2:3** Kunis gaarii dha; fuula Fayyisaa keenya Waaqaa durattis fudhatamaa dha; **2:4** Waaqni akka namni hundinuu fayyuu fi akka dhugaa beekuu biras ga'u barbaada. **2:5** Waaqni tokkicha; Waaqaa fi nama gidduu immoo gidduu galeessa tokkotu jira; innis Kiristoos Yesuus isa nama ta'ee dha;

2 Xiimotewos **2:8** Yesuus Kiristoos isa warra du'an keessaa kaafame, isa sanyii Daawit irraa dhalate yaadadhu. Kun wangeela koo **2:9** kan ani isaaf jedhee akka nama yakka hojjete tokkootti hamma foncaan hidhamuutti dhiphachaafii jiruu dha. Dubbiin Waaqaa garuu hin hidhamu. **2:10** Kanaafuu akka warri filataman fayyina Kiristoos Yesuusiin ta'e sana ulfina bara baraa wajjin argataniiif ani isaaniif jedhee waan hundumaa nan obsa. (**aiōnios g166**)

Tiitoo **2:11** Ayyaanni Waaqaa kan fayyina fidu nama hundatti mul'ifameeraatii. **2:12** Ayyaanni kunis Waaqa malee jiraachuu fi hawwii addunyaa ganuun bara kana keessa jirenya of qabiisaa, jirenya qajeelummaatii fi jirenya Waaqatti buluu akka jiraannu nu barsiisa; (**aiōn g165**) **2:13** kunis yommuu nu abdii keenya isa eebbfamaa jechuunis mul'achuu ulfina Waaqa keenya guddichaatii fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos eeggachaa jirruuti ta'a; **2:14** innis hamminna hunda irraa nu furuu fi saba ofii isaa warra waan gaarii hojjechuuf hinafan ofif qulqulleeffachuuuf jedhee of dabarsee nuuf kenneera.

Fiilmoonaa **1:3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **1:4** Ani yeroo kadhanna koo keessatti si yaadadhu hunda Waaqa koo nan galateeffadha; **1:5** ani waa'ee amantii kee kan ati Gooftaa Yesuusitti qabduu fi waa'ee jaalala kee kan ati qulqulloota isaa hundaaf qabduu nan dhaga'atii. **1:6** Ani akka ati waa'ee waan gaarii nu Kiristoosiin qabnu hundumaa hubanna guutuu qabaattee amantii kee namaan ga'uuf jabaattu nan kadhadha. **1:7** Yaa obboleessa, waan ati garaa qulqulloota qabbaneessiteef jaalalli kee gammachuu fi jajjabina guddaa naa kenneera.

Ibroota **1:1** Bara durii Waaqni yeroo baay'ee fi karaa adda addaatiin raajotaan abbootii keenyatti dubbatee ture; **1:2** bara dhumaan kana keessa garuu Ilma isaa kan inni dhaaltuu waan hundumaa godhee muudeen nutti dubbate; isumaanis addunyaaawwan uume. (**aiōn g165**) **1:3** Ilmi calaqqisa ulfina Waaqaa ti; eenyummaa Waaqaas akkuma jirruuti mul'isa; dubbii isaa humna qabeessa sanaanis waan hunda hirkisee baata. Innis erga cubbuu keenya nurraa qulqulleessee booddee samii irra mirga Waaqa ulfina qabeessa sanaa taa'e.

Yaaqoob **1:16** Yaa obboloota koo jaallatamoo, hin dogoggorinaa. **1:17** Kennaan gaarii hundinuu, kennaan mudaan hin qabne hundinuu Abbaa ifaa isa akka gaaddidduu hin geeddaramne sana

biraa gubbaadhaa gad bu'a. **1:18** Innis akka nu uumama isaa hundumaaf gosa hangafa taanuuf akkuma fedhii isaatti dubbii dhugaatiin nu dhalche.

1 Phexros **3:18** Kiristoosis Waaqattti isin fiduuuf jedhee inni qajeelaan, warra qajeeltota hin ta'iniif s'i a tokko cubbuuf dhiphateeraatii. Inni fooniin ni ajjeefame; Hafuuraan garuu jiraataa taasifame;

2 Phexros **1:3** Humni waaqummaa isaa karaa isa ulfina isaati fi gaarummaa isaatiin nu waame sana beekuu keenyaatiin waan jirenyaa fi Waaqattti buluuf nu barbaachisu hundumaa nuuf kenneera. **1:4** Kennaa kanaanis isin badiisa sababii hawwii hamattiin addunyaa keessa jiru jalaa baatanii akka amala waaqummaa isaa sana keessatti hirmaattaniif jedhee karaa kennaa kanaatiin waadaa isaa guddaa fi kan gatii guddaa qabu nuuf galeera.

1 Yohannis **2:1** Yaa ijoollee ko, ani akka isin cubbuu hin hojjenneef kana isiniifan barreessa. Garuu yoo namni kam iyyuu cubbuu hojjete nu Abbaa biraa abukaattoo qabna; innis Yesuus Kiristoos Isa Qajeelaa sana. **2:2** Inni aarsaa cubbuu keenyaaf araara buusuu dha; cubbuu addunyaa hundaatiifis malee cubbuu keenya qofaaf miti.

2 Yohannis **1:7** Gowwoomsittonni akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe hin amanne hedduun addunyaa seenaniiru. Namniakkanaa kam iyyuu gowwoomsituu fi farra Kiristoos.

3 Yohannis **1:4** Ijoolleen koo dhugaadhaan jiraachuu isaanii dhaga'u caalaa ani gammachuu guddaa hin qabu.

Yihuudaa **1:3** Yaa michoota, ani waa'ee fayyina nu walii wajjin qoeddannu kanaa isiniif barreessuuf guddisee nan hawwan ture; garuu akka isin amantii yeroo tokko bara bараан qulqulloota Waqaqattti imaanaa kennname sanaaf jabaattanii loltaniif isiniif barreessee isin gorsuun barbaachisaa natti fakkaate. **1:4** Namoonni bara dheeraan dura murtii kanaaf murteeffaman tokko tokko loo'anii gidduu keessan seenaniiruutii. Isaanis namoota Waqaqaf hin bulle, warra ayyaana Waqaq keenya gara halalummaatti geeddaran kanneen Gooftaa Ol aanaa tokkicha jechuunis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin gananii dha.

Mul'ata **3:19** Ani warran jaalladhu nan ifadha; nan adabas. Kanaafuu jabaadhu; qalbii jijiirradhus. **3:20** Kunoo, ani balbala dura dhaabadheen balbala rurrukuta. Yoo namni kam iyyuu sagalee koo dhaga'ee balbala naaf bane, ani ol seenee isa wajjin irbaata nan nyaadha; innis na wajjin ni nyaata. **3:21** Akkuma ani mo'adhee Abbaa koo wajjin teessoo isaa irra taa'e sana, namni mo'atus akka inni na wajjin teessoo koo irra taa'uuf mirga nan kennaa. **3:22** Namni gurra qabu waan Hafuurrri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'."

Reader's Guide

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

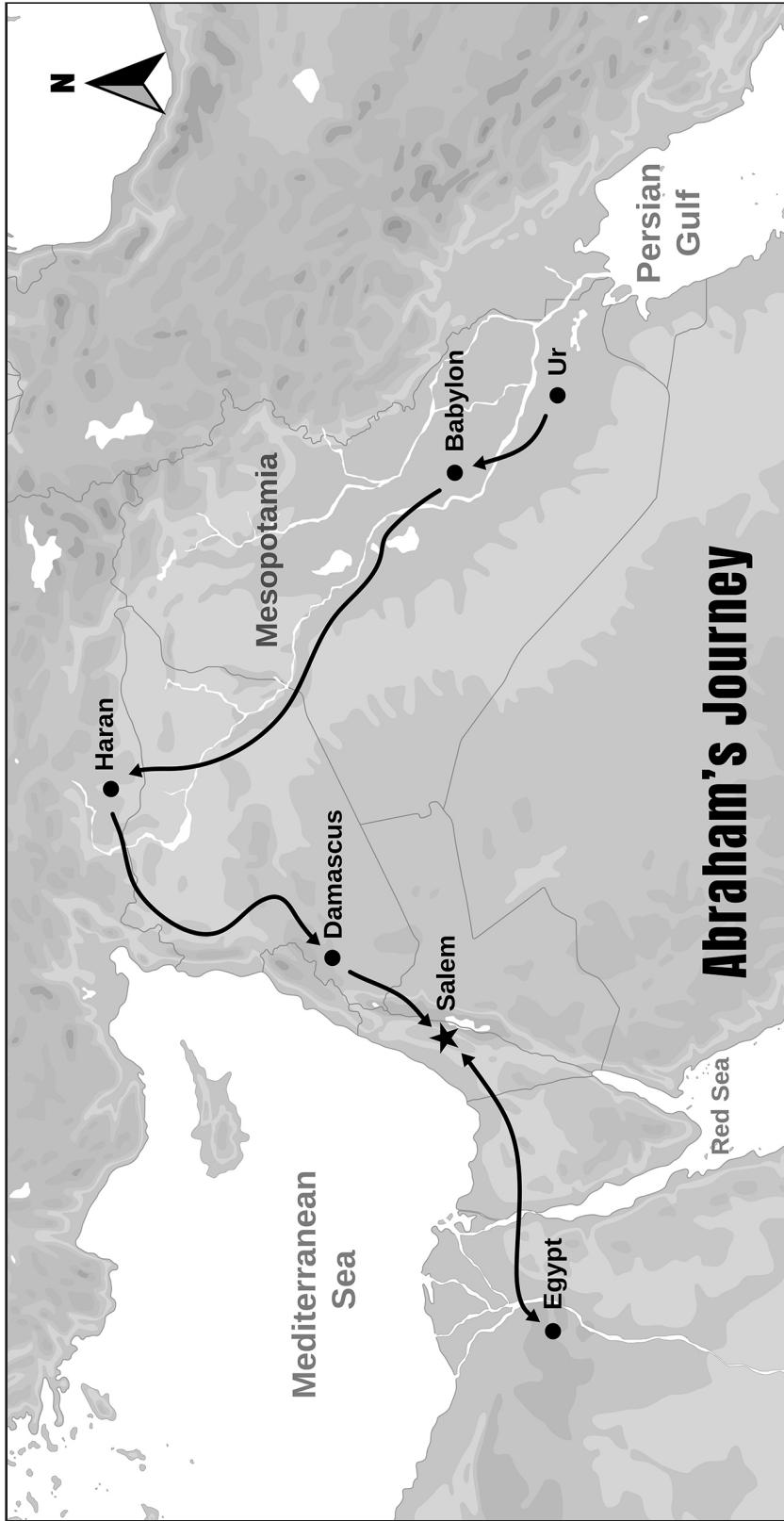
Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Abrahaam gara iddo dhaaluuf jiruu akka dilaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ajajame; essa akka dhaqa iyuu utuu hin beekeen ka'ee deeme. - Ibroota 11:8

Israel's Exodus

Yeroo Fara oon saba sana gad dhiisetti karichi gahababaa ta' iyyuu Waaqni karaa bijya Filixceem irra isaan hin qajeelchite;
sababiin isaan Waaqni, "Isaan yoo waraanni isaan mudate yaada geeddarratani Gibxitti deebi uu danda'an" jedhee ti. - Ba'uun 13:17

Mediterranean
Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-
Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Ilmi Namaa iyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immo namoota baay' eedhaaf furiif godhee kemuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii. - Maaroqos 10:45

Paul's Missionary Journeys

Phaaawulos tajaajilaan Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta' uuf waamamee fi akka waaqela Waaqaa lallabuuf addaan baafame irraa - Roomaa 1:1.

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ►	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa Ilmaatti, maqaa Hafaura Qulqulluttis cuuphaatii barattoota taasisca; - Maatewos 28:19

